פֿולע טאַבעלע פֿון דער מלוכה-לאָטעריע (זעה זייט 2-3)

Lodzer Tageblat № 63 | Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem | פּרייז 15 גראָשען

לאָדזשער טאָגעבלאַט

היינט 8 זייטען

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיעטריקאָווער 16. טעלעפאָנען פֿון: רעדאַקציע 100-57, פֿון אַדמיניסטראַציע 100-47.

זונטאָג, פּ' ויקרא, כ"ו אדר תרצ"א | 15 marca 1931 r. | 24-טער יאָהרגאַנג

נאָך קורצע און שווערע לײַדען איז געשטאָרבען אין עלטער פֿון 63 יאָהר אונזער הייסגעליבטער מוטער, שוויגערמוטער, גרויסמוטער, שוועסטער און טאַנטע

נ"ע שיינדיל אשת ר' מענדיל ז"ל אוליניאַווער

(בת ר' יהושע גערזאָן ז"ל)

די לויה קומט פֿאָר היינט זונטאָג, כ"ו אדר תרצ"א (15/III–31) 12 אַ זייגער מיטאָג פֿון טרויער-הויז גלובנאַ 9, וועגען וואָס עס טיילט מיט אין גרויס צער

די טיפֿטרויערנדע פֿאַמיליע.

ייִן כשר לפּסח!

אויב איהר האָט נאָך נישט געטרונקען דעם בעוואוסטען ראַזינעז-ווייַן „פּראָגרעס 7 №" דאַן איבערצייגט אייך, אַז איהר בערויבט אייך און אייער פֿאַמיליע הנאה צו האָבען פֿון גוטען וויין, וואָס קאָסט זעהר ביליג.

צוליב אַ רעקלאַמע פֿערקויפֿען מיר

אַ פֿלאַש פֿון 1/4 ליטער גוטען ראָזינען-וויין № 7 נאָר 65 גראָשען

אַ באָטשינקע דעם זעלבען נומער 1.50 זל.

צו דער בעקוועמליכקייט פֿון ג' פּובליקום בעקומט מען אויך דעם וויין „פּראָגרעס" № 7 ביי

ח. בלאַנקעט, גלובנאַ 69

אַלע סאָרטען ווייַנען פֿון די פֿירמע „פּראָגרעס" איז צו בעקומען אויף פּסח, אַ חוץ נאָר די 1/4 ליטערדיגע צו 65 גראָשען.

מיט אַכטונג

ווייַן- און מעהד-פֿאַבריק

פֿירמע „פּראָגרעס,

אַלטער מאַרק 2, טעל. 184-82.

בעמערקונג: ביי אונז בעקומט מען רויט וויין פֿריי פֿון צוקער

דער פֿאַמיליע בליצבלוי צוליב'ן טויט פֿון זייער אונפֿערגעסליכען פֿאָטער

ג"ע נחום

דריקט אויס דעם טיפֿסטען מיטגעפֿיהל

די פֿערוואַלטונג פֿון פֿליישער-פֿעראיין פּיעטריקאָווער 24.

קמח חטים כשר לפּסח!

מן החטים המבחרים תחת השגחת הראַבינאַט דפה

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט, אַז אונזער בערימטע טעכניש-איינגעאָרדענטע מיהל, גיט אַרויס דאָס בעסטע און פֿיינסטע מעהל אויף מצות.

דערביי מאַכען מיר אויפֿמערקזאַם, אַז אונזער מיהל איז די איינציגע אין לאָדז, וועלכע דער ראַבינאַט האָט זיין ספּעציעלע השגחה איבער איהר.

„MŁYNPOL" Łódź

Zakątna 47. Tel. 147-40

בעמערקונג: די רעעלסטע און בעסטע בעהאַנדלונג, זאָפּאָרטיגע אָפּליפֿערונג פֿון מעהל, די בעקוועמליכסטע בעדינגונגען און צוגענגליכע פּרייזען.

פּינסקער מצות

די פֿערטרעטונג פֿון אונזער פֿירמע ל. מ. ד. י. א. נ. פּינסקער מצה-מעהל פֿערפֿעל האָט ה' יאַבלאָנסקי ווסכאָדניאַ 18 און ווסכאָדניאַ 6

די מצה איז געבאַקען ביי אַ שטענדיגע קאָנטראָל פֿון בעוואוסטע רבנים.

פֿירמע ל. מ. ד. י.

בעמערקונג: ביטע ביים קויפֿען אַכטונג געבען אויף דער שוץ-מאַרקע.

מען קען דאָס אויך בעקומען ביי פֿירמע בלאַנק דזשעלנאַ № 4

קליינהענדלער-פֿעראיין פֿון האַלעס און מערק

אגראַדאָווא 10.

זונטאָג, ד. 15 מערץ ה. י. 4 נמ. קומט פֿאָר אין בערלינער זאַל, זאַכאָדניאַ 26,

די יערליכע אַלגעמיינע פֿערזאַמלונג

מיט פֿאָלגענדער טאָג-אָרדנונג: 1) ערעפֿנונג; 2) וואַהל פֿון אַ פּרעזידיום; 3) טעטיגקייטס-בעריכט פֿאַר 1930; 4) קאַסע-בעריכט פֿאַר 1930; 5) וואַהלען פֿון אַ פֿערוואַלטונג און רעוויזיאָנס-קאָמיסיע; 6) פֿרייע פֿאָרשלאָגען.

מיטגלידער, פֿערזעהט אייך בעצייטענס מיט איינטריטס-קאַרטען!

די פֿערוואַלטונג.

JASNIEJ SŁONCA

עכט נור אין אָריגינעלע שאַכטעל

בעמערקונג! זאַפּראַווע אויף דער וואָג אַרבייטען מיר נישט. וואַרפֿט זאַלכע אַב אַלס פֿאַלשע סחורה

צו די פֿערלאָבונג פֿון אונזער קוזינקע

פֿריילין גניא לוסמאַן

מיט הערן העניעק ניימאַן

ווינשען מיר אַ הערצליכען מזל-טוב

איגנאַש און עווע רובינשטיין

אַ לאָקאַל

פֿון אַ געוועלב מיט 2 שטובען און אַ קיך פֿון זאָפּאָרט איבערצוגעבען, עווענטועל טיילווייז צו פֿערמיטען. צו ערפֿאַהרען סקווערנאָווע 20 ביי בערקאָוויטש

Dr. med.

Adam Bender

אינערליכע ספּעציעל הארץ-קראַנקהייטען

נאַרוטאָוויטשאַ 30, טעל. 214-75

נעמט אָן פֿון 5 ביז 7 נאָכמ.

עס ווערט געזוכט

אַ מענש, וועלכער זאָל וועלען אַריינלעגען איניגע הונדערט דאָלאַר צום אויספֿערטיגען די בעוואוסטע טקוה אין ווישניאָווע-גורא אויף די בעסטע בעדינגונגען אָדער דזשערזשאָווע אָדער שותפֿות. זיך צו ווענדען אין עקספּעדיציע שייעוויטש נאָוואָמיעסקאַ 5 טעל. 143.98.

Dr. med.

G. Gersztajn

ספּעציאַל-אַרצט פֿאַר אויגען-קראַנקהייטען

Traugutta 12 טראַוגוטאַ

Telefon 175-10

נעמט אָן פֿון 11 ביז 1 און פֿון 7 ביז 8 אָוונד.

ווינער אָרטאָפּעדישע פּראַצאָוניע

—אונטער אויפֿזיכט פֿון אַ דאָקטאָר ספּעציאַליסט י— מאַכט לויט גיפּס-מאָדעלען וואַקלאַדקעס נעגען פֿלאַט-פֿוס-קינסטליכע פֿיס, אָרטאָפּעדישע גאָרסעטען און אַפּאַראַטען א. ז. וו. גדאַנסקאַ 28 וו. 1, פֿון 5–7 אָוונד

די בעסטע און די ביליגסטע קוועלע פֿון

יודישע לאַנגע מלבושים

בעקומט מען נאָר ביי די בעוואוסטע און רעעלסטע פֿירמע

חיים מענדראָווסקי

לאָדז, אגראַדאָווא 8 טעלעפֿאָן 202-28

Poszukiwana

starsza panna z pierwszorzędnej pracowni ubiorów dziecrnnych, celem wspólnego założenia „Salonu mód dziecięcych". Reflektuję tylko na siłę pierwszorzędną. Oferty do administr. „L. T." sub „Wspólniczka"

Dr. med.

H. Krauskopf

אַקושעריע און פֿרויען-קראַנקהייטען

וואוינט איצט

זגיערזשער 15, טעל. 113-47

נעהמט אָן פֿון 4 ביז 7 אָוונד

Dr. med. Nunberg

כירורג

האָט זיך איבערגעצויגען קיין לאָדז.

אָרדינירט פֿון 4–6 נאָכמ.

פּעטריקאָווער 86 טעלעפֿאָן 136-27

נאָך די עמפֿאַנגס-שעה'ן טעל. 211-89

Dr. med H. Różaner

ספּעציאַליסט פֿון הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען און קינדערלאָזיגקייט.

צוריקגעקערט

נאַרוטאָוויטשאַ 9, טעל. 126-18

נעהמט אָן פֿון 8–10; 5–8 אָוונד

אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל פֿאַר פֿרויען.

Dr. med. P. MARKOWICZOWA

ספּעציאַל-אַרצט פֿאַר הויט און ווענערישע-קראַנקהייטען

האָט זיך איבערצויגען אויף די

Zawadzka 14, telef. 166-35

נעמט אָן פֿון 9 ביז 11 פֿריה און פֿון 4 ביז 8 אָוו.

הייל-קאָסמעטישער-קאַבינעט

Dr. M. GOLDFARB

זאַוואַדזקאַ 18, טעל. 115-93

הויט, האָר און געשלעכטס-קראַנקהייטען

Dr. med. H. Karaś

אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען

זגיערזשער 16

נעהמט אָן פֿון 11 ביז 1 און פֿון 3 ביז 7 אָוונד

Dr. Ludwik Falk

נאַוראַט 7, טעל. 128-07

הוים- און געשלעכטס-קראַנקהייטען

נעמט אָן פֿון 10—12 און פֿון 5—7 אָוונד.

אַ מעבלירט צימער

מיט בעקוועמליכקייטען און בעזונדערען איינגאַנג אין צענטרום שטאָט פֿון זאָפּאָרט אָפּצוגעבען. צו ערפֿאַהרען נאַרוטאָוויטשאַ 31, וואוינונג 33

Dr. Niewiażski

צוריקגעקערט

ספּעציאַליסט

פֿאַר סיפֿיליס, טריפּער און מענער-שוואַכע בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען און עלעקטראָ-טעראַפּיע אַנאַליזען.

פֿאַר דאַמען ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.

אַנדזשעיאַ 5 טעל. 159-40

נעמט אָן פֿון 8 ביז 11 פֿריה, און פֿון 5–9 אָוו.

זונטאָג פֿון 9 ביז 1 אַ זייגער נאָכמיטאָג.

Dr. med. M. Heller

ספּעציאַליסט פֿאַר הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע

נאַוראַט 2, טעל. 179-69.

נעמט אָן ביז 10 פֿריה, און פֿון 4—8 אָוונד

פֿאַר פֿרויען פֿון 4—5 נאָכמ.

אונבעמיטעלטע — לעטשניצע פּרייזען.

Dr. med.

A. Szpryngier

אַקושעריע און פֿרויען-קראַנקהייטען.

נעמט אָן אין לעטשניצע „צענטראַלנאַ" פּיעטריק. 62 פֿון 3–4 און אין דער היים קילינסקיעגאָ 30 פֿון 5–7 נאָכמ. טעל. 222.27.

Dr. Wołkowyski

האָט זיך איבערגעצויגען אויף

צעגיעלניאַנאַ 86

טעלעפֿאָן 216-90

ספּעציאַל-אַרצט פֿאַר הויט וועגערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע. עלעקטראָ אַנאַליזע בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַלען.

נעמט אָן פֿון 9–2, און פֿון 5–9 אָוונד.

בעזונדער וואַרטע-זאַל פֿאַר פֿרויען.

Dr. med. M. ROZENTAL

ספּעציאַל-אַרצט פֿאַר אַקושער און פֿרויען-קראַנקהייטען

11-טער ליסטאָפּאַד (קאָנסטאַנטינער) 19

טעל. 223-34

נעהמט אָן פֿון 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג ביז 6 אָוונד אין לעטשניצע „פּאָמאָץ", אַלעקסאַנדראָווסקאַ 1, פֿון 1 אַ זייגער ביז 2 נאָכמיטאָג.

Dr. med. J.M. Barcinski

רענטגען - אינסטיטוט היילט בייזע געשווילעכצער (ראַק) רענטגען-פֿאָטאָגראַפֿיעס און דורכלייכטונגען אין אינסטיטוט און אין דער וואוינונג פֿון פּאַציענט.

נעמט אָן פֿון 5 – 8 אָוונד.

11-טער ליסטאָפּאַד 20. טעלעפֿאָן 214-30

Dr. med. J. LUBICZ

Chirurg-Ortoped

ספּעציאַליסט פֿון ביינער- און געלענק-קראַנקהייטען פֿערקרימונגען פֿון פֿלייצעס און גלידער, ווי אויך פֿון גלידער שווינדזוכט.

גדאַנסקאַ 28, — טעל. 183-17

נעמט אָן פֿון 2 ביז 4.30 נאָכמיטאָג.

Dr. med. N. ROZEN

צאָהן-כירורג

שטשענקעס, דזשאָנסלעס, גומען, צונג-קראַנקהייטען א.ד.גל. צייהן-רעגולירונג, רענטגענדיאַגנאָסטיק.

אַנדזשעיאַ 7, טעלעפֿאָן 216-57

נעמט אָן פֿון 3 ביז 7 אָוונד

היטלעריסט שיסט אויף זיין פאליצײ-שעף א יוד

אונטערהאנדלונגען צווישען ענגלישער רעגירונג און יוד. אגענץ זאלען מעהר נישט פארקומען

א היטלעריסטישער פאליצײ-קאמיסאר שיסט זיין שעף, ווײל ער איז א יוד

האמבורג, 14. מערץ (ספ. צום „ל. ט.") נעכטען איז אין לאקאל פון פאליצײ-פרעזידיום פארגעקומען אנ'אטענטאט אויפ'ן יודישען פאליצײ-שעף, רעגירונג-ראט לאסאלי, דער אטענטאט איז אויסגעפיהרט געווארען בײ פאלגענדע בעדינגונגען.

דער פאליצײ-קאמיסאר פאול איז אנ'אנהענגער פון די נאציאנאל-סאציאליסטען, וואס האבען לעצטענס געפיהרט א שטארקע העצע וועגען יודישען פאליצײ-שעף, ווײל ער האט זיי געשטערט אין זייערע ארויסטריטען. פארשטעהט זיך, אז נישט קיין קלײנע ראל האט דא געשפילט דער פאקט, וואס לאסאלי, וועלכער פארנעמט אזא הויכען פאסטען איז א יוד. נעכטען נאכמיטאג איז דער פאליצײ-קאמיסאר פאול ארויסגערופען געווארען דורך זיין יודישען שעף אויף אנ'אויספארשונג. בעת דער אויספארשונג האט דער היטלעריסטישער קאמיסאר ארויסגעצויגען א רעוואלווער און אפגעגעבען אײניגע שאסען אין זיין שעף

דער שווער פערוואונדעטער רעגירונגס-ראט איז אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל, וואו ער איז באלד אפערירט געווארען. עס איז אבער דא א קנאפע האפנונג, אז ער זאל בלײבען לעבען.

דער פאליצײ-שעף שטאמט פון אנ'אנגעזעהענער יודישער פאמיליע און איז געווען זעהר בעליבט אין אלע דעמאקראטישע קרייזען פון האמבורג.

רעגירונגס-ראט לאסאלי שטעהט נאהענט לויט זיינע פאליטישע איבערצייגונגען צו די סאציאל-דעמאקראטען.

דער אטענטאט האט ארויסגערופען א גרויסע אויפרעגונג בײ דער גאנצער בעפעלקערונג.

מיליאנען שווינדעל ענטדעקט אין דער ווארשאווער דיסקאנטא-באנק

ווארשא. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אין דער ווארשאווער דיסקאנטא-באנק איז ענטדעקט געווארען א ריזיגער שווינדעל.

פינ'ם וועקסעל-פארטפעל פון דער באנק האט מען ארויסגעגנב'עט וועקסלען פון ערשטראנגיגע פירמעס אויף א סומע פון 1 מיליאן מיט 200 טויזענד זלאטים.

אויפ'ן ארט פון די צוגעגנב'עטע וועקסלען האבען די שווינדלער אװעקגעלייגט געפעלשטע וועקסלען פון די זעלבע פירמעס, אזוי אז די דירעקציע האט זיך א לאנגע צייט נישט געכאפט וועגען די מיסברויכען. ערשט בײ א גענויערער קאנטראלע איז די גאנצע מעשה ארויסגעקומען.

די אויספארשונג וועגען דעם מיליאנען-שווינדעל איז אין גאנג.

אונטערהאנדלונגען מיט דער יודישער אגענץ וועלען מעהר נישט פארקומען

לאנדאן, 14 מערץ (יט"א) דער פארלאמענטארישער קארעספאנדענט פון דזשואיש קראניקל טיילט מיט, אז קיין ווייטערדיגע אונטערהאנדלונגען פון דער ענגלישער רעגירונג מיט דער יודישער אגענץ וועלען מעהר נישט פארקומען. אין די רעגירונגס-קרייזען האלט מען די דיסקוסיע פאר געענדיגט.

דזשואיש קראניקל, וועלכע פיהרט לעצטענס א העפטיגע אטאקע געגען ווייצמאנ'ען, שרייבט, אז דאס וואס ווייצמאן רעדט נאך אלץ וועגען ווייטערדיגע אונטערהאנדלונגען, איז צוליב זיינע סטראטעגישע טעמים צו די וואהלען פון ציוניסטישען קאנגרעס.

ענגלישע רעגירונג געגען ווייצמאנס רייזע קיין א"י

לאנדאן, 14. מערץ. (יטא) „דזשואיש קראניקל" טיילט מיט, אז די ענגלישע רעגירונג האט פארזיכערט ווייצמאנ'ען א ספעציעלען שוץ געגען יעדער ערגעטוועלכער פיזישער געוואלט בעת זיין רייזע אין ארץ-ישראל. די רעגירונג האלט אבער, אז ווייצמאנ'ס רייזע קיין ארץ-ישראל איז איצט נישט צוועקמעסיג.

גענעראל-שטרייק פון די פראנצויזישע גרובען-ארבייטער

פאריז, 14. מערץ. (ספ.) דער סינדיקאט פון די ענגלישע גרובען-ארבייטער האט בעשלאסען צו בעשטימען א גענעראל-שטרייק אויף ענדע מערץ, אויב די קינדיגונג פון די ארבייטער וועט נישט צוריקגעצויגען ווערען. די קאטאליקען האבען בעשלאסען דעם גענעראל-שטרייק אנצוהויבען שוין מארגען.

גרויסע שרפה אין ווארשא

ווארשא. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אויף טארגאווא גאס 38 איז היינט אויסגעבראכען א ריזיגע שרפה, פון וועלכער עס האבען שווער געליטען עטליכע יודישע געשעפטען. די פייערלעשער האבען געארבייט 10 שעה ביז זיי איז געלונגען דאס פייער איינצולעשען.

אפגעווארפען דעם פארשלאג פון „קאלא" וועגען רעגולירען מתים-פראגע

ווארשא. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אויף דער געמיינשאפט זיצונג פון דער אדמיניסטראטיווער קאמיסיע פונעם סיים איז בעטראכט געווארען דער פארשלאג פון דעפ. גרינבוים און חברים וועגען רעגולירען אויף א נייעם אופן די פראגע וועגען צושטעלען מתים און די אנאטאמישע אנשטאלטען פון די הויך-שולען.

דער רעפערענט דעפ. פיעטשאק (נ.ד.) האט פארגעלייגט ארויפצוציהען צו טאג-ארדנונג איבער'ן ארגאניזאציאנס פראגע. וועלכער קאן, לויט זיין מיינונג, נישט לעזען די פראגע. דאנעבען זענען די בני-ברית-פראקציע פארשלאגען פארשידענע טעכנישע

דאס ווארט האט גענומען דעפ. זאמערשטיין, וועלכער האט פערטיידיגט דעם פארשלאג פון קאלא.

די קאמיסיע האט זיך אבער געשטעלט אויפ'ן שטאנדפונקט פון רעפערענט און געגען די שטימען פון קאלא-פארשטייער, פ.פ.ס. און אוקראאינער דעם פארשלאג פון דעפ. גרינבוים אפגעווארפען.

ענדגילטיגע פעראייניגונג פון אלע דרײ פויערים-פארטייען

ווארשא. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט זאל פארקומען אין ווארשא די ענדגילטיגע פעראייניגונג פון אלע דרײ פויערים-פארטייען פיאסט, וויזוואלעניע און סטראנניצטווא כלאפסקע. אלס פרעזעס פון דער פעראייניגטער פויערים-פארטיי זאל בעשטימט ווערען וויטאס.

לאדזשער קלאסען-פעראיין קלאגט או ביאליסטאקער פאבריקאנטען אין מיסברויכען ביי מיליטער-בעשטעלונגען

(§) די הויפט-פערוואלטונג פון טעקסטיל-קלאסען-פעראיין אין לאדז האט דערהאלטען פון איהר אפטיילונג אין ביאליסטאק פאלגענדען ברוף: צוליב'ן קריזיס אין שלעכטע קאניונקטור זענען אלע ביאליסטאקער פאבריקען געשלאסען און די ארבייטער זענען אהן מיטלען צום לעבען. נאר 2 פאבריקען פון י. ה. שפירא און גאטשאל-זאלבערפוגט ארבייטען פאר'ן מיליטער. דערביי האבען זיי געריסען 20 פראצענט פון לוין אין דער קאלקולאציע, וואס איז פארשטעלט געווארען דעם קרינגס-מיניסטער. יום בײם אננעהמען די בעשטעלונגען, אז די לוין-רעדוקציע נישט פארגענומען. דערמיט בעגעהען בײדע פאבריקען א טאפעלטען שווינדעל: זיי פיהרען ארײן אין טעות די אויבערשטע-מאכט און בערויבען די ארבייטער.

דער לאדזשער טעקסטיל-קלאסען-פעראיין גיט איבער דעם ענין דעם ארבייטס-אינספעקטאר אין ביאליסטאק, כדי ער זאל די פאבריקאנטען איבערגעבען צו דער פראקוראטור.

גרויסע האנדעלס-אפערע
אונשולדיגע מענשען אויף דער בעשולדיגונגס-באנק

אין 1929 האט די אויספארשונגס-מאכט בעקומען א מעלדונג, אז די סוחרים פנחס שמילעוויטש, שמעון שמערן און שלמה זינגער האבען איינגעקויפט אין לאדז גרויסע פארטיעס מאנופאקטור און די קניות גערעכט מיט נעפעלשטע וועקסלען. דערנאך זענען זיי אנטלאפען. די סחורה האבען זיי פערקויפט בחצי חנם פאר 100.000 זל. מען האט נאך די חברה'לייט פונאנדערגעשיקט שטעקבריף, אבער עס איז נישט געלונגען זיי צו כאפען. דערפאר זענען צוגעצויגען געווארען צו פעראנטווארטונג לובקעס די פערזאנען, וואס זיינען אונטערשריבען זענען געפעלשט געווארען אויף די וועקסלען: חיים לאנדוי (גדאנסקא 64), מאיר בערנער (קאנטנא 30), משה זינגער (6 שערפ 56) און יאנקעל רימעלפארב (זשעראמסקי 43). זיי זענען נעכטען דורכ'ן געריכט אנערקענט געווארען פאר אונשולדיג.

לאדזשער אינדוס-טריע געגען רעדוצירן דעם צאל פאר ענגלישע סחורות

נעכטען איז פארגעקומען א זיצונג פון דער קאמיסיע פאר ווירטשאפט און פאליטיק בײ דער לאדזשער האנדעלס-קאמער. די זיצונג האט זיך בעשעפטיגט אויסשליסליך מיט דער פארערונג פון דער ענגלישער רעגירונג צו רעדוצירען אויף 25 פראצענט דעם צאל פאר א רייהע טעקסטיל-אויסארבייטונגען און אויף 50 פראצענט אויף די עקספארט פון ענגלישען קאמגארן פון פוילען.

די קאמיסיע האט אין זין פון דער הערשענדער מיינונג אין דער לאדזשער אינדוסטריע, קאטעגאריש זיך ארויסגעזאגט געגען דער פערקלענערונג פון צאל.

פאלקס-אוניווערזיטעט ביי דער ציונ. ארגאניזאציע

די היינטיגע פארלעזונג פון דער. י. אונגער א.ד.ט.: „ענגלאנד און ענגלישע פאליטיק" ווערט צוליב טעכנישע סיבות אפגעלייגט אויף קומענדיגען זונטאג.

זעלבסטמארד פון א רייכען סטודענט

(§) אין גוט פיאסקי הינטער לאדז איז בעגאנגען זעלבסטמארד דורך דערשיסען זיך מיט א רעוואלווער דער 21-יעהריגער סטודענט וואלדיסלאוו קלימאשעווסקי. די סיבה פון זעלבסטמארד איז געווען א ראמאנטישע.

פולע טאבעלע פון די געווינסען / 5-טע קלאס — 4-טער טאג פון דער ציהונג

75.000 zł. na nr. 11051.

10.000 zł. na nr.: 26054 169898 196258.

5.000 zł. na nr.: 17132 81966 107113 148090 160169.

3.000 zł. na nr.: 23193 53001 88571 147174 188458 188874.

2.000 zł. na nr.: 1769 15205 19050 31766 32404 32807 33995 50700 77497 84626 118763 129685 149976 154986 158572 162371 198538 199808 204298.

1.000 zł. na nr.: 1315 2318 2714 6028 26697 41559 43673 43698 50181 50866 55532 55562 58476 68524 96838 115974 125040 135054 139558 141832 147128 147407 149391 149457 150733 150937 153080 154568 157112 157980 158292 165626 175200 178119 179840 191165 191828 194204 200103 203336.

500 zł. n-ry: 2669 5516 9016 10489 11673 15476 17097 17706 17770 17902 20334 20452 31558 262294 28504 28593 29288 30810 32357 33862 34254 35738 36750 37513 37588 38803 40261 41280 426649 52645 55670 63725 66260 67077 67108 67865 68601 68992 69060 69663 70448 72079 72507 72602 73195 74104 75167 75663 76465 77072 77959 82719 83466 85032 85818 86173 88174 90420 91859 93641 94431 94470 96807 97167 98124 98179 99732 103835 107672 109152 110307 110635 110783 111242 111342 112736 112915 115323 115534 117229 118197 118999 120452 122957 125772 130075 130409 131716 132175 132896 133093 133313 135322 135532 135802 136440 136881 137974 138467 139169 141240 142256 143200 143293 147253 148782 151314 151489 151851 153615 154157 155206 155970 157548 158544 158992 163421 164566 164741 169997 170185 170962 171269 174705 176471 176716 176733 178785 180480 181440 182006 182082 184401 184549 185148 185566 188796 193491 194023 195469 197485 198683 198726 198819 199736 200543 201804 202717 203601 203849 208674 208715 209578.

250 zł.

52 112 30 56 73 272 97 315 82 501 5 11 644 84 709 13 992 1004 118 74 86 346 537 67 635 43 2047 146 93 257 542 755 912 3062 131 64 215 328 563 610 80 93 97 99 743 83 975 4081 106 324 422 804 39 62 5016 19 120 202 345 67 440 70 534 642 71 780 838 58 939 59 62 6220 63 322 38 419 59 83 660 65 93 805 37 989 7027 81 139 54 229 33 400 518 780 8131 262 92 302 7 85 421 634 758 833 66 995 9005 125 51 83 226 40 344 92 450 56 62 503 20 21 646 87.

10202 39 61 424 41 59 545 614 60 740 800 925 11107 314 27 74 96 400 609 27 715 22 807 30 42 927 57 12048 121 47 364 417 91 519 52 603 24 741 79 989 99 13014 144 82 83 362 425 507 53 618 47 71 720 92 871 73 84 921 14015 211 58 419 33 70 527 669 740 812 70 86 91 908 30 94 15002 104 64 72 225 461 89 601 4 78 16000 45 238 484 517 83 92 659 95 99 714 115 69 823 925 31 74 78 17019 164 283 99 37 460 536 70 751 924 18057 89 283 369 433 601 65 71 98 770 839 19003 66 169 411 69 563 78 618 825 930 72 80.

20051 156 77 88 230 383 697 756 65 83 990 91 21281 377 570 738 814 58 972 22044 217 92 335 44 449 551 65 77 638 733 70 76 821 29 23176 232 33 56 358 711 39 902 93 24145 50 97 289 491 649 923 25020 23 81 135 271 78 91 335 415 24 70 595 616 36 795 831 77 924 32 62 92 26002 166 221 372 403 52 567 637 89 744 844 88 93 908 27187 502 46 625 732 67 812 79 84 967 28005 150 69 320 78 404 522 83 603 729 74 98 800 40 59 946 29122 323 90 99 414 576 645 765 803 16 87 96 947.

30105 69 81 227 45 390 446 77 598 662 918 31040 53 68 179 312 44 86 654 734 805 87 906 61 32030 67 83 109 56 247 95 384 579 608 43 60 770 914 64 89 33051 76 92 149 202 330 46 440 506 13 80 91 658 63 709 63 847 34222 56 313 503 10 39 80 37 704 35139 88 92 445 644 72 46 56 65 701 27 927 36001 250 75 312 509 649 891 37032 50 203 8 338 480 559 655 736 816 38163 205 18 38 46 642 765 820 70 913 74 39043 79 204 9 42 300 936.

40043 97 299 371 464 95 611 833 35 994 41010 23 61 86 313 328 31 531 95 655 76 814 15 821 944 42022 57 114 82 208 360 72 462 568 642 88 861 43101 3 299 589 629 38 47 816 69 33 95 917 44055 58 83 118 46 84 89 204 507 35 70 82 84 683 711 45 66 79 814 78 940 67 45011 53 160 237 49 322 98 461 84 537 734 914 30 88 46005 38 41 46 157 72 87 512 95 640 714 925 33 47074 159 326 432 35 579 81 93 720 40 90 822 28 32 40 941 49049 138 95 201 21 71 444 71 600 92 945.

50035 191 240 335 58 83 93 440 501 59 690 99 742 800 57 84 943 51193 262 333 461 76 85 682 29 77 96 771 803 20 43 52004 9 201 57 300 38 573 648 942 90 98 53030 46 76 105 78 208 21 350 414 66 525 39 630 55 798 823 73 54222 97 376 97 526 666 772 895 933 55008 38 103 81 94 228 59 95 387 548 617 27 45 776 943 56105 88 200 22 32 616 20 82 706 836 924 96 57134 376 412 551 607 756 58033 140 465 520 734 862 91 951 59010 168 75 245 61 329 75 95 426 92 94 577 691 92 96 98 787 826 916.

60127 324 84 480 653 715 16 25 859 933 67 61092 246 23 70 98 360 458 643 55 88 740 913 62087 314 63 96 450 674 705 73 63006 20 24 65 99 142 219 403 513 74 607 85 64014 60 141 209 69 84 331 483 574 629 449 778 818 65044 87 153 223 47 82 358 599 680 777 66063 156 65 205 35 389 95 406 97 513 67 627 65 713 52 94 875 906 42 52 77 67696 179 280 324 428 514 622 96 704 69 863 90 951 66 68433 47 52 54 64 91 526 52 696 704 18 95 807 970 69114 24 202 312 65 478 92 63 24 61 97 686 791 817 44 902 4.

70093 145 87 230 312 87 425 52 517 33 670 719 60 71042 184 300 19 24 55 77 94 431 35 62 82 94 544 89 694 97 667 848 989 72027 40 307 82 443 805 12 70 988 73005 94 250 66 67 80 315 105 548 78 724 897 960 74053 146 217 30 83 325 69 568 655 73 814 923 75020 90 185 252 325 96 748 860 906 67 89 76006 50 160 233 51 354 91 412 535 673 77 718 30 42 92 871 85 96 77035 40 47 145 271 363 549 77 661 738 829 944 78 78004 558 606 32 901 24 45 64 71 79089 157 74 310 84 489 91 529 633 820 62 960.

80004 15 88 91 139 80 210 20 311 55 450 521 46 662 778 829 71 81081 109 70 304 37 67 89 413 68 83 523 709 906 82014 48 177 222 411 356 605 15 72 826 60 77 903 32 66 83150 81 376 403 97 535 683 824 36 84138 46 222 94 504 11 611 39 842 78 929 87 85027 69 107 66 99 263 312 74 429 747 810 86099 294 96 392 678 769 88 352 89 91 952 93 87025 39 63 82 94 202 58 306 406 13 533 699 814 41 907 88017 125 18 254 322 98 401 517 24 39 600 56 727 60 867 939 89003 81 91 100 256 70 343 436 51 65 548 751 60 923.

90079 123 29 454 972 91012 47 217 426 706 69 838 92197 223 495 639 754 805 14 35 906 [illegible] 854 83 93038 134 221 44 314 68 472 85 86 93 575 602 8 48 840 940 94032 155 278 349 548 625 96 755 806 13 75 78 93 930 32 95069 219 68 344 98 449 562 612 42 52 800 917 96221 519 93 726 52 944 94 97050 130 69 204 44 66 315 73 446 539 720 64 834 98493 546 66 629 35 59 751 63 87 839 42 903 47 70 99239 54 308 37 75 80 423 66 514 59 667 799 809 928 39 74.

100040 85 147 248 55 319 43 502 767 910 101027 178 315 74 418 71 618 785 800 23 910 24 102036 45 130 341 54 73 437 54 511 73 667 810 59 62 71 914 53 78 103066 68 478 557 705 28 801 9 19 76 89 98 936 104040 60 106 42 234 309 428 511 44 47 601 21 778 99 905 84 105007 20 90 112 349 442 567 660 61 773 917 18 52 106036 38 55 65 188 200 31 322 538 75 662 710 821 996 107260 72 412 643 59 98 712 78 98 859 72 108099 120 254 86 305 662 728 36 75 828 41 48 911 41 65 109017 91 93 100 24 71 227 36 323 597 831 912 36 62 89.

110153 261 81 308 67 512 744 945 111021 33 95 120 319 401 584 640 54 73 720 43 67 848 927 112006 75 229 49 432 46 432 46 85 582 95 99 666 90 792 831 82 113044 272 313 472 75 606 784 884 983 114276 358 430 80 89 542 602 49 814 45 61 91 115107 36 386 552 70 90 92 647 524 821 24 906 18 116059 71 116 49 60 71 91 214 348 76 539 54 651 74 716 81 911 87 117023 86 521 53 496 577 628 725 847 74 81 914 35 118247 342 62 98 553 609 785 930 119056 298 314 71 459 73 541 694 765 857 924 30.

120095 157 224 370 72 420 33 524 83 666 769 71 81 923 121164 341 66 456 878 924 51 122128 293 335 694 58 98 797 847 62 123010 103 44 56 38 410 25 61 647 61 75 736 93 124040 100 23 236 72 307 76 432 548 92 602 59 80 730 125036 41 105 34 219 83 344 443 648 887 940 126104 202 354 83 493 91 98 551 650 816 51 932 96 127024 71 222 81 550 78 624 82 99 963 97 128096 187 296 322 97 406 44 740 876 952 129159 87 323 84 593 632 46 53 64 886 931.

130017 68 358 459 600 34 910 80 131026 48 82 146 87 590 33 82 741 53 806 946 60 99 132122 257 400 562 709 133117 79 205 57 59 561 690 722 832 901 13 134086 88 341 57 67 531 650 94 723 65 79 369 135223 646 86 834 40 920 38 94 136073 572 855 907 137022 24 121 91 226 29 42 314 426 44 90 547 79 816 912 138089 106 21 45 333 442 508 640 706 86 88 809 14 83 948 139105 278 347 452 767 90 888 908 16.

140041 203 09 301 458 597 693 706 37 82 873 930 40 141004 143 204 93 307 75 416 63 594 846 142044 108 85 87 88 232 97 392 448 68 829 53 57 143168 310 31 96 458 755 852 144046 300 435 19 9395 1463450193430995etaoshretaohretaoinnu 52 97 517 607 884 145042 87 263 301 52 636 47 94 713 29 804 19 995 146077 125 282 310 528 52 696 92 719 86 147057 66 57 183 238 51 440 506 602 28 34 43 706 852 976 79 148010 132 289 357 402 14 55 74 500 32 824 80 946 76 90 149065 75 99 327 39 446 91 504 634 79 776 821 900 29 49 61.

150111 237 408 570 72 608 98 704 47 49 864 902 11 17 151122 62 286 87 97 855 57 942 66 152067 137 49 54 61 66 206 323 92 401 674 153076 111 326 66 403 04 84 522 75 608 760 806 70 154010 167 83 235 70 561 679 705 58 879 94 952 64 73 155010 94 104 38 57 238 36 96 323 65 77 479 81 597 751 855 931 85 109 56 215 18 387 411 54 577 86 775 79 930 157102 34 72 92 323 550 693 798 824 158074 132 84 219 550 655 732 863 43 916 66 82 159011 83 60 67 139 210 300 414 74 91 589 792 801 26 966 83.

160046 62 98 202 384 448 95 576 604 847 986 161001 206 313 66 611 805 58 162002 60 116 39 61 250 458 81 575 722 885 163152 73 94 235 74 301 90 432 42 595 687 90 818 942 71 164085 90 94 155 407 19 66 516 67 632 65 70 733 39 894 165077 293 330 475 529 38 39 609 38 90 899 166053 56 74 127 69 245 73 75 373 565 652 65 794 887 995 167024 69 154 208 48 60 62 313 23 55 454 590 783 813 45 83 903 168165 201 22 62 97 425 44 69 76 517 20 622 28 61 700 61 74 94 930 65 169009 19 38 160 65 83 281 87 324 26 31 61 75 636 60 819 88.

170098 43 73 186 304 44 500 15 31 66 648 74 704 53 171050 231 376 514 50 744 62 846 90 996 17211 297 508 620 46 735 47 52 832 43 173268 73 322 562 638 719 811 988 174084 169 481 91 500 34 64 642 59 84 774 822 55 89 914 175721 57 80 250 334 448 70 507 83 84 93 674 90 701 997 176003 29 106 216 305 48 65 402 05 85 610 47 57 58 747 56 75 997 177067 70 119 67 68 462 71 529 76 605 76 700 14 90 178024 180 365 76 179056 68 84 186 92 307 425 503 32 55 80 663 890.

180005 13 161 280 320 27 61 470 75 76 95 572 88 913 181083 180 85 315 94 474 539 98 765 96 816 182175 209 75 317 85 621 27 75 979 183121 215 35 419 21 79 508 83 733 852 942 85 87 184048 57 83 113 203 07 40 72 77 82 337 80 98 413 591 652 802 92 99 909 36 58 72 185052 167 284 344 403 429 709 738 47 49 811 69 97 716 186043 83 280 312 644 761 858 89 906 187006 12 22 141 57 68 290 385 403 579 724 55 57 92 841 188071 170 87 93 239 81 97 316 24 29 73 613 72 746 814 908 68 189236 596 640 739 868 922 80.

190137 70 212 53 302 61 516 36 77 80 650 725 991 191017 82 182 87 240 265 75 76 96 306 57 78 436 85 549 603 44 50 192121 40 301 90 433 39 40 97 99 688 873 70 938 193034 214 66 384 504 32 83 737 838 76 971 194248 50 66 79 82 328 47 416 74 51 53 76 802 591 816 195027 34 61 163 217 66 78 318 33 454 517 20 23 674 976 196081 123 55 75 82 287 314 344 610 19 679 751 54 934 91 197000 101 09 25 31 34 247 327 60 94 421 549 62 826 198131 51 99 244 81 335 427 570 733 78 946 85 199118 387 450 60 543 700 84 822 54 80 918 91.

200073 176 250 339 54 64 464 522 55 620 78 808 21 907 201170 216 301 26 81 407 569 98 608 915 202092 207 33 321 466 805 41 203229 358 60 448 501 33 46 623 703 204025 102 09 389 484 600 65 92 755 818 31 71 903 06 48 60 205991 363 475 505 13 18 645 822 206069 93 103 245 424 69 509 10 68 97 646 707 41 50 808 207057 93 185 95 511 12 51 632 719 92 80 30 33 944 208010 16 60 214 55 57 336 390 565 612 209202 15 362 480 742 70 820 82.

דעזערציע און איינברוך

(§) דער זעלנער אויגעניוש רודאי איז אנטלאפען פון פולק, און אויסגעפיהרט אנ'איינברוך און צוגע'גנב'עט אין אנוועזנהייט פון א 12-יעהריג מיידעלע א פעקל וועש.

רודאי איז נעכטען פער'משפט געווארען פאר זיינע „מעשים-טובים" אויף 14 חדשים תפיסה.

אנ'עקספעדיענט און אינקאסענט
ווערט פערעכנט צו דער קאטעגאריע פיזישע ארבייטער

(§) א געוויסער לעאפאלד שוה (לעלעווער גאס 21) איז ארויסגעטרעטען געגען דער פירמע גאטספרייד און קינאסט (6 שערפיען 98) און האט ערקלערט, אז פון 21 יוני 1929 האט ער געארבייט אלס עקספעדיענט און אינקאסענט. ער האט נעמליך פונאנדערגעפיהרט זאדא-וואסער און איינקאסירט די געלדער פאר דער סחורה. דעם 9 מאי 1930 איז שוה בעזייטיגט געווארען פון דער ארבייט אהן א קינדיגונג. ער האט דאן געפאדערט פאר 3 חדשים ענטשעדיגונג, ווייל ער האט זיך בעטראכט פאר א גייסטיגען אנגעשטעלטען.

דאס געריכט האט אבער שוה'ען אנערקענט פאר א פיזישען ארבייטער, וועלכען עס קומט נאר א 2-וואכיגע קינדיגונג.

Komplet Freblowski

prowadzony w języku **polskim i hebrajskim** zdrze pierwszorzędną freblankę, **został** otwarty. Ogólne kierownictwo spoczywa w ręku

p. **Sulamity Poznańskiej**

(byłej kierow. szkoły języków i nauk handlowych)

Zapisy przyjmuje kancelarja od 9—1 p. p.

S. Poznańska, ul. Magistracka № 20.

UWAGA: Rutynowana nauczycielka udziela lekcyj gry fortepianowej. **Pianino na miejscu.**

דעפוטאט גרינבוים ארויסגעטרעטען פון „קאלא"
און זיך אנגעשלאסען אין טעכנישען בלאק ביי די נאצ. מינדערהייטען

ווארשא (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) די „קאלא" האט ארויסגעגעבען א קאמוניקאט אין צוזאמענהאנג מיט'ן בריף פון דעפ. גרינבוים צום קאלא וועגען פעראייניגען זיך מיט די קלובען פון די אנדערע נאציאנאלע מינדערהייטען, בכדי צו קאנען דורכפיהרען אין די סיים-קאמיסיעס יודישע פארטרעטער.

אין קאמוניקאט ווערט געזאגט, אז די קאלא האט נאך לאנגע דעבאטען בעשלאסען ווייטער צו האלטען איהרע שטעל-פארטרעטער אין די קאמיסיעס, ווייל דאס פאדערט דער אינטערעס פון דער יודישער בעפעלקערונג און גלייכצייטיג אפצווארפען דעם פארשלאג פון דעפ. גרינבוים. גלייכצייטיג ציהט די קאלא צוריק די קאנדידאטור פון דעפ. גרינבוים אין דער קאנסטיטוציע-קאמיסיע און שטעלט ארויס אויף זיין ארט די קאנדידאטור פון דעפ. ראטענשרייך.

ווארשא (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). נאכ'ן בעשלוס פון קאלא האט דעפ. גרינבוים געמאלדען דער סיים-קאנצעלאריע, אז ער שליסט זיך אן אין טעכנישען בלאק פון אוקראינישען קלוב, אוקראינישען ראדיקאלען און דייטשען. אויף דעם יסוד וועט דעפ. גרינבוים אריינגעהן אלס מיטגליד פון דער קאנסטיטוציע-קאמיסיע.

ווארשא (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) ווי מיר דערוויסען זיך האט דעפ. גרינבוים פאר'ן ארויסטריט פון „קאלא" זיך געווענדעט צו דעפ. ראזענבלאט מיט דער פראגע: צי ער בלייבט אין קאלא אדער ער געהט מיט אריין אין טעכנישען בלאק מיט דעפ. גרינבוימען. דערויף זאל ד"ר ראזענבלאט האבען געענטפערט, אז ער בלייבט אין קאלא. דעפ. גרינבוים האט דעריבער אליין זיך אנגעשלאסען אין טעכנישען בלאק.

דאס ערשטקלאסיגע פאטאגראפיע-אטעליער

„Bernardi"

פיעטריקאווער 17, טעלעפאן 144-11.

האט ערמעסיגט די פרייזען

6 פאסטקארטען נור 5 זלאטיס

ערשטקלאסיגע אויספיהרונג ערשטקלאסיגע אויספיהרונג

ענדעקישע פארשלאגען געגען די לאקאטארען
אפגעווארפען דורך דער יורידישער קאמיסיע

ווארשא. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אין דער יורידישער קאמיסיע פון סיים האבען די ענדעקעס אריינגעטראגען א רייהע פארשלאגען, וואס צילען צו בעגרענעצען די רעכט פון די לאקאטארען לגבי די הויז-ווירטען. צווישען אנדערען: אז די הויז-ווירטען זאלען קאנען פון לאקאטאר פאדערען מעהר דירה-געלט ווי פיל עס קומט און דער לאקאטאר זאל מוזען צאהלען, הגם איהם בלייבט איבער דאס רעכט זיך צו פראצעסען, באם דער לאקאטאר וועט נישט צאהלען אזוי פיל ווי פיל דער הויז-ווירט וועט פערלאנגען, זאל ער בעקומען אן עקסמיסיע.

דעסגלייכען זאל דער ווירט האבען דאס רעכט נישט צו ווייזען דעם לאקאטאר די ביכער וועגען דער הויך פון דירה געלט פאר דער מלחמה.

אלע די דאזיגע פארשלאגען געגען די לאקאטארען זיינען דורך דער קאמיסיע אפגעווארפען געווארען.

יודישער גענעראל בעשטימט אויף א וויכטיגען אמט אין איטאליען

רוים (יטא) דער יודישער גענעראל אומבערטא פון ליעס, איינער פון די בעריהמטסטע איטאליענישע אינזשענערן, איז אויפ'ן געביט פון מיליטערישער אינזשעניריע און בוי-אונטערנעמונגען, איז בעשטימט געווארען אלס גענעראל-דירעקטאר און לייטער איבער אלע מיליטערישע שיף- און פלאט-קאנסטרוקציעס.

גען. אומבערטא פוגליעזי האט זיך בערימט געמאכט מיט דעם, וואס ער האט אויפגעהויבען פון אפגרונד א רייהע איטאליענישע קריגס-שיפען, וועלכע זיינען אונטערגעגאנגען אין די מלחמה-יאהרען.

פייערליכער קבלת-פנים לכבוד קאנסול זבישעווסקי אין ניו-יארק

ניו-יארק. (יטא) די „קאלא פאלסקיע" אין ניו-יארק האט איינגעארדענט א פייערליכען קבלת-פנים לכבוד דעם נייעם גענעראל-קאנסול אין ארץ-ישראל מיטשיסלאוו זבישעווסקי. צום קבלת-פנים איז אויך איינגעלאדען געווארען דער פארזיצענדער פון יודיש-אמעריקאנישען קאנגרעס, פעליקס ווארבורג. ווארבורג האט צוליב זיין שלעכטען געזונט-צושטאנד נישט געקאנט קומען צום קבלת-פנים. ער האט אבער צוגעשיקט א בריף מיט א בעגריסונג צו זבישעווסקי'ן. אין'ם בריף שרייבט ווארבורג צווישען אנדערען, אז ער גלויבט אין די בעסטע כוונות פון דער פוילישער רעגירונג בנוגע דער יודישער בעפעלקערונג אין פוילען, מוז אבער דאך אנווייזען אויף דער געפאהר, וואס עס דראהט דער עקזיסטענץ פון דער יודישער בעפעלקערונג צוליב די מלוכה-מאנאפאלען. ווארבורג האפט אבער, אז אין די מאנאפאלען וועלען אויך בעשעפטיגט ווערען יודען.

„פאלעסטיין" ווייטער פערמאכט פאר דער עלילת-דם-העצע

ירושלים, 14 מערץ (יט"א) דער אויספארשונגס-ריכטער האט בעשלאסען נישט צו פערפיהרען קיין פראצעס געגען דעם רעדאקטאר פון „פאלעסטיין", וועלכע האט אנגעהויבען צו פיהרען אן עלילת-דם-העצע אין ארץ-ישראל. די צייטונג איז אבער ווייטער געבליבען פערמאכט.

כשר'ע קיך פאר יודישע זעלנער אין לאדז

(–) פרייטאג האט דער פרעזעס פון דער לאדזער יודישער קהלה, דעפ. מינצבערג קאנפערירט מיט פאלקאווניק כאודעלני, אין אנוועזענהייט פון גענעראל אלטשיק וועגען גרינדען א כשר'ע קיך פאר יודישע זעלנער אין לאדז.

ס'איז בעשטעטיגט געווארען, אז נאך פאר פסח וועט ביי דער לאדזער קהלה געעפענט ווערען א כשר'ע קיך פאר יודישע זעלנער פון לאדזער גארניזאן.

באנקראטען און נאדזארען פון דייטשע פירמעס

(ה) די לאדזער האנדעלס-קאמער האט דערהאלטען א ליסטע פון אלע באנקראטען און געריכטס-אויפזיכטען, וואס זיינען בעשטימט געווארען אין דייטשלאנד. פעראינטערעסירטע קענען די ליסטע זעהען אין דער האנדעלס-קאמער (טארגאווא 63) פון 11 ביז 1 מיטאג.

לאדזער אינדוסטריעלער, וואס האבן פריהער אנגעקלאגט די דייטשע רעגירונג פאר די קריגס-רעקוויזיציעס
ווילען האבען די בכורה ביים בעקומען די ענטשעדיגונגען

היות דער סיים האט ראטיפיצירט דעם אפמאך וועגען ליקווידירען מיט דייטשלאנד די פראגע פון מלחמה-ענטשעדיגונגען, האט דער פערבאנד פון דער מיטעלפויל-אינדוסטריע אין לאדז איינגעארבייט אן אויספיהרליכען מעמאריאל וועגען די ענטשעדיגונגען לטובת דער לאדזער אינדוסטריע פאר די דייטשע רעקוויזיציעס בעת דער אקופאציע.

דער מעמאריאל וועט פארגעשטעלט ווערען דער רעגירונג, וועלכע פערנעהמט זיך איצט מיט'ן אויסארבייטען אן אויספיהר וועגען רעגולירען די פראגע ווען און ווי אזוי פוילישע בירגער וועלען קאנען פארשטעלען זייערע תביעות צו דער דייטשער רעגירונג.

די לאדזער מיטעלפויל-אינדוסטריע האלט, אז די ענטשעדיגונגען קומט אין דער ערשטער רייהע יענע פירמעס, וועלכע האבען דערלאנגט ענטשעדיגונגס-אנקלאגעס צום געמישטען פויליש-דייטשען טריבונאל אין פאריז.

די ענטשעדיגונגס-מענות מצד דער לאדזער אינדוסטריע, זענען ווי בעקאנט, איבערגעגעבען געווארען צום דערמאנטען פאריזער טריבונאל, און א גאנצע רייה לאדזער פירמעס האט נאך פאר'ן שליסען דעם פויליש-דייטשען ליקווידאציע-אפמאך דערהאלטען די דעציזיעס פון געמישטען טריבונאל, וועלכער אנערקענט זייערע ענטשעדיגונגען פון דער דייטשער רעגירונג.

פ. ק. או.
אין נייעם לאקאל

דער פ.ק.או. לאדז-שטאט „צוויי" פון יעזשי-גאס 2 ווערט איצט איבערגעטראגען אין נייעם לאקאל אויף פעטריקאווער 101. דעם 16., 17. און 18. מערץ וועלען צוליב דעם קיין אינטערעסאנטען ניט איינגענומען ווערען.

היינט ערשיינט די „הצפירה"

נאך א הפסקה פון העכער צוויי יאהר ערשיינט היינט ווידער די „הצפירה". מען דארף גלויבען, אז דאס מאל וועלען די פריוואטע נאציאנאל-געשטימטע שיכטען פון דער יודישער בעפעלקערונג געבען דעם געהעריגען ענטפער אויף דעם אנגעשטרענגטען פרואוו פון יחידים פארטצוזעצען די מסורה פון דער העברעאישער פרעסע אין פוילען.

ארויספאדערונגען פון א"י

עס זענען דערהאלטען געווארען ערלויבענישען אויף צו פאהרען קיין ארץ-ישראל פאר פר. וואגמאן אסתר און שלטר. זיי דארפען זיך מעלדען אין א"י אמט (צעגעלניאנא 4) וועגען ערלעדיגונג די רייזע-פארמאליטעטען.

די הויי-יאהריגע פסח-אקציע פון „תומכי אורחים"

דער פעראיין „תומכי אורחים" נעמט איצט אונטער א פרייווטע פסח-אקציע צו בעזארגען מיט מצות און אלע אנדערע פסח-פראדוקטען פאר טויזענד נויט-בעדערפטיגע יודישע פאמיליעס און פאר אן אומזיסטער פסח-קיך פאר דריי טויזענד יודען.

צוליב דעם צוועק האט זיך „תומכי אורחים" געווענדעט מיט א הייסען אויפרוף צו דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג, אז מען זאל אונטערשטיצען די אקציע.

מען האפט ערווארטען, אז דער אויפרוף וועט געפינען א שטארקען אפקלאנג, און ער וועט ברענגען דעם נויטיגען רעזולטאט.

וואונשען פון לאדז וועגען קאמוני-קאציע-שנוים האט מען נאכגעגעבען

די בעמיהונגען פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער צו פערלייכטערן די קאמוניקאציע-בעדינגונגען פאר דער לאדזער ווירטשאפט האבען געהאט ערפאלג אויף אזויפיל, אז ס'וועט דער אינדוסטריע און האנדעל גרינגער אנקומען דאס בעשטעלען משאות-וואגאנען, די אזוי-גערופענע קורס-צוגען אויף די ליניעס פון לאדז קיין גדיניע, פויזען, קאטאוויץ, קראקא און ווארשא וועלען צוגעשטעלט ווערען א.א. וו.

פאבאראווע, וואס געהען אין מיליטער-דינסט
דארפען א חודש פריהער זיך מעלדען אין ארבייטסלאזען-פאנד

(ד) צוליב דעם, וואס אונגעבליך ווערען ארבייטסלאזע און מיליטער די געבוירענע אין 1909 איז בדאי אויסמערקזאם צו מאכען, אז א חודש פאר'ן געהן צום מיליטער-דינסט דארפען די פאבאראווע מעלדען וועגען דעם און ארבייטסלאזען-פאנד, ווייל עס פאסירען פאלען, אז פול פאבאראווע ווערען אין א חודש אדער 6 וואכען ארום בעפרייט פון מיליטער און זייערע ארבייטס-פלעצער זענען שוין פארנומען. און אזעלכע פאלען קאנען די פריי-געווארענע פאבאראווע כאטש נישט געניסען פון ארבייטסלאזען-שטיצע.

פולע טאבעלע פון די געווינסען / 5-טע קלאס — 5-טער טאג פון דער ציהונג

15.000 zł. na nr. 8677.

10.000 na nr.: 13304 43636 43746 114662.

5.000 zł. na nr.: 2834 11460 122987.

3.000 zł. na nr.: 8066, 40227 91866 100425 110866 113358 149073.

2,000 zł. na nr.: 15291 56516 69908 81859 84039 95748 111245 115385 136489 147265 158650 176718 178214 197880 207513.

1.000 zł. na nr.: 806 2592 5815 13083 14060 26566 28878 44406 52665 55796 61419 61849 62640 65160 70486 82745 90835 98107 104787 110785 114000 128685 131938 139192 146007 163082 163464 170631 171202 177936 192019 195255 200021 201379 202480 203701.

500 zł. na nr.: 4398 8123 12016 13395 13960 14351 16476 16709 17964 18403 18825 20274 20506 21926 23114 23713 23994 25293 25759 25991 28578 31283 31985 32245 33815 35730 37498 39051 39472 40293 40424 42832 43704 36887 45802 46943 47029 51175 55009 55788 56027 56150 58210 59148 59238 59983 60456 61781 62528 63889 64146 64801 55604 65634 67905 68013 71274 74635 74871 75298 75517 77592 79058 80454 83314 84994 85377 86327 90111 90313 91709 92665 95231 98399 100410 101688 102240 104092 105060 108327 110690 110203 113791 117236 117364 123265 123888 123913 124431 126603 127772 128448 128742 129124 129501 129981 132582 132669 133007 135154 135454 135566 136795 138916 140927 142154 143186 143967 145916 150211 150564 151440 151674 152333 153826 154791 155[illegible] 156388 156750 157295 157838 157839 161801 161931 163404 163440 163981 163892 165788 166116 166511 166634 168218 169251 170256 170661 172668 172672 173493 173703 175588 175661 175697 175830 177245 178439 182583 182754 182915 184291 188171 189161 191018 191327 191356 192579 198892 202451 203464 203484 203753 204358 206783 206936 207510.

250 zł.

14 22 33 86 155 394 463 1131 38 62 299 384 464 519 700 877 985 2086 173 245 338 431 67 512 22 786 986 3074 150 58 86 338 56 62 493 540 729 33 59 73 86 98 892 4112 82 345 480 517 61 646 890 935 43 5132 55 83 93 317 73 448 66 92 503 19 612 784 864 972 61141 350 502 95 612 40 73 321 77 942 57 7079 96 120 41 45 327 514 54 794 815 8054 63 247 340 48 562 78 792 825 26 55 916 9014 66 116 54 64 86 232 39 315 42 403 25 54 655 777.

10008 71 132 45 249 315 432 76 513 20 26 638 710 868 937 11037 154 91 212 89 98 357 59 438 63 65 582 601 548 12022 59 66 73 117 26 78 265 356 80 404 51 85 558 894 906 70 73 13038 85 241 508 63 80 606 29 39 715 18 806 53 68 936 61 14091 336 87 571 729 68 15013 158 247 636 39 41 815 31 62 91 964 16106 210 15 97 342 425 504 50 52 741 58 838 17024 29 122 287 429 787 18048 339 418 629 715 21 837 912 19125 277 79 316 420 511 73 79 614 35 40 804 37 95 918.

20016 79 122 44 76 270 319 38 57 450 732 804 26 918 94 21206 48 420 553 638 44 714 39 941 74 22134 250 386 410 61 614 86 99 836 48 94 991 23145 279 94 304 26 43 511 14 606 51 75 848 24005 120 237 59 524 41 56 811 971 25114 93 247 79 336 452 517 43 60 607 823 43 89 908 38 26007 47 233 344 414 20 579 609 959 27199 216 557 606 718 39 827 34 55 925 29 85 28012 108 390 405 37 528 65 638 61 702 30 807 15 29077 124 28 237 96 300 439 656 704 946 81.

30151 97 264 343 41 5 6 72 534 757 58 851 55 31059 100 31 158 355 84 509 49 622 733 801 32003 13 96 151 66 250 69 91 400 49 72 506 49 626 55 78 706 97 839 56 96 904 17 33148 61 235 481 569 703 922 33 34062 193 250 73 341 429 551 676 727 69 76 88 35060 334 473 576 649 63 85 716 36077 157 93 315 20 39 54 416 20 91 518 646 740 939 37055 180 351 456 89 554 67 606 38 95 720 23 811 58 38062 180 268 349 85 408 517 98 874 452 59 69 65 39004 186 214 35 67 314 416 58 70 84 90 542 668 84 709.

40003 32 37 49 199 346 504 35 622 98 758 89 94 941 42014 15 19 75 94 347 542 614 45 87 703 911 15 17 64 43068 180 86 220 89 395 400 23 48 83 523 31 625 707 28 42 50 834 82 987 95 44030 75 282 340 697 85 857 82 45048 166 239 51 325 31 69 557 69 640 79 726 864 46082 96 97 171 223 326 70 425 91 93 606 29 788 803 47004 68 213 377 487 563 75 717 32 826 933 48135 41 44 73 226 423 733 89 812 948 49081 101 415 514 30 65 636 711 817 93.

50401 43 75 512 72 616 37 51 728 815 51078 84 544 610 732 856 58 959 52015 21 6 89 102 204 380 583 612 712 49 73 920 29 53005 50 60 146 394 434 71 665 71 621 58 96 745 99 876 54320 79 451 514 48 77 674 795 864 65 906 55143 247 86 93 315 16 428 74 96 641 96 721 91 56087 148 68 204 323 410 27 28 805 20 30 33 76 84 922 56 73 57331 66 448 593 649 731 81 805 9 26 923 58016 118 55 63 207 313 567 99 650 86 765 854 59113 20 53 77 296 304 593 761 83 800 51 934.

60079 141 48 272 316 407 792 813 91 93 904 54 61111 483 571 668 745 807 28 916 86 62000 41 60 158 277 80 324 29 38 67 613 832 63116 284 362 435 90 555 684 808 9 15 955 57 64002 129 70 275 82 397 651 759 85 800 50 76 981 65032 62 98 137 44 82 336 408 517 65 784 824 986 66017 41 75 278 571 814 98 67087 120 76 207 49 50 86 87 453 62 91 513 16 53 65 784 95 943 68044 60 85 285 346 47 85 425 84 98 512 660 841 945 69256 91 331 56 414 76 582 86 94 627 727 839 85 935 97.

70098 222 311 40 686 702 484 71051 59 127 95 241 396 536 71 641 710 950 72044 181 325 418 538 61 618 34 84 711 931 90 73053 152 77 96 348 609 92 740 66 77 90 851 932 57 74008 40 515 19 40 43 56 245 448 55 546 600 789 75045 61 92 137 201 82 379 408 552 67 613 795 808 956 76070 80 123 234 550 717 864 949 62 89 77148 256 392 493 838 920 52 78052 67 96 236 53 321 524 88 677 765 98 832 905 79033 146 484 526 40 91 617 84 728 803 96 903 27 37 46.

80031 58 187 92 99 479 527 34 81 753 804 26 44 69 82 157 81021 189 310 457 509 87 655 711 874 79 82006 47 165 280 303 50 84 407 31 74 542 79 708 810 64 86 83015 27 61 130 226 309 45 411 48 544 56 761 94 84279 91 396 487 512 50 81 724 33 69 810 36 62 924 77 91 85019 62 170 79 226 39 88 365 67 603 95 771 811 905 69 82 86059 157 270 344 509 98 999 87178 362 86 412 25 561 671 74 767 815 18 79 88037 55 88 99 116 38 205 32 366 469 531 36 55 637 72 879 89009 52 227 75 440 678 916 87.

90119 215 329 534 36 641 65 702 40 59 860 54 942 91006 139 200 47 54 443 91 92 530 33 652 92067 199 206 19 69 305 411 46 702 50 879 906 14 74 93022 92 97 266 329 532 609 39 77 98 728 812 96 958 75 907 48 91 96050 71 156 423 73 873 923 98 97030 328 494 531 702 5 81 95 908 36 40 84 98014 47 87 89 101 39 212 32 316 489 553 86 736 38 99086 114 39 52 72 251 336 409 13 58 90 528 642 71 842 47 75.

100079 134 56 275 302 27 471 504 9 19 765 807 17 67 101055 93 110 32 45 62 249 68 99 303 81 406 20 39 55 503 87 634 959 81 102123 74 255 98 402 75 560 692 766 87 842 64 908 83 103108 251 336 428 509 22 606 80 732 842 63 902 24 69 104093 96 112 231 77 78 311 444 54 99 579 81 616 795 924 105038 102 43 254 327 47 61 411 531 951 106012 84 174 311 58 616 79 81 736 39 883 85 903 80 91 107123 54 330 68 516 97 617 48 58 709 82 899 951 96 108043 61 107 80 309 429 526 614 725 874 88 925 109039 298 576 694 728 55 825 68 89 901 44.

110054 122 78 256 69 333 34 98 443 535 883 999 111005 15 284 86 87 409 551 98 664 112010 104 23 72 242 308 50 88 617 38 113154 315 16 24 417 24 47 517 23 48 52 605 45 57 701 67 97 901 52 114064 87 118 79 209 11 40 450 76 513 53 67 653 822 115074 135 38 66 75 388 607 62 703 19 78 812 61 973 116086 131 40 233 45 314 404 30 609 850 993 117009 65 100 26 233 316 24 494 554 644 837 998 118005 229 55 57 75 374 92 538 66 805 93 946 73 119245 84 91 301 52 82 404 37 660 747.

120008 166 88 363 440 514 46 658 61 75 988 121025 252 456 531 616 56 69 767 836 45 74 79 122022 81 209 343 71 402 50 673 781 829 969 123179 241 332 56 406 583 667 718 843 62 934 62 124080 243 351 400 512 79 856 68 76 925 57 94 125036 90 212 304 11 18 407 10 94 507 13 865 75 992 126093 169 234 72 74 524 44 74 823 35 98 937 127181 253 334 58 92 611 12 722 804 128337 66 642 728 834 129065 166 285 353 78 461 548 625 97 739 947 80.

130132 96 278 328 61 419 562 74 750 63 857 965 131064 585 703 4 65 94 802 41 92 132072 180 96 229 342 95 529 61 74 734 823 917 55 91 133024 193 273 447 65 524 84 647 710 32 42 842 999 134003 103 61 96 210 13 30 55 356 451 631 837 41 964 135089 146 228 75 301 57 69 75 417 46 94 574 676 752 883 973 136005 178 290 313 40 77 90 417 527 70 626 35 724 67 852 64 923 40 79 137070 125 90 246 68 376 499 518 29 89 760 873 966 138149 89 259 383 84 461 518 86 692 811 30 58 990 139033 61 255 313 454 78 99 561 697 701 74 824 954 90.

140087 225 308 410 19 41 42 630 704 814 141011 37 131 68 208 310 521 39 730 48 815 949 53 142001 220 364 90 476 540 718 851 58 143005 8 207 23 332 75 453 96 857 958 144095 112 78 213 33 49 87 494 518 619 97 723 65 857 145078 128 494 515 713 43 82 846 911 82 146066 107 211 435 520 69 682 97 147195 378 541 743 824 36 42 953 99 148087 276 348 609 37 58 149007 61 155 286 322 92 590 688 714 812 43 95 902 11.

150127 78 323 558 618 42 47 788 840 93 978 151024 29 53 84 92 161 295 549 709 830 979 90 152033 303 465 592 93 625 31 92 796 846 84 966 153049 87 134 41 51 61 248 64 355 626 76 84 891 927 38 45 67 154005 27 78 84 136 66 68 295 414 23 512 687 831 40 155130 32 217 300 68 419 61 715 33 820 937 63 74 156259 369 521 24 30 73 83 625 729 862 955 157343 81 455 84 582 86 614 20 23 89 718 27 863 920 92 158003 270 311 41 501 626 56 72 971 85 159015 121 213 29 379 415 82 618 57 759 75 78 806 901 64.

160286 388 564 65 66 608 37 812 992 161034 46 66 105 43 79 249 300 30 508 11 642 765 860 908 79 162028 159 65 75 82 241 434 50 740 853 77 937 52 98 99 163025 68 105 19 22 61 208 73 317 538 49 776 840 944 76 85 99 164074 75 79 132 304 426 572 604 39 861 932 165063 128 48 73 96 552 670 92 166028 164 208 378 89 494 546 82 611 39 47 74 749 67 76 829 37 86 90 949 53 167105 17 21 61 69 345 400 80 537 44 695 820 94 96 933 168096 134 203 208 20 93 310 97 462 526 78 79 666 967 84 98 169024 101 48 315 421 88 580 676 765 851 60 85.

170119 61 290 308 86 87 539 98 638 717 918 171072 96 113 63 94 294 338 56 67 402 64 549 607 878 91 985 172006 27 199 226 357 425 45 514 655 76 874 919 80 173089 177 231 92 348 75 82 445 508 604 62 89 720 25 898 917 33 67 174054 126 237 378 412 23 99 529 733 97 843 45 66 99 915 175037 87 138 72 257 340 88 511 37 72 723 826 939 51 60 68 176318 510 52 651 65 67 832 56 939 177017 154 93 204 304 416 732 80 837 178137 290 93 316 485 604 744 800 926 63 84 179002 21 33 149 70 271 367 68 472 92 650 84 87 737 90 855.

180012 30 45 89 168 93 238 43 389 406 589 623 704 821 76 181007 25 86 117 18 419 610 24 35 81 82 813 182029 65 234 392 476 791 851 183061 81 86 160 62 379 439 82 558 72 613 57 87 735 99 924 184064 74 137 294 330 49 54 556 81 90 660 744 821 920 185002 55 130 203 77 303 18 483 552 604 726 831 72 922 34 40 86 186022 103 31 49 217 49 517 81 632 766 800 62 969 187118 52 299 304 481 502 98 789 821 46 79 98 937 93 94 188031 76 344 477 81 554 62 79 88 618 747 860 85 189050 408 72 534 668 92 734 877 976.

190196 426 54 560 87 622 66 95 760 802 925 60 191001 39 100 583 85 624 803 70 952 192011 45 239 63 78 349 96 400 19 29 575 732 84 922 51 71 193112 217 45 59 72 87 350 404 51 86 515 626 41 768 805 61 194066 111 49 98 259 348 537 601 66 787 817 96 907 72 67 195050 143 67 331 57 61 423 71 679 745 878 989 196007 122 29 71 96 229 359 401 540 86 716 839 83 996 98 197027 61 84 409 15 55 647 51 788 955 198007 126 53 76 320 67 495 505 650 790 844 998 199057 213 84 392 587 811 32 941.

200013 545 743 860 80 956 68 201067 172 284 420 46 560 61 86 709 98 950 202043 74 263 401 34 41 526 97 657 722 55 880 949 203055 67 227 313 564 695 724 96 884 924 28 204099 187 240 390 421 528 74 89 622 33 48 842 98 205006 119 19 86 230 99 356 98 417 55 64 545 74 93 679 96 706 20 91 984 92 206055 56 86 101 70 327 439 31 40 539 51 669 727 53 54 813 16 900 49 80 207133 45 227 30 78 302 445 554 625 29 77 744 868 964 82 208144 250 437 524 663 74 87 95 767 95 806 11 30 921 209067 298 326 32 42 69 427 568 652 66 91 715 805 60 962.

לאָדזשער טאָגעבלאַט

דער רעדאַקטאָר נעמט־אָן פון 6 ביז 7 אין אָוונד
נישט בעשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

אַדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skrz. poczt. 16
טעלעפאָנען: רעדאַקציע 100-57, אַדמיניסטראַציע 100-47.

דער דײַטשער „אָדער־אָדער"

די לעצטע רעדע פון דײַטשען רײַכס־ווער־מיניסטער גרענער אין דער בודזשעט־קאָמיסיע פון רײַכסטאַג, האָט געמאַכט א נישט־קליינעם שטורם אין דער וועלט, בעזונדערס אין פראַנקרײַך און אַרויסגערופען אן עפענטליכע דיסקוסיע וועגען דער פּאַציפיקאַציע פון אייראָפּא. דער אויסגאַנגס־פּונקט פון גרענער'ס רעדע איז געווען די טעזע פון פראַנצויזישען קריגס־מיניסטער מאַגינאָט, וועלכער האָט ערקלערט, אז דײַטשלאַנד אַלס לאַנד, וואָס איז שולדיג אין דער וועלט־מלחמה קאָן נישט פאָדערן, אז מען זאָל זי טראַקטירען גלײַך מיט אַלעמען אויפ'ן געביט פון בעוואָפענונג. דערויף האָט גרענער געענטפערט מיט גרויס אויפרעגונג, אז די „טעזע פון ווערסײַלער טראַקטאַט וועגען דײַטשלאַנד'ס איינציגער פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר דער וועלט־מלחמה איז שוין לאַנג אומגעוואָרפען געוואָרען דורך דער וויסענשאַפט". „דאָס פעסטשטעלען דעם אמת (וועגען דעם אויסברוך פון דער מלחמה) — האָט ווײַטער געזאָגט גרענער — וואָלט גובער מיטגעווירקט דערצו, אז עס זאָל אַוועקפאַלען דער יסוד פון ווערסײַלער טראַקטאַט, וואָס שטיצט זיך מאַקע אויף דער הנחה, אז דײַטשלאַנד אַליין איז שולדיג פאַר דער מלחמה". אַלס פּועל יוצא דערפון פאָדערט גרענער, אז דײַטשלאַנד זאָל ווערען אויסגעגליכען גלײַכבערעכטיגט אויפ'ן געביט פון בעוואָפענונג.

די רעדע פון רײַכסווער־מיניסטער האָט אַרויסגערופען — פערשטעהט זיך — א שטורם פון קאָמענטאַרען און פּראָטעסטען אין פראַנקרײַך. די רעכטע פּרעסע אין פראַנקרײַך איז, נאַטירליך, זעהר שטאַרק אויפגערעגט, האַלטענדיג, אז גרענער'ס טענות שטעהען אין א בולט'ער סתירה צום ווערסײַלער טראַקטאַט. די לינקע פּרעסע בעציהט זיך אָבער צו דער דײַטשער אינטערפּרעטאַציע. דער לינקער אָרגאַן דאַלאַדיער'ס ווײַזט זיך אַפילו אײַנגאַנצען מיט גרענער'ן געגען מאַגינאָט'ן...

זעלבסטפערשטענדליך קאָן די וועלט נישט זײַן גלײַכגילטיג צו דער ברירה, וואָס דײַטשלאַנד האָט איצט געשטעלט אייראָפּא: אָדער איהר וועט זיך אויך אָנטוואָפענען, אָדער ערלויבט אונז זיך אויך צו בעוואָפענען. מיט דער דאָזיגער ברירה, וואָס דײַטשלאַנד האָט איצט געשטעלט דער וועלט, מוז זיך עפּעס אָנהויבען. מ'קאָן זי נישט פערשווייגען און מ'קאָן דערויבער נישט אַריבערגעהן צו דער טאָגס־אָרדנונג. מ'קאָן אויך נישט, זעלבסטפערשטענדליך, אָפּקומען, לוי'טן בײַשפּיל פון דער שאָוויניסטישער פּרעסע פון די זיגערישע מלוכות, מיט הוילע ווידערלעגונגען און בעליידיגונגען אויפ'ן אַדרעס פון דײַטשלאַנד.

אין שײַכות דערמיט איז כדאי צו ווענדען די אויפמערקזאַמקייט אויף דעם אַרטיקעל פון לאָרד סעסיל, דעם רעפּרעזענטאַנט ענגלאַנד בײַם פעלקער־בונד. דער דאָזיגער אַרטיקעל, וועלכער טראָגט דעם נאָמען „די פליכט פון ענטוואָפענונג", איז עפּעס ווי דורך א וואונדערליכען צופאַל, פערעפענטליכט געוואָרען מיט א טאָג פריהער פאַר גרענער'ס רעדע...

לאָרד סעסיל הויבט אָן דערפון, אז די ענטוואָפענונגס־קאָנפערענץ, וואָס וועט פאָרקומען אין פעברואַר 1932, בעדערפט שוין הײַנט צו טאָג דעם האַרצען פון דער אינטערנאַציאָנאַלער פּאָליטיק. לאָרד סעסיל האַלט די דאָזיגע קאָנפערענץ פאַר איינע פון די וויכטיגסטע געשעהענישען אויף דער וועלט.

לאָרד סעסיל ציהט דורך דעם הויפּט־געדאַנק, אז אין פאַל, ווען די ענטוואָפענונגס־קאָנפערענץ וועט לײַדען א מפּלה, אָדער אַפילו נאָר א טיילווײַזע מפּלה, וועלען די בעזיגטע מלוכות, ווי דײַטשלאַנד, עסטרײַך, אונגאַרן און בולגאַריען, זיך אָנהויבען צו בעוואָפענען אין אזא שנעלען טעמפּאָ, אז אייראָפּא וועט ווײַטער ווערען צוטיילט אויף 2 בעוואָפענטע לאַגערן, און דאָס בעוואָפענונגס־געיעג וועט אָננעמען א שרעקליך אומגעהויערע מאָס. לאָרד סעסיל פיהרט דאַן אויס, אז די ענטוואָפענונגס־קאָנפערענץ מוז זיך דערויבער אײַנגעבען. דערבײַ איז זעהר אינטערעסאַנט די בעגרינדונג פון דעם דאָזיגען פאָסטולאַט. די ענטוואָפענונג איז געוואָרען פון בעזונדערער וויכטיגקייט, וויל מען מוז שטאַרק באַלאַנסירען די בעזיגטע מלוכות. עס זענען שוין דאָ אַלע אַנצייכענונגען, אז די ענטוואָפענונג פון פרידענס־טראַקטאַטען. סעסיל ערקלערט נעמליך, אז די אינצטיגע אָרגאַניזאַציע פון פרידען, וואָס איז געשטיצט אויף די טראַקטאַטען פון ווערסײַל און לאָקאַרנאָ האָבען אונטער זיך דעם פּרינציפּ פון א אַלגעמיינער ענטוואָפענונג. עס האַנדעלט זיך נישט דאָ — שרײַבט בפירוש לאָרד סעסיל וועגען די פּראָטעסטען פון דער דײַטשער רעגירונג אָדער וועגען די פּאָסטולאַטען פון די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטען, נאָר אין דעם, אז אין פאַל, ווען די קאָנפערענץ פון יאָהר 1932 וועט נישט פערווירקליכען די האָפנונגען, וואָס מען האָט אויף איהר אַרויפגעלייגט, וועט דער דײַטשער „פּאַטריאָטיזם" אויפהויבען מיטגעבויש דעם קאָפּ און דערמאָלט וועט זיך אָנהויבען א צײַט פון א רײַזע בעוואָפענונגס־געיעג. לאָרד סעסיל פירט נישט די דאָזיגע טענה אַליין און ער טוט זי אויך נישט רעכטפערטיגען, נאָר ער שטעלט בלויז פעסט דעם פאַקט, אז דער „נאַציאָנאַלער שטאַלץ" איז נאָך לעבן שטאַרקער פון'ס כלאָרען פערשטאַנד.

סעסיל לייגט פון זײַן זײַט פאָר, אז די בעוואָפענונג זאָל בעגרענעצט ווערען אויף 25 פּראָצ. אַלס התחלה אויפ'ן וועג פון ענטוואָפענונג, וואָלט דאָס געווען א דרייסטער און ווירקזאַמער שריט. האָט שוין ווידער די פראַנצויזישע טעזע פון פערזיכערונג, קומט לויט סעסיל'ן אויס, אז דער קעלאָג־פּאַקט צוזאַמען מיט דעם פּאַקט פון פעלקער־בונד און דער לאָקאַרנאָ־אָפּמאַך. און דאַן דער אָפּמאַך וועגען פינאַנציעלער הילף פאַר דער בעפאַלענער מלוכה — געבען צוזאַמען א גאַנץ גענוגענדע גאַראַנטיע פון שלום, אַזוי אז מען קאָן שוין אַרויסציהען דערפון ווײַטערע קאָנסעקווענצען.

אַזוי פיל לאָרד סעסיל. דאָס וואָס זײַנע אויספיהרונגען ווערען קוואַליפיצירט אַלס „נערמאַניאַ־פּאָליטיק", וועט צו גאָרנישט דערפיהרען, בלויז ווי דאָס אַריבערגעהן צום סדר היום איבער דער רעדע פון רײַכסווער־מיניסטער גרענער.

דײַטשלאַנד האָט מאַקע נישט קיין רעכט זיך צו בעוואָפענען צוגלײַך מיט אַלע אַנדערע מלוכות, זי האָט אָבער א רעכט צו דערמאָהנען אייראָפּא דעם אַרטיקעל 8 פון ווערסײַלער טראַקטאַט, וועלכער זאָגט בפירוש, אז „די מלוכות, וואָס האָבען אונטערגעשריבען דעם טראַקטאַט אָנערקענען, אז כדי צו דערהאַלטען דעם שלום מוז די נאַציאָנאַלע בעוואָפענונג בעגרענעצט ווערען ביז צום מינימום".

ד"ר וו. בערקעלהאַמער.

לאָדזשער יודישער קאַמעראַל־טעאַטער
— אין ווייסע זאַל —
„מאַנטיפעל"
זאַכאָדניאַ 43
קינסטלערישע לייטונג:
מ. בראָדערזאָן.
— נײַער —
אַרערט
הײַנט, זונטאָג, 2 פאָרשטעלונגען אָנהויב 7.45 און 9.55 אָוו.
„יום־טוב אינדערוואָכען"
אין 2 טיילען, 12 נומערן.
אין פּראָגראַם: 1) פּראָלאָג, 2) געטרײַע ז בע, 3) שפּאַניאָלאַ, 4) פריהלינג, 5) קאַטערינקע, 6) א תפילה, 7) בלאַטע יאַטען, 8) שנעלע בעלי מלאכות, 9) הינטער די קוליסען, 10) פרעים סמיט און סיידי קנעפּעל, 11) מעגאַלאָג, 12) ס'גייט ווערען גוט
טעקסטען: מ. בראָדערזאָן, מ. נאַדיר, מ. נאַדעלמאַן. מוזיק: ה. רובין און א. בײַגעלמאַן. דעקאָראַציעס: י. ברוינער. טאַנץ: ה. סראַקאַ. טאַנץ און פּלאַסטיק: ג. קרושינבנא און מ. אַלפּערן. רעזשי: ש. דזשיגאַן און י. שומאַכער. מוזיק־לייטער: הערץ רובין. לאַנפער: דוד קאָזשנאָווער. ליכט־עפעקטען: ירמיאַזאָלימסקי. בינע־אינספּעקטאָר מ. קאַן.
אַנסאַמבל לויט'ן א. ב. פּרויען: זיסעלע גירל, מרים דאָלסקאַ, לאַלאַ זילבערמאַן, שיינע מרים, מאַשע פעטערמאַן. מענער: ה. אַלטמאַן, שמואל גאָלדשטיין, שמעון דזשיגאַן, מאָטל קאַן, יעקב רײַנגלאַס. ישראל שומאַכער יוסף שיפּער.
בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון 5 אָוונט. שבת און יום־טובים א גאַנצען טאָג.

ענדגילטיג אָפּגעשאַפט די צאַרישע בעגרענצונגען

גרויסע דעבאַטע וועגען „פּראָהאָביציע" אין סיים

וואַרשאַ. (טעלעפאָניש) אויף דער פרײַטאָג'דיגער זיצונג פון סיים איז ענדגילטיג אָנגענומען געוואָרען דער פּראָיעקט פון ב.ב. וועגען אָפּשאַפען די צאַרישע בעגרענצונגען פאַר יודען. דער פּראָיעקט איז אָנגענומען געוואָרען מיט די קלענערע נישט־וויכטיגע אויסבעסערונגען פון סענאַט.

פאַר דער אָפּשטימונג האָט דער רעפערענט דעפּ. פּאַראַסקי געהאַלטען א רעדע, אין וועלכער ער האָט ערקלערט, אז די אַרבייט איבער דעם דאָזיגען פּראָיעקט האָט נאָך אָנגעהויבען דער ערשטער געזעצגעבערישער סיים, און מ'האָט וועגען איהם גערעדט אין אַלע פריהערדיגע סיימען. דער איצטיגער סיים האָט פאַרענדיגט דעם דאָזיגען היסטאָרישען אַקט (אויסצײַכענונג פון ב.ב. און יודישען קאָלאָ).

דערנאָך איז בעטראַכט געוואָרען דאָס אַנטי־אַלקאָהאָל־געזעץ.

אין דער דיסקוסיע האָבען זיך פיל רעדנער זעהר שאַרף אַרויסגעזאָגט געגען געזעץ, ווי אַלס אוטאָפּיע, וואָס בעקעמפט נישט דעם אַלקאָהאָליזם אין פּוילען.

אַזוי למשל האָט דער געוו. פּרעמיער פּאָניקאָווסקי אָנגעוויזען, אז אין פּוילען שיכור'ט א גרויסער טייל פון דער יוגענד, און אַפילו זויג־קינדער זויגען אײַן דעם אַלקאָהאָל מיט דער מילך פון די שיכור'ע מוטערס.

ווײַצע־מיניסטער סקאַרזשינסקי האָט, צושלאָגענדיג די טענות פון די געגנער, דערמאָנט אין דיאַמאַנד'ס א רעדע אין ערשטען סיים, וועלכער האָט געפאָדערט, אז אין סיים־בופעט זאָל מען נישט פאַרקויפען קיין אַלקאָהאָל, אָבער די מאַרשאַלקעס טראַמפּטשינסקי, ראַטאַי און ראַשינסקי האָבען נישט געפונען פאַר נויטיג דאָס צו טון.

דאָס אַלקאָהאָל־געזעץ איז געוואָרען אָנגענומען אין דער צווייטער לעזונג, און דאָס געזעץ וועגען א שטייער אויף שפּיל־קאַרטען — אין דער דריטער לעזונג.

צענדליגער צוגען און הונדערטער אויטאָמאָבילען געבליבען שטעקען אין שניי

דער מורא'דיגער שניי־שטורעם דאָנערשטאָג בײַנאַכט

דער הײַ־יעהריגער פאַר־פריהלינג איז אָנגעקומען צו אונז מיט א זעהר אַלטען און קאַלטען פּנים. דער אָנהויב מערץ האָט אונז געבראַכט גרויסע שניי־שטורמען, ווינטען און פראָסט, ווי אין דעצעמבער אָדער יאַנואַר פון א קאַלטען ווינטער. אין די לעצטע טעג פון דער פאַריגער וואָך האָט עס אויסגעזעהן, ווי עס וואָלט זיך באמת אָנגעהויבען צו בײַטען א פרישער ווינטער. מיטוואָך און דאָנערשטאָג איז אין גאַנץ פּוילען געגאַנגען אַן אומאויפהערליכע שניי־זאַווערוכע. אויף פיל באַהן־ליניעס איז געשטערט געוואָרען די קאָמוניקאַציע, אין קודם כל אויף די באַהן־ליניעס פון די דירעקציעס: וואַרשאַ, פּויזען, דאַנציג און ווילנא, ד. ה. כמעט אין גאַנץ פּוילען. די גרעסטע שניי־זאַוויערוכעס זענען אָבער פאָרגעקומען אין פּויזנער און ווילנער קאַנט. אין דאָרט מאַקע האָבען די באַהנען אַמייסטען פערשפּעטיגט.

דער פּאַסאַזשיר־צוג, וואָס איז געגאַנגען פון נאַשיעלסק קיין שערפּין (וואַרשאַווער באַהן־דירעקציע) איז דאָנערשטאָג אַרום 3 בײַנאַכט געבליבען שטעהן אויפ'ן וועג אין א טיפען שניי. מען האָט געמוזט אויפוועקען הונדערטער פּויערים פון די אַרומיגע דערפער, וועלכע האָבען מיט שאַופלען און העק אָפּגערוימט דעם וועג. דער צוג איז דאָרט געווען אָנגעפאָרען ביז 7 אין דער פריה און ערשט דאַן איז איהם געלונגען ווײַטער צו פאָהרען. אַרום 4 פאַרטאָגס איז געבליבען שטעקען אין שניי א צווייטער צוג אויף דער זעלבער ליניע. דעם דאָזיגען צוג האָט מען געמוזט אויסגראָבען מיט א ספּעציעלען שניי־אַקער.

אַרום האַלב 4 בײַנאַכט איז געבליבען שטעקען אין שניי דער פּאַסאַזשיר־צוג, וואָס איז געלאָפען צווישען לאָמזש און שניאַדאָוו. אויף דער דאָזיגער ליניע קורסירט א מאַשין אָפּצאַווינגען.

אַרום 9 אָוונד איז געבליבען שטעהן דער צוג, וואָס איז געלאָפען צווישען לאָמזא און אָסטראָלענקאַ. 11 בײַנאַכט איז געבליבען שטעהן דער צוג צווישען מאַלקין און אָסטראָוו. נאָך ערגער איז געווען אויף די ליניעס פון דער פּויזנער באַהן־דירעקציע. עס איז דאָרט אָנגעפאַלען א שניי פון אנדערטהאַלבען מעטער הויך. עטליכע צוגען אונטער גניעזנא זענען געבליבען שטעקען אין שניי און עס האָט פערנומען א לענגערע צײַט ביז מ'האָט זיי ווידער געקאָנט לאָזען אין גאַנג. אויף דער ליניע זבאָנשין—מיענדזיכאָד איז אויף א שטח פון 800 מעטער אָנגעפאַלען א שניי פון 3 מעטער הייך. די צוגען האָבען זיך פערשפּעטיגט מיט 6 שעה. אין ווילנער קאַנט אַרבײַטען אומאויפהערליך די שניי־אָפּרוימער־מאַשינען. די באַהן־ליניע סימעליק—טראָקושקי איז אָפּגעשטעלט געוואָרען דער גאַנצער באַהן־פערקעהר.

אַן'עהנליכע ערשײַנונג איז אויך געווען אין פיל אַנדערע לענדער פון אייראָפּא. און איבערהויפּט אין די מיטעל־קאַלטערע צפון־לענדער, ווי דענמאַרק, שוועדען און נאָרוועגיען. די לעצטע טעג האָט דאָרט געבושעוועט א שניי־שטורם, וואָס מ'געדענקט שוין נישט גאַנצע 60 יאָהר. פיל שטעט זענען צוליב'ן שניי געוואָרען אָפּגעריסען פון דער וועלט. גרויסע היזקות האָט אויך געהאַט די זריעה אויף די פעלדער.

300 אויטאָמאָבילען זענען געבליבען שטעקען אין וועג און מ'האָט געמוזט צו זיי אַרויסרופען ספּעציעלע מאַשינען אָפּצורוימען דעם שניי.

פונדעסטוועגען דאַרף מען נישט פאַרצווײַפלען. פאַר־פריהלינג איז פאָרט נים אין תקופת טבת און א טאָג פריהער אָדער שפּעטער וועט די פריהלינגס־זון טון דאָס איהריגע און אָנהויבען צו שײַנען מיט איהר מילדען און וואַרעמען שמייכעל אויף דער וועלט.

דער נעכטיגער שבת'דיגער טאָג איז שוין מאַקע געווען פערהעלטנישמעסיג א וואַרעמערער און דער לופט האָט שוין אָנגעהויבען צו שמעקען מיט פריהלינג...

א יודישע סעקטע אין כינע

נויאָרק (יטא) אין דער אגודת־אחים שוהל האָט פּראָף. פּערל מעצעלטין וועלכע האָט לעצטענס צוזאַמען מיט איהר מאַן געמאַכט א רײַזע איבער כינע, רעפערירט וועגען א יודישער סעקטע, מיט וועלכער זי האָט זיך דאָרט בעקענט. די מיטגלידער פון דער סעקטע, וועלכע האַלט בײַם פערשוואונדען ווערען און צעהלט אין איצטיגען מאָמענט נישט מעהר ווי אייניגע הונדערט פּערזאָן, האָבען זיך געצינט אַסימילירט מיט די כינעזער. דאָך היטען זיי אָפּ אייניגע יודישע מנהגים, כשרות־דינים, יום־כפּור און אנד. רעליגיעזע פאַרשריפטען. ווי מען רעכענט, לעבט שוין די דאָזיגע סעקטע אין כינע העכער 15 הונדערט יאָהר.

רעזאָלוציעס פון דער אַראַבישער עקזעקוטיווע

ירושלים (יטא) די אַראַבישע פּרעסע פערעפענטליכט פאָלגענדע רעזאָלוציעס, וואָס זענען אָנגענומען געוואָרען דורך דער אַראַבישער עקזעקוטיווע אויף איהר לעצטער סעסיע:

צווישען אַראַבער און יודען וועט נים קומען צו דער פערשטענדיגונג, וועלכע די רעגירונג בעמיהט זיך דורכצופיהרען, אַל־זמן עס וועלען נישט רעווידירט ווערען די באַלפור־דעקלאַראַציע און א"י מאַנדאַט און כל־זמן די רעגירונג וועט נישט נעמען אין אַכט די אינטערעסען פון דער אַראַבישער עקזעקוטיווע געגען מאַקדאָנאַלד־בריף. די עקזעקוטיווע זאָגט זיך אַרויס ענטשידען געגען דער לעצטער רעגירונגס־ערקלערונג, וועלכע ערלויבט יודען פרײַע אײַנוואַנדערונג, פרײַע איטיגרירען קיין א"י און צו פאַקטירען די אַראַבער. די עקזעקוטיווע פאָדערט אויף דאָס אַראַבישע פאָלק אין א"י צו געברויכען נאַציאָנאַלע מלבושים און קויפען אויסשליסליך אַראַבישע פּראָדוקטען.

די אַראַבישע עקזעקוטיווע האָט איבערגעגעבען דעם הויך־קאָמיסאַר סער דזשאָן טשענסעלאָר א פּראָטעסט געגען שליסען דעם „פעלעסטינע" פאַר אָפּדרוקען די יפו'ער עליות־רים ידיעה.

א גוט כשר פלעשעל ווײַן
על חג הפסח איז נאָר
מענדיל בארענשטיין'ס

געשטאָרבען יונגער יודישער געלעהרטער

נעאַפּאָל (יטא) דאָ איז געשטאָרבען קוים אין עלטער פון דרײַסיג יאָהר דער שוין בעקאַנטער און פערדינסטפאָלער יודישער געלעהרטער, לייטער פון פיזיאָלאָגישען אינסטיטוט פון נעאַפּאָלער אוניווערזיטעט, פּראָפ. ד"ר ענריקאָ סערעני.

רעדע אין דײַטשען ראַדיאָ וועגען בירא־בידזשאַן

בערלין (יטא) די פראַנקפורטער ראַדיאָ־סטאַציע האָט די טעג געגעבען א לענגערען בעריכט וועגען דער יודישער קאָלאָניזאַציע אין בירא־בידזשאַן, וועגען דער איצטיגער לאַגע פון די איבערוואַנדערער און וועגען די פּערספּעקטיווען אויף דער צוקונפט.

די 6־טאָגיגע שלאַכטען צווישען די „ווײַסע" און „רויטע" אַרום מאָסקווער קרעמל

(זכרונות פון א יודישען אָפיציר)

(ענדע)

ווען מיר זענען געקומען גאָר נאָהענט, האָבען די באָלשעוויסטישע פּאַטרולען אונז אָפּגעשטעלט.

— שטעהן בלײַבען! ווער פאָהרט דאָ?

— אַלע אײַגענע חברים! ענטפערען מיר.

— ווײַזט אײַערע דורכפאָהר־שײַנען!

— וואָסערע דאָקומענטען! צום טײַוועל — דאָרטען האַלטען מיר קוים אויף, דעם אָנדראַנג פון די יונקער'ס און איהר שטעהט צו צו אונז וועגען עפּעס דאָקומענטען! מיר דאַרפען האָבען קוילען, פערהאַלט אונז נישט!..

מיר זענען אַרײַנגעפאָהרען אין הויף פון מאַנאַסטיר און רופען אַרויס דעם פערוואַלטער פון די אַמוניציע־סקלאַדען.

— זײַט אַזוי גוט און העסט אָנלאָדען וואָס שנעלער קוילען, מיר נעהמען אויס מיט די פּוחות געגען די יונקערס!

— יאָ, אָבער וואו איז דאָס שריפטליכע פאָראָרדנונג אויף די קוילען?

— אין מיטען שלאַכט וועלען מיר אײַך געהן זוכען שריפטליכע פאָראָרדנונגען? גיט אונז תיכף אַרויס די קוילען, אַנדערש שטערט איהר אונז די גאַנצע אַרבייט!.. די קוילען זענען מאַקע אונז באַלד אַרויסגעגעבען געוואָרען.

די געבראַכטע קוילען ווערען באַלד פערטיילט אויף אַלע פּאָזיציעס פון די אָפיצירען און די יונקערס. עטוואָס שפּעטער קומט צו לויפען א יונקער פון פּאָסט־בנין און מעלדעט, אז די קוילען זענען גאָר אויבגוס־קוילען מיט מעק־מיגלעך אײַנשמאַט נוקעל־שפּיצען. מ'האָט פונאַנדערגעפּאַקט די קעסטלעך, אַלע כמעט אַליין אויבגוס־קוילען.

וואָס פון שעה ווערט אַלץ ערגער. אונזערע מאַשינען־געוועהרען זענען אַנשטומט געוואָרען, קיין הילף האָבען מיר פון ערגעץ נישט צו דערוואַרטען.

שנעל ווערען צונויפגערופען די אָפיצירען און אַקטיוו־זאָל פון דער יונקער־שול. בײַם פאַרזיצער־טיש שטעהט דער געוו. מיניסטער פּראָקאָפּאָוויטש.

— מײַנע הערען! האָט ער אָנגעהויבען מיט א געבראָכענער שטים. מ'קען מעהר נישט בעהאַלטען דעם אמת. אונזער לאַגע איז א האָפענונגסלאָזע. קיין קוילען און גראַנאַטען האָבען מיר שוין נישט. יעדער מינוט ברענגט אונז א סך קרבנות, אויך געפאַלען אז שטעלען ווײַטער א ווידערשטאַנד, איז אַנ'אומזין. דער שטאָטישער רעטונגס־קאָמיטעט האָט בעהאַנדעלט די לאַגע און האָט נאָר וואָס אונטערגעשריבען מיט די באָלשעוויקעס א קאַפּיטולאַציע־אָפּמאַך. די בעדינגונגען זענען אַזעלכע:

— „אַלע אָפיצירען ווערען בעגנעדיגט און האָבען ווײַטער דאָס רעכט צו טראָגען געוועהר. די יונקערס האָבען דאָס רעכט צו בענוצען זיך בלויז מיט די מיליטערישע שול־מכשירים, אַלעמען ווערט גאַראַנטירט אַבסאָלוטע אומבערירליכקייט, דער אָפּמאַך גיהט אַרײַן אין קראַפט תיכף נאָכ'ן אונטערשרײַבען. דער פאָרשטעהער פון די באָלשעוויקעס ציהט צוריק אַלע בעוואָפענטע קרעפטען פון די ראַיאָנען, דאָס זעלבע דאַרף'ן אויך טון די אָפיצירען פון די יונקערס". ס'איז אײַנגעשטימט א פּײַנליכע שטילקייט.

אין א ווײַלע אַרום האָט זיך אין זאַל צעפּאַקערט א הייסע דיסקוסיע. א טייל פון די אָפיצירען זענען געווען געגען אונטערגעבען זיך. זיי האָבען פאָרגעלעגט דורכברעכען זיך, מיט געוועהר אין דער האַנד צום בריאַנסקען וואָקזאַל און אַוועקגעהן צו די דאָן־קאָזאַקען, דער צווייטער טייל אָפיצירען איז מסכים געווען מיט'ן קאַפּיטולאַציע אָפּמאַך.

איך האָב באַלד פערשטאַנען, אז דער אונטערגעשריבענער אָפּמאַך האָט אַרײַנגעטראָגען א צעשפּאַלטונג אין די רייהען פון די אָפיצירען. ס'איז בעשלאָסען געוואָרען צו געבען יעדען אײנעם א פרײַען אויסוואַהל צו האַנדלען ווי ער וויל.

אין א ווײַלע אַרום, איז די ידיעה וועגען דער קאַפּיטולאַציע צושיקט געוואָרען אויף אַלע קאַמפּס־פּאָזיציעס, די יונקערס און א טייל פון די אָפיצירען האָבען זיך צוריקגעצויגען פון די פּאָסטענס. מ'האָט צונויפגעשטעלט די ביקס־מאַשינען־געוועהר, דער קאַמף געגען די באָלשעוויקעס אין מאָסקווע איז געווען פערענדיגט.

בײַם אָפּגעבען די קרעמל־פּאָסטענגען, איז דערשטאָכען געוואָרען מיט א באַגנעט דער פּאָלקאָווניק פּעקאַרסקי, דער זעלבער, וועלכער האָט מיט 6 טעג צוריק פערנומען די פעסטונג. נעבען בנין פון דער יונקער שול זאַמעלט זיך אַן'עולם נײַגעריגע. דאָס זענען אַלץ קרובים און עלטערן, וועלכע זענען געקומען טרעפען דאָ זײַערע נאָהענטע און אײַגענע.

דער גאַנצער בנין איז אַרומגערינגעלט מיט א באָלשעוויסטישער מיליטער־וואַך. אומעטום רויט־אַרמעער מיט ביקסען און האַנד־גראַנאַטען. מען נעמט אָפּ דאָס געוועהר בײַ די יונקערס און אָפיצירען.

זאַלבעצווייט בעשליסען מיר, זיך נים אונטערצוגעבען. מיר וואַנדערן איבער די צימערן און זוכען עפּעס פאַסיגע בגדים זיך איבערצוטון. מיר קריגען בײַם קאַפּעלאַרמוס 2 פּעלצלעך, צוויי פּאָר גרויסע שטיוועל, זעלנערישע פּאַפּאַכעס און הויזען. שנעל טוען מיר זיך איבער און לאָזען אַרויס די טשופּרינעס פון אונטער די היטלען.

אַט שטעהען מיר שוין בײַ די אַרויסגאַנגס־טירען. עס שטעהען רויט־אַרמעער און לאָזען קיינעם נישט דורך.

איך גיב א ציה דאָס העמטעל פון דער טיר.

— שטעהן בלײַבען! ווער זײַט איהר.

— רוהט זיך אָן אײַגענע, — רופט זיך אָפּ דער צווייטער. — די זעלנער זענען א קורצע ווײַלע אין ספק, ענדליך לאָזען זיי אונז דורך.

א מינוט שפּעטער שפּרײַזען מיר שוין אויף די מאָסקווער גאַסען. אונזער פאַנטאַזיע טראָגט אונז אויף די פליגלען צו דער „ווײַסער" אַרמעע בײַם דאָן...

דער דערמאָנטער יודישער אָפיציר און נאָך א הויפּט־בוכעל יודישע אָפיצירען, וועלכע זענען אַרײַן אַלס אַקטיווע אָפיצירען אין דער „ווײַסער" אַרמעע פון דעניקינען אויפ'ן דאָן, זענען אָבער אין א קורצע צײַט אַרום בײַטלעבווײַז בעזײַטיגט געוואָרען פון זייערע אַמטען. אין דער ווײַטער „פרײַוויליגער"־אַרמעע האָט געהערשט א מורא'דיגער אַנטיסעמיטיזם. די גאַנצע „ווײַסע" אַרמעע איז ביסלעכווײַז פערוואַנדעלט געוואָרען אין א באַנדע פּאָגראָמשיקעס.

ווען אין יעקאַטערינאָסלאַוו האָט אויסגעבראָכען דער פּאָגראָם, האָט א דעלעגאַציע פון רײַכע יודען בעזוכט דעם גענעראַל שקוראָ און פאָרגעלעגט צו געבען גרויסע מתנות פאַר דער ווײַסער אַרמעע.

גענעראַל שקוראָ האָט זיך אויסגעלאַכט פון פאָרשלאַג און האָט געזאָגט: „מײַנע קאָזאַקען האָבען בעסער ליב אַליין צו נעמען אײדער בעקומען געשאָנקענע!"

די „ווײַסע" אַרמעע האָט דורך די פּאָגראָמען און מאַסען־מאָרדען איבער דער הילפלאָזער יודישער בעפעלקערונג אין אוקראַינע און קרים, געוואָלט נקמה נעמען פאַר די פּסח'דיגע מפּלות, וואָס זי האָט געהאַט אויף די פראָנטען געגען די „רויטע".

—:0:—

די יודען אין פוילען מוזען פראטעסטירען

פון דעפ. ד"ר ה. ראזמארין

ווער עס וויל זיין אויפריכטיג, מוז זאגען, אז די פוילישע געזעלשאפט האט זיך ביז איצט מיט'ן פראבלעם פון ענדערן די קאנסטיטוציע זעהר ווייניג אפגעגעבען. די קאמפע, וואס מען האט געפיהרט אויפ'ן געביט פון דער אינערליכער פאליטיק, האבען זיך בעצויגען אויף אנדערע פראגען גיכער, ווי אויף דער פראגע פון ענדערן די קאנסטיטוציע.

דער אלין וואקסענדיגער קריזיס, דער ווירטשאפטליכער שטילשטאנד, האט אזוי שטארק געטראפען די ברייטע פאלקס-מאסען, אז מען קאן גאנץ רוהיג זאגען, אז די פראגע פון ענדערן די קאנסטיטוציע האט קיינעם נישט אינטערעסירט.

נאך מעהר: מען קאן פעסטשטעלען, אז די פרעסע האט זייט דעם צונויפקומען זיך פון נייעם סיים פאר אט דער פראגע כמעט גאר קיין פלאץ נישט געלאזט.

דאס האט צווישען אנדערע סיבות גורם געווען אויך דער פאקט, וואס עס איז, ווי בעקאנט, ביז איצט אין אט דער פראגע נאך נישט ארויסגעזאגט זיין לעצט ווארט דער מארשאל פילסודסקי. מען האט זיך אויסגעלערנט אין פוילען — און מיט רעכט — תמיד, ווען עס האנדעלט זיך וועגען א ווירקליכען שריט פון דער רעגירונגס-פארטיי, צו קוקען כמעט אויסשליסליך אויף דעם, וואס עס זאגט דער פאקטישער הערשער, מארשאל פילסודסקי.

נישט קוקענדיג דערויף, האט דער קלוב ב.ב. ארייננגעטראגען אין סיים זיין פראיעקט וועגען ענדערן די קאנסטיטוציע. ער האט זיך אבער נישט גענומען די מיה אויסצוארבייטען א נייעם פראיעקט, נור ער האט געווארפען אויפ'ן טיש אן אלטען פראיעקט, וועגען וועלכען דער ב.ב.-קלוב אליין איז געווען איבערצייגט, אז ער האט נישט געפונען קיין הסכמה נישט ביים פאלק און נישט ביי דער געזעלשאפט.

עס וועלען דא קיין שעהנע ווערטער נישט העלפען. עס איז גאר קיין ספק נישט, אז די סיבה, דער מאטיוו פון ארייננטראגען דעם פראיעקט צו ענדערן די קאנסטיטוציע און סיים איז געווען נישט ווירקליך צו ענדערן די קאנסטיטוציע, נאר די כונה צו ווייזען, אז מען האלט דעם צוזאג, וואס מען האט אזוי פייערליך געגעבען, אז דער ציל פון דער רעגירונגס-פארטיי איז קודם כל צו ענדערן די קאנסטיטוציע.

ווער עס האט זיך אויפמערקזאם צוגעהערט צו די אויספיהרונגען פון די רעדנער פון דער רעגירונגס-פארטיי, האט געמוזט האבען דעם איינדרוק, אז דאס ווארימע פערזיכערן וועגען ווילען צו ארבייטען בשותפות מיט אלע, וואס קאנען עפעס טון ממשות'דיגס אין ענדערן די קאנסטיטוציע אין די בעווארעניש, אז זיי אליין קענען נאך נישט די אבזיכטען און מחשבות פון מארשאל פילסודסקי אין דער זאך — אז דער שריט פון ב.ב.-קלוב אין דער ראזינער זאך איז געמאכט געווארען נור צו דעם צוועק, אז מען זאל זעהן דאס עפעס געשעהט, אבער נישט כדי צו מאכען א ווירקליכען און ערנסטען שריט.

די נאציאנאלע מינדערהייטען האבען אין קאמף, וואס האט זיך אנגעהויבען אויבער דעם פראיעקט, גענומען א קליינעם אנטייל. פון זייערע רעדנער זענען זייער בעדויערן אויבער דעם, וואס זיי האבען א קיינעם פראטעסטירונג אין דער פראגע פון דער קאנסטיטוציע, ווייל אויב עס האנדעלט זיך וועגען זיי, עקזיסטירט די קאנסטיטוציע נאך אויפ'ן פאפיר און ווערט אין איהרע וויכטיגסטע פונקטען נאך נישט אויסגעפיהרט.

די יודען האבען אין זייער דעקלאראציע מיט כח און מיט דער גאנצער ענערגיע פונקט און האבען דערביי מיט דעם גאנצען כח און מיט דער גאנצער ענערגיע פראטעסטירט געגען אזעלכע כונות פון ענדערן די קאנסטיטוציע, וואס ווילען מאכען פון'ם פארלאמענט נישט מעהר, ווי א קאמער פאר ארויסזאגען מיינונגען.

די יודען זענען דעריבער א וויכטיגען שטאנדפונקט, אז דער פארלאמענט — צו ער האט א ערפילט ביז איצט זיין פליכט לגבי דער יודישער בעפעלקערונג, צו נישט — מוז זיין א טריבונע, פון וועלכער עס זאל געהערט ווערען די שטים יעדען איינציגען, וואס געשעהט דעם יודישען פאלק און — וועגען פערטרעטונגען זייערע בעגרינדעטע אומצופרידענקייט.

אויך ווילען זיך נישט שפילען און נביאות אין בעהויפטען, אז דער פראיעקט צו ענדערן די קאנסטיטוציע געפינט זיך אויפ'ן טויטען פונקט, אבער עס מאכט דאך אזא איינדרוק אויף יעדען אביעקטיווען מענשען.

פון דער אנדערער זייט וויל איך אבער אויך נישט, אז די וואכזאמקייט פון דער יודישער עפענטליכער מיינונג זאל איינשלאפען. ווען פון געוויסע זייטען ווערען געמאכט אנשטרענגונגען, כדי נישט צו צולאזען קיין פערטרעטער פון יודישען פאלק, דאס הייסט א רעפובליק, וועלכער וועט דעלעגירט ווערען פון'ם יודישען "קאלא", — דארף און מוז די גאנצע יודישע עפענטליכע מיינונג דערויף געבען א געהעריגע תשובה.

נישט קוקענדיג אויף דעם כח, וואס עס שטעלט מיט זיך פאר די רעגירונגס-פארטיי און אויך נישט קוקענדיג אויף דער שטארקער מעהרהייט, וואס זי האט אין סיים און אין סענאט — מוז די שטים פון דער יודישער בעפעלקערונג, וואס מאכט אויס 11 פראצענט פון דער גאנצער בעפעלקערונג און דער מלוכה, אין דער קאנסטיטוציע-קאמיסיע געהערט ווערען, ווייל די ארבייט פון אט דער קאמיסיע זאל אויף זיך נישט צייגען אלע סימנים פון אנ'אנטיסעמיטישער ארבייט.

די מאנעווערס צו בערויבען פאר יודישע פערטרעטער פערשיידענע, פאר וועלכע יעדער וואונק פונ'ם פריץ איז א קאמע נדרישער בעפעהל — אט די מאנעווערס וועלען זיך נישט איינגעבען.

דאס מוזען די הייגטיגע הערשער פון פוילען וויסען!

יין כשר לפסח
גוט און געשמאק איז נור אין געשעפט
"צענטראווין"
פיעטריקאווער 39

סענסאציאנעלער פראצעס פון 110 יוד. פרויען-הענדלער

ניי'ער טומעל ארום פעראיין "צבי מגדל". — פארוואס זענען די אנגעקלאגטע בעפרייט געווארען? — דער קאמף געגען די "רופיאנעס" מצד דער יודישער געזעלשאפט.

(א בריף פון בוענאס-איירעס) -:- פון א. ארגענטינער.

אין דער רוסישער פרעסע האט אויך געוויזען אין דער צייט פון פראצעס די הויפט יודישע געזעלשאפט. די יודישע געזעלשאפט פון בוענאס-איירעס האט אין דעם פאל געהאנדעלט אין נאמען פון די יודען פון דער גאנצער וועלט. עס איז א גרויסער חלול השם פאר די יודען פון דער גאנצער וועלט, אז א הויז, וואס איז פארמעל בעשטימט אלס א יודיש גאסט-הויז, א יודישע שוהל, זאל זיין דער צענטער פון פערברעכער, פון דעם מאוס'טען און שענדליכסטען פערברעכען פון אונזער צייט. די יודישע געזעלשאפט פון ארגענטינא האט און איהרע אייגענע אינטערעסען און אויך אין די אינטערעסען פון די יודען אין דער גאנצער וועלט געשטרעבט צו פערניכטען דאס ראזינגע שאנד-הויז, וועלכען די פערברעכער האבען פערשטעלט פאר א יודישען רעליגיעזען מקום קדוש.

אין דער שטרעבונג צו פער'משפט'ען און פערניכטען די געזעלשאפט פון די "רופיאנעס" האט דער אונטערזוכונגס-ריכטער אין זיין אנקלאגע-מאטעריאל אונטערגעשטראכען נישט די פערברעכענס פון די איינצעלנע רופיאנעס, נאר דעם מאסען-פערברעכען פון זייער פעראיין, דאס הייסט פון אלע מיטגלידער פון "צבי מגדל". דער אונטערזוכונגס-ריכטער האט אלזא געשטיצט זיין אנקלאגע נאר אויף איין פונקט, אויף אונערלויבטער פעראייניגונג פאר אונגעזעצליכע מעשים. אלע 400 מיטגלידער דארפען זיך ארגאניזירט אין פעראיין פאר דעם פערברעכערישען צוועק פון פרויען-האנדעל. און אט דעם פונקט — זאגט דאס געריכט און זיין אורטייל — האט די אנקלאגע נישט בעוויזען.

עס איז נישט בעוויזען געווארען, אז אלע זענען צוליב אונגעזעצליכע צוועקען געווארען מיטגלידער פון פראוען — מענט'ם דער ריכטער פון אפעלאציע-געריכט.

דער "מגדל" — זאגען די ריכטער פון דער אפעלאציע-קאמער — האט 400 מיטגלידער, וועלכע שטעהען אלע אונטער א שווערער אנקלאגע פון פרויען-האנדעל. מעהר ווי האנדערט פון זיי זענען ארעסטירט אונטער די שווערסטע אנקלאגעס. פארוואס זשע האט זיך נישט געמעלדעט אפילו איינער פון די פלוטי"ר-שטע קרבנות מיט בעשולדיגונגען געגען די אנגעקלאגטע?

אזוי זענען די מעהרסטע פונקטען פון דער אנקלאגע אויסגענוצט געווארען אין א פערקעהרטען זין — פאר דער פערטיידיגונג פון די אנגעקלאגטע און פון זייער פעראיין.

האט אבער דער אורטייל פון אפעלאציע-געריכט ארויסגערופען אומעטום ער שטוינונג און א שטארקע אונצופרידענהייט. די פערשפרייטעסטע אווענד-צייטונג פון בוענאס-איירעס, די "קריטיקא" פאדערט, מען זאל די בעפרייטע "מגדל"-לייט אינצט ארויסשיקען פון לאנד.

אבער אזוי, צו אזוי, פאר די ארגענטינער יודען איז דער "מגדל" א זעהר אומאנגענעהמער ענין. "מגדל" איז דא געווארען א גאסען-ווארט פאר מיאוס'ע אונרייניגע געשעפטען, פאר פראסטיטוציע, פרויען-האנדעל און אלע מינים פערברעכענס פון דער אונטער-וועלט. די "רעאליסטישע" קינא-טעאטערס ברענגען פערשיידענע געשלעכטליך-רייצענדע פילמען אונטער דעם נאמען "מגדל".

דאס ווארט "מגדל" איז שוין אויך אריבער אין די אנדערע דרום-אמעריקאנער רעפובליקען. אומעטום, וואו עס ווערען ענטדעקט פערברעכענס פון דער אונטערוועלט, קומט די נייעס אונטער'ן קאפיטעל "מגדל".

דר "מגדל" איז א הארבער פראבלעם פאר די ארגענטינער יודען און ער ווערט מיט יעדען טאג הארבער. 400 מיטגלידער פון א גרופע, וועלכע לעבט פון א פערפערברעכערישער פרנסה, איז נישט קיין קלייניגקייט. 400 מיטגלידער — דאס זענען איינגעגנטליך 400 פאמיליעס. די צאהל וואקסט. זיי האבען התונה, פערמעהרען זיך, זייערע קינדער וואקסען אויף און ערציהען זיך אויסער דער יודישער געמיינדע. און זיי זאגען דאך יודען און האלטען זיך פאר יודען. זיי בילדען א בעזונדערע קהלה, יודען מיט א שוהל, מיט א בית-עולם, מיט כלי קודש אפילו.

און אט די קהלה איז פון דער רעגירונג אנערקענט פאר א "יודישע".

דאס איז דער רעזולטאט פון דער שווערער באיקאט-טאקטיק, וועלכע די ארגענטינער יודען מוזען אנווענדען געגען די פרויען-הענדלער. אויך אין אנדערע יודישע קהלות זענען פאראן פרויען-הענדלער און אנדערע פראפעסיאנעלע פערברעכער. צום בייספיל, גנבים, און מען שליסט זיי נישט אויס פון דער יודישער געמיינדע.

אין ארגענטינא אבער האט מען אזוי נישט געקאנט האנדלען. מען האט זיך פון די "רופיאנעס" געמוזט שטרענג אפזאגען. מען האט זיי געמוזט ארויסשטויסען פון דער יודישער געזעלשאפט. 400 מיטגלידער איז א מחנה. 400 מיטגלידער, וועלכע האבען א סך געלד, ביי וועמען געלד שפילט קיין ראלע נישט, אבי זיך צו קאנען אוועקזעצען אויבען-אן פון דער געזעלשאפט — ווייסט איהר, וואס דאס בעדייט?

אין ארגענטינא האט מען נישט געקאנט דולדען דעם אפפאל פון דער יודישער געזעלשאפט, ווי אין אנדערע יודישע קהלות. מען האט זיי געמוזט אויסשליסען, באיקאטירען. קיין אנדער וועג איז נישט געווען. אבער דער באיקאט איז א מעסער מיט צוויי שארפען. דער באיקאט פיהרט און רעזולטאט צום "מגדל".

מען קאן נישט האפען, אז די רעגירונג זאל א גרעסערען טייל פון זיי ארויסשיקען פון לאנד. די נאטוראליזירטע ארגענטינער בירגער קאן מען זיכער נישט ארויסשיקען. אויך די ענטלאפענע וועלען וואהרשיינליך איינצט צוריקקומען. און אזוי בלייבט דער "מגדל" ווייטער א'אנגעוועהטאגט פראבלעם ביי די ארגענטינער יודען. דאס איז א ראק, וואס מען האט אפגעשניטען פון אונזער פאלקס-קערפער. אבער ער וואקסט און ענטוויקעלט זיך אלס א בעזונדער קערפער. און פאר זיין שענדליכער עקזיסטענץ מאכט מען פעראנטווארטליך אלע ארגענטינער יודען. און ס'איז נישטא קיין לעזונג צו דער ראזינער הארבער פראגע.

שוואנגערנדע פרויען און יונגע מיטערס העלפט דאס נאטירליכע Franciszka Józefa ביטער-וואסער צו א גערעגעלטער מאגען און גדערם טעטיגקייט. 1272

אלע ווייסע
צו גוטע, כשר'ע און ביליגע
ווייין
כשר לפסח
קריגט מען נור אין בעריהמטען
וויין-געשעפט פון
ר' מענדיל בארנשטיין
"בארווין" לאדז
נאוואמיעסקא 30, טעל. 210-58

אנטיסעמיטישער אינטערנאציאנאל

בערלין (יטא) דער ארגאן פון די נאציאנאל-סאציאליסטען "דער אנגריף" דערצעהלט און א קארעספאנדענץ פון בוקארעשט, אז "דער יודישער טעראר אין רומעניען הערשט א, און די גאנצע יודען-פרעסע אויף דער וועלט פרעהט זיך מיט די דערגרייכטע רעזולטאטען. אונטער'ן דרוקט פון דער אינטערנאציאנאלער יודישער פינאנץ הלט רומעניען אונטער'ן שלאס די פיהרער פון די אנטיסעמיטען, וועלכע שטרעבען צו בעפרייען רומעניען פון יודישען יאך".

דער "אנגריף"-קארעספאנדענט צומירט דערביי אנ'ארטיקעל פון דער "אינטערנאציאנאלער איבערזיכט פון די געהיימע געזעלשאפטען" (דאס זאל זיין דער ארגאן פון אינטערנאציאנאלען אנטיסעמיטיזם, ערשיינט אין פאריז), און וועלכער עס ווערט דערצעהלט, אז די רומענישע רעגירונג פיהרט דורך א פערפאלגונגס-פעלדצוג געגען אלע געגנער פון יודען. קעניג קאראל ווערט דערביי בעצייכענט אלס "קנעכט פון יודען".

צו דער בוקארעשטער קארעספאנדענץ בעמערקט דער "אנגריף", אז די "פאליטישע מאכט פון די יודען וועט מען קענען ברעכען ערשט דעמאלט, ווען איבער איירעפע וועט שטעהן דער שאטען פון אדאלף היטלער".

—o§o—

מערקווירדיג שטוינענדע אוואנטורעס פון א ראפינירטער שפיאנקע

2. די נאקעט-טענצערין ליאנא בעגעגענט זיך אין פאריז מיט א געהיימניספולען דייטשען אריסטאקראט

II.

יעדען בינאכט, ווי נאר ליאנא פלעגט קומען אהיים נאך איהרע פארשטעלונגען האבען בעדע, זשארוש און ליאנא אינטים פערבראכט און אמעליע. זשארוש'ס ליבע צו ליאנא'ן האט זיך אלין מעהר צופיאקערט, ער האט איהר אפט גע-בראכט מתנות. פלעגט איהר בעגלייטען אין אפפיהרען אהיים פון פוירעל'ס קאניק. האט כמעט ווי אויפגעדערט צו איינטימען ארום זיינע בולוואר. ער איז אינטאנצען געווען פערטיג אין זיין דריי-שמשע נאכט צו דער שלאנקער, שיינער נאקעט-טענצערין ליאנא.

א קורצע צייט שפעטער, איז די נאקעט-טענצערין ליאנא אינטים געווארען א'ח א בער וואכען צייט און בארבא'עט "באל ביופאן". זשארוש פלעגט, ווי געוויינליך זי בעגלייטען צוריק און נאכ'ער קומען איהר צופנעמען. איינמאל א'אווענד ווען זשארוש איז, ווי געוויינליך צוגעגאנגען צום טיר פון קאבארעט אפצוווארטען זיין געליבטער ליאנא, איז אהם אויסגעקומען צו וואַרטען א סך לענגער ווי אלעמאל, ער איז צו צום שווייצער און געפרעגט צו די פאר-שטעלונג און קאבארעט האט זיך שוין פערענדיגט. ווען דער שווייצער האט גע-ענטפערט, אז יא, איז זשארוש אריין אין קאפע און אנגעהויבען ארומזוכען ליאנא'ן צווישען די געסט ביי די טישלעך. אין זאל איז געווען געדיכטעלער. איבעראל די האבען זיך געטראגען צעהן לינגער מאנצענדיגע פארלעך.

זשארוש האט זיך קוים דורכגעשטופט צווישען דעם גרויסען עולם. נאך א לענגערער ארומזוכעניש, האט ער ענדליך דערזעהן ליאנא'ן און א ווינקעל פון זאל. זי איז געזעסען ביי א קליין טישעל, אפגעקערט מיט דער פלייצע און ער האט דערזעהן בלויז איהר נאקען. ביים צווייטען פרעג טישעל, איז געזעסען אנ'אומבעקאנטער הער.

צו זשארוש'ס אויערען זענען דערפלויגען בלויז אפגעריסענע פראזען און ווערטער, דער געשפרעך האט זיך געפיהרט אין דער שפראך. די אויסערליכקייט און דאס גאנצע האלטונג פון דעם אומבעקאנטען הער האט זשארוש'ן שטארק פעראינטערעסירט. וואס מעהר ער האט זיך צוגעהערט צום געשפרעך אלין קלארער איז פאר איהם געווארען, אז דער אומבעקאנטער, איז נישט פון די שטענדיגע געסט און "באל ביופאן", דאס איז געווען וואהרשיינליך, א צוגערייזטער גאסט וועמען ס'האט זיך רעגלעריסט כאפען א קוק אין די שענקלעך פון מאנ-מארטער, עס איז קענטיג געווען, אז קיין פראנצויז איז ער געווען נישט.

דער אומבעקאנטער האט זיך גע-שטעלט, פארוועצענדיג זיין געשפרעך מיט ליאנא'ן. איצט האט זשארוש איהם בעטראכט פון דער נאהענט. די וואנטען ביים אומבעקאנטען זענען געווען מיליטעריש פערדרעהט אונטערגעשוירען און צוגעקעמט: "אלא ווילהעלם". זיכער, אז דאס איז א דייטש. זיינע אנדערע און אריסטאקראטישע מאניערען האבען זשארוש'ן כמעט ווי געשראקען, דער דאזיגער אומבעקאנטער האט אויסגעפאנגענד זיך אויסגעטיילט פון דעם גאנצען געזע-מעל אין זאל. עס האט געשיינט, אז נישט בלויז ער רעדט, נאר ער גיט אפ בעפעהלען, אזוי שטאלץ און הערשעריש איז געווען זיין ארט רעדען. זשארוש האט נאך גאר געהערט זיך צוגערוקט צום טישעל און בערוהרט ליאנא'ס אקסעל, דער אומבעקאנטער האט דאס געשפרעך נישט איבערגעריסען. ער האט ארויס-גערערט.

— הייסט עס, אז איהר זייט נישט קיין אמת'ע פראנצויזין?

— ניין — האט ליאנא געענטפערט.

דער אומבעקאנטער האט זיך אנגע-שפארט אן ראנד פון טישעל און א שעפ-טישע געטאן ליאנא'ן און דער שטול. זשארוש איז געווארען אומגערוהיג און געפרעגט ליאנא'ן:

— זייט איהר שוין גרייט צו געהן אהיים?

— יא, אבער נאך איין מינוטעלע, איך ענדיג דעם קאניאק. דערלויבט צו בע-קענען אייך, מיינע הערן, האט זי גוד א'ויסגערעדט פארשטעלענדיג זשארוש'ן דעם אומבעקאנטען.

— ה' זשארוש ליעמוזיער און ה' פאן קליינהארד.

דער דייטש האט פריינדליך א שמייכעל געטאן צו ליאנא'ן. עס האט געמאכט דעם איינדרוק, אז ער איז איהר דאנק-באר וואס זי האט איהם געהאלפען ארויסבלאנקען זיך פון דער אומאנגע-נעהמער לאגע.

ה' פאן קליינהארד האט זיך העפליך פערנייגט און פארגעלעגט זשארוש'ן אויסטרינקען צוזאמען קאניאק. זשארוש האט זיך געזעצט. ער האט דאך קוים אויפגעגעזוכט זיין געליבטער וויל ער טא-קע אפבלייבען אין איהר געזעלשאפט. דער דייטש האט דערלאנגט א טרינקען קאניאק. אלע דריי האבען געטרונקען און זשארוש האט געפיהלט, אז דער פרעמדער דייטש געשפרעך וועט איצט זאלבעדריט שוין מעהר נישט פארטגעזעצט ווערען.

ליאנא פערשווינדט צוזאמען מיט'ן געהיימניספולען דייטש.

ווי אזוי קומט זי צום דאזיגען אונ-בעקאנטען הערן? האבען זיי שוין פרי-ער ערגעץ זיך בעגעגענט? צי איז דאס נאר געווען די ערשטע בעקאנטשאפט. די דאזיגע געדאנקען האבען זשארוש'ן געמאטערט ביז גאר.

ענדליך האט זשארוש איבערגעריסען דאס שטול-שווייגען.

— איך האב אומגערן צוגעהערט אייער געשפרעך — איהר האט גערעדט וועגען עפעס טומלעוודישען און אבראפע? האט זשארוש געשטעלט א פראגע דעם אומבעקאנטען.

פאן קליינהארד האט איהם רוהיג בע-טראכט.

— יא, איך האב עס טאקע געזאגט. אויף א קריג קען מען אין יעטווערער צייט זיך ריכטען.

— איהר זייט א פראנצויז? האט פאן קליינהארד פון זיין זייט געשטעלט א פראגע זשארוש'ן.

— ניין, איך בין אנ'ענגלענדער, גע-בוירען אין אירלאנד.

— אויב אזוי וועלען מיר אונזער גע-שפרעך פיהרען אין ענגליש, ווייבאלד מיר שמועסען וועגען מלחמה-טעמעס.

ליאנא האט דערווייל זיך אויפגעהויבען פון ארט, זשארוש האט איך געטון דאס זעלבע.

— שוין זעהר שפעט, שוין צייט צו געהן אהיים, האט ליאנא מיט א שמייכעל זיך געווענדעט צום אומבעקאנטען. דערלאנגענדיג איהם די האנד, פאן קליינהארד האט זיך העפליך פערנייגט.

— איך טרעף דא אויף נאך 4 מאל.

— האט ליאנא דערמאנט דעם אומבע-קאנטען ביים אוועקגעהן.

— פאר מיר איז דאס א גרויסער כבוד.

ער האט א שאקעל געטאן מיט'ן קאפ און מעהר קיין ווארט נישט צוגעגעבען. זשארוש הט גענומען ליאנא'ן אונטער'ן ארעם און זי דורכגעפיהרט דעם זאל. געהענדיג אהיים איז זשארוש'ן אויף א רגע פון געדאנקען נישט ארויס דער אומבעקאנטער געהיימניספולער דייטש.

א, ער שיינט צו זיין אנ'אמת'ער ארים טאקראט! דערצו נאך געוויס רייך, עפעס איז ער גאר נישט ענליך אויף די איבעריגע בעזוכער פון קאפע, האט זשארוש געטראכט.

— זאג מיר ליאנא, איך בעט דיך, ווער איז ער, דער דייטש?

— איך ווייס נישט.

— אבער ער האט דאך מיט דיר אזוי אינטים פערבראכט דעם אווענט, וועגען וואס האט איהר גערעדט?

— נארעלע, האסט דוכט זיך אליין געהערט, ער איז זעהר אנ'אנשטענדי-גער הער.

— און דאס איז אלץ.

— יא, ער האט מיר אנגעוויזען, אז ס'איז א סכנה צו רייזען וועגען אלץ אין א געזעלשאפט, מחמת עס זענען אומע-טום פאראן שפיאנען.

— וואס פאר א שפיאנען?

נו יא, יעדער רעגירונג האט זיך איה-רע שפיאנען.

— און וואס האט ער דיר און דער שטול אנגערוימט אויפ'ן אויער האט זשארוש פערזוכמיג א פרעג-געטון.

— קענטיג, אז דו האסט א הויפטע צייט אבטונג געגעבען אויף אונז?

— ניין טעערינקע, בלויז א מינוט ווען איך האב זיך דורכגעשפארט צווישען די געסט. אנבריגענס, בין נאך גאר נישט נייגעריג צו וויסען וועגען דעם, וואס די אליין דערצעהלסט מיר נישט, האט זשאַרוש מיט א צערטליך שמייכל זיך אפ-געריסען.

זי האט פעסט א נעם געטאן זיין ארעם און ארייננקוקענדיג איהם אין די אויגען געזאגט:

— דו ביזט א ליבליבער, זשארוש, איך וועל דיר אלץ דערצעהלען.

— ער האט מיר געזאגט, אז ער האט בעמערקט, ווי איך האב צוגעשאקעלט מיט'ן קאפ, ווען ער האט מיך געפרעגט, צו האב איך טאקע באמת נישט אנדער ליבע צו די פראנצויזען, דאס אייגענט-ליך, אז געוויסען דער גאנצער סוד. — גו, איצט ביזטו צופרידען.

זשארוש האט מיט ליבע איהר אומגע-ארעמט און ביידע זענען ארויף אהיים.

אויף מארגען האט ליאנא, פאר'ן געהן אין קאבארעט געמוטען בעטען זשארוש'ן.

— מעגער מיינער, דיר איז זיכער נישט בעקוועם דאס אפווארטען מיך, טא קום נישט מעהר אהין. האסט דאך אליין געזאגט, אז דו פערטראגסט נישט מיינע אויפטריטען אין "באל בופאן" — מיר איז אוננאנגענעמע פערבליבען בלויז א אהיימגעהן, טו דאס מיר צוליב, און ווארט מיר בעסער אפ אין דער היים, איך וועל קומען צו דער בעשטימטער צייט. די האסט דאך געהערט וואס דער דייטש האט געזאגט: מעגליך, אז ער וועט יא קומען, מעגליך, אז נישט.

זשארוש האט איינגעזעהן זיין פעלער, אז ער מוז איהר נאכגעבען. אויב ער וויל נישט, איהר גאנצען פערלירען. ער האט זיך אבער נישט איינגעהאלטען. ער איז אוועק אהין בשתיקה און איהר אפגעווארט. זי איז פון ארוים און בע-גלייטונג פון דעם דייטש פאן קליינהארד. דאס האט איהם שטארק איינגעקאכט. ער האט זיך שטארק איינגעהאלטען נישט צו פערפיהרען קיין קריג מיט דעם דייטש.

(דאס ווייטערע קומט)

לאדז 15 מערץ 1931
זונטאג, כ"ו אדר תרצ"א
פ' ויקרא
זון אויפג. גג. 5.57
זון אונטערג. זגנ: 5.31

טאג-כראניק

פלענאר-זיצונג פון האנדעלס-קאמער

מיטוואך ווערט פארקומען א פלענאר-זיצונג פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער. אויף דער טאג-ארדנונג געפינען זיך א רייה פונקטען, דערונטער די פראגע וועגען די פאבריקס-„קאנסומען“, די בעשטימונג פון אנ'אפצאהל לטובת דער „קאמער“ פאר פערשידענע בעשטעטיגונגען א.א.וו.

פון לאדזער האנדעלס-געריכט

—:0:—

באנקראטען, רעגולאציעס, גליים-שיין

(5) אפרים לוזער קענינ, אייזען-פער-קויף אויף זשעראמסקי-גאס 32, איז ער-קלערט געווארען אלס באנקראט. קעניג איז שולדיג געבליבען דער פירמע „גא-הוללא“ 10.000 זל. די סומע האט ער זיך מתחייב געווען צו בעצאהלען אין משך פון 2 יאהר, גאראנטירט מיט א היפאטעק-קוויטל. אזא אקט איז צוגויפגע-שטעלט געווארען ביים רעיענט, אבער דער אקט און היפאטעק נישט ארײנ-געטראגען געווארען.

אלס ריכטער-קאמיסאר איז נאמינירט געווארען לודוויק קאראל, אלס קוראטאר אדוו. הענריק קרוקאווסקי. קעניג'ן איז בעשלאסען געווארען אײנצושפערען אין ארעסט.

• • •

אונטער אנ'אופאדלאשטש איז אויך גע-שטעלט געווארען קאזשימיעזש קאשינ-סקי, פערקויף פון פאשע אויף זגערזשער 87. קאשינסקי איז שולדיג אויגעגע קרע-דיטאהרען 1765 זל.

ריכטער-קאמיסאר איז סטאניסלאוו האמבורג, קוראטאר ברוזדא.

קאשינסקי איז געשטעלט געווארען אונטער פאליציייאישער אויפזיכט.

• • •

„גוסטאוו ערנעסט רעמעל“, מאנו-פאקטור-פירמע אויף פעטריקאווער 84, וועלכע האט אין זיין צייט גענאמען פון א „נאדזאר“, האט בעקומען אנ'ערלויב-ניש פון געריכט צו רעגולירען איהרע פערפליכטונגען אויף 50 פראצענט. 92 פראצענט פון אלע קרעדיטארען האבען געשטימט פאר די פארגעשלאגענע בע-דינגונגען, צוליב וואס דאס געריכט האט דעם רעגולאציע-אפמאך בעשטעטיגט.

• • •

מיט עטליכע טעג צוריק האבען מיר מיטגעטיילט וועגען אופאדלאשטש, וואס איז ערקלערט געווארען פאר פנחס כזשא-נאווסקי, בעזיצער פון דער פירמע טעקס-טורא" (פאמארסקא 49). די ביטעס וועגען ארויסגעבען א גליים-בריף זענען אייניגע מאל אפגעווארפען געווארען. ערשט נעכטען, נאכדעם ווי ס'איז פאר'ן האנדעלס-געריכט בעוויזען געווארען, אז דאס גאנצע פערמעגען פון באנקראטיר-טען געפינט זיך אין די הענד פון קו-ראטאר און אז דער איינציגער קרעדי-טאר, די „גאליצישע פאפיר-פאבריק“ האט בעקומען פון כזשאנאווסקי'ס פרוי א היפאטעק-קוויטל אויף איהר הויז און פאזען — איז כזשאנאווסקי'ן ארויסגע-געבען געווארען א גליים-בריף. ער ווערט בעפרייט אויף 2 חדשים און מוז איין מאל אין וואך ראפ ער זיך מעלדען צו דער פאליציי.

• • •

(5) אין מאי פ. י. איז בעשטימט געווארען א „נאדזאר“ דער פאבריקס-פירמע „ישראל שענציקי“ (6. שערפיען 7). דער בילאנס האט זיך דאן געשלאסען מיט 521,622 זל. מיט אנ'איבערגעוויכט פון די אקטיווען איבער די פאסיווען אויף 220,062 זל. שענציקי האט פאר-געשלאגען צו רעגולירען אויף 50 פראצ. צו בעצאהלען אין 2 יאהר. דאס געריכט האט נעכטען די רעגולאציע בעשטעטיגט

• • •

אונטער אנ'אופאדלאשטש איז גע-שטעלט געווארען דער מאנופאקטור-סוחר שמואל זנדל בענטשינסקי פון נאווא-מיעיסקא 28.

בענטשינסקי איז איבערגעגעבען גע-ווארען אונטער פאליציייאישער אויפזיכט

• • •

דעם מאנופאקטור-סוחר וואלף לעוו (פעטריקאווער 18) איז אין מאי פ. י. טעגוצאנט געווארען צו בעשטימען א „נאדזאר“. דאס אפעלאציע-געריכט האט אוצט מספים געווען מיט דער מיינונג פון לאדזער געריכט און נישט בעשטימט קיין „נאדזאר“.

שטרייק

(ב) אין י. באבאד'ס פאבריק (וואל-טשאנסקא 239) איז נעכטען אויסגע-בראכען א שטרייק צוליב'ן פרוב צו-רייסען די לוינען.

טעאטער און מוזיק

אין יודישען פאלקס-טעאטער

איינדרוקען פון א בעזוך

פאר דעם שטאטישען יודישען טעאטער-עולם איז דער „יודישער פאלקס-טעאטער“ אויף זגערזשער 17 גאר ווע-ניג בעקאנט. דערפאר האט דער טעאטער אין משך פון די עטליכע וואכען בעהוזען ארגאניזירען די ביימען שול-טען פון דעם אלטשטעטישען יודישען עולם.

איך בין מיך מודה ומתודה, אז איך האב וועניג צוטרוי געהאט צו דעם פאלקס-טעאטער, אזוי ווי צו אלע אנדערע נייע טעאטער-אונטערנעמונגען, וואס זאגען פיל צו און געבען וועניג און דעם פאל מוז איך אפשר זיך שלאגען על חטא, וואס איך האב געזינדיגט במחשבה...

דאס „פאלקס-טעאטער“ האט זיך איינ-געקליבען זיין זיץ-פלאץ אין הארץ פון דער אלט-שטאט. דער יודישער בעל-מלאכה, דער יודישער הארעפאשניק, דארט וואו מ'לעבט און מ'פיהלט יודיש דארטן איז דאס אמפיטעאטער ציוני-שען די יודישע מאסען א יודיש טעא-טער געווען א געלונגענער אויפטו. ס'איז דערום גאר קיין חידוש נישט, וואס דער יו-דישער פאלקס-טעאטער האט אין משך פון אזא קורצער צייט געוואונען די סימ-פאטיע פון אלע קרייזען און שיכטען פון דער אלטשטעטישער יודישער בעפעלקערונג.

דער טעאטער געפינט זיך וואס אנ'אמת נישט אין גאר קיין גרויסען זאל. דער עולם פיהלט זיך אבער דארט היי-מיש און רופט עס: אונזער טעאטער און אין דער אמת'ן איז עס אזוי: אנ'אמת'דיג יודיש פאלקס-טעאטער. איהר זעהט דא נישט די אנגעצויגענקייט. דא איז „עמך“. דער עולם דא פערשטעהט און קען דעם ארטיסט. ער לעבט-מיט מיט דער פיעסע. נעמט זיך איבער מיט די דראמאטישע קאנפליקטען. זוכט מען א לורעל, א קופלעטעל, ווערט עס מיט-געזונגען פונ'ם עולם, און טאמער וויל דער ארטיסט „דורכשמוגלען“ א סטראף קומט עס איהם נישט אזוי לייכט אן — דער עולם פאדערט דאס זינגען.

ווען איך בין דארט געווען, איז געווא-רען געשפילט אנ'אמעריקאנער פיעסע „גאסען-קינדער“ פון סיגעל. פון דעם טיפ אמעריקאנער פראדוקציע, וואס איז צוגעשניטען אזוי, ס'זאל „נעמען“: מיט טעניז, געזאנג, קופלעטען מיט א בוסעל טרעהרען צו. און געשפילט איז גע-ווארען גאר פיין. עס האט „געקלאפט“.

מיר האבען דא עטליכע בעקאנטע קרעפטען פון דער פאר א יאהרען יודישער טרופע און „פאלהארמאניע“: מאראם בעזמאן, דעם פריהעריגען באל-בירסקי, פאלאנסקי, גאלדבערג. רעגינא ראזענצווייג. די נעמען זענען אויך בע-קאנט. מיר האבען אבער אויך א רייה נטי-אנגאזשירטע ארטיסטען. פנים חדשות. רעגינא בוימאן איז א טאלאנטפולע סובי-רעטע, וואס צייכענט זיך אויס מיט א שעהנעם יודיש און זינגט און שפילט מיט א פיינערדיגען טעמפעראמענט. בע-וויזט זי זיך אויף דער סצענע, דוגערט דער זאל פון אפלאדיסמענטען. רעגינא בוימאן איז אבער צו גלייכער צייט א פע-הויגע דראמאטישע שוישפילערין. דאס האט זי בולט בעוויזען אין דריטען אקט פון „גאסען-קינדער“, וואו זי האט מיט פערשטענדניש אפגעשפילט די דראמא-טישע סצענע מיט איהר מאן — דעם פערפיהרער פון אנ'אומשולדיג מעדעל. די ראלע פון דער פערפיהרער האט גע-שפילט רעגינא ראזענצווייג. וועלכע האט אונז אויך איבערראשט מיט דעם פיינעם פערשטענדניס, וואס זי האט געמאכט

גרויס ערפאלג האט אויך דער כאראק-טער-קאמיקער פאסטעל (דער „פאלו-ציאנט פון „18-טען פאראגראף“), וואס ברענגט דעם עולם צו א געלעכטער פון טרעהרען. צום גוטען ראף אויך דער-מאנט ווערען טופמאן (אדוואקאט) און רחנאוו (ערשטער לובהאבער).

אוצט ווערט די טרופע ערגענצט מיט דעם אין לאדז גוט בעקאנטען ארטיסט-קאמיקער מאכאראווסקי, וועלכער איז נאר וואס צוריקגעקומען פון פאריז. מיט מאכאראווסקי'ן איז דער קאמפלעט פערטיג.

מיר ווינשען דעם יודישען פאלקס-טעאטער, וואס האט זיך אזוי גיך איינגע-בירגערט אויף דער אלטשטאט, פ.ל. ער-פאלג, אין דעם נייעם טעאטער זעהען מיר א נייע דער-ריכונג פאר דעם אלט-שטעטישען יודישען טעאטער-עולם און עם חארף ווערען ווארעם אונטערשטיצט.

אלף בית

מעלדונג.

דעם 14 ד. ח. 6 אוונד איז פאר-געקומען עקזאמענס פון מעטאל-צעך ביים צענטראלען האנדווערקער-פערבאנד פאלודניאווא 4. און אויסגעהאל-טען האבען די פאלגענדע מעטאל-מייסטערס:

מ. עדעלשטיין פאמארסקא 87, ה. לעווקאוויטש צעגעלניאנא 12, א. זילי-בערשטיין שקאלנא 7, י. באב אנגא 2/4, א. וויאנזאווסקי שקאלנא 9, ה. ל. ראי-זענצוויג צעגעלניאנא 50, ב. בלאך פאלודניאווא 25, הירשין ווסכאדניא 27 וו. זילבערבערג, פיעטריקאווער 59, קופמאן שוו. יאקובא 8, א. רעדער 11. ליסטאפאדא 11/13, האמערמעש פיעטריקאווער 88, נעלקענבוים ווסכאד-ניא 14, באראכאוויטש דלוגא 8, ברוין קילינסקיעגא 40.

דער צעך פאדערט אויף אלע מיט-גלידער פון צעך ווייטער צו קומען און איינצאהלען כדי די עקזאמענס זאלען פארקומען וואס שנעלער.

די פערוואלטונג.

כ. ד. און ב. ב.

אין לאדז קומען פאר אונטערהאנד-לונגען וועגען פעראייניגען די כאדע-קישע ארגאניזאציע מיט די „בעבע“.

קופאן № 102
אויף אומזיסטע יורידישע עצות.
דער בעזיצער פונ'ם דאזיגען קופאן קאן בעקומען אומזיסט יורידישע עצות דורכ'ן יורי-קאנסול פון אונזער רעדאקציע.
גילטיג היינט זונטאג
פון 3 ביז 4 נאכמיטאג
פאר דער בעקוועמליכקייט פון די פראווינצער לעזער.

א „מנהל“ און צווי אינקאסענטקעס קלויבען געלד ביי לאדזער פירמעס פאר א בלומרש'טער „תלמוד תורה“

דער שווינדעל ווערט ענטדעקט און אלע דריי ווערען איינגעזעצט אין ת. יסה

(§) אין 1927 איז געגרינדעט געווא-רען א תלמוד-תורה „עין החיים—עין הדת“ (צגעל-גאס 59), וואו עס האבען געלערנט ארימע קינדער. לעהרער און לעהרער פון חדר איז געווען דער 70-יעהריגער מרדכי אזשעגאווסקי פון זא-באדניא 54. דאס חדר האט זיך אויפגע-האלטען דורך נדבות און מתנות פון לאד-זשער פירמעס און פרוואט-פערזאנען. אלס אינקאסענטקע איז אנגאזשירט געווארען די 22-יעהריגע יומע-רויזע שעפלער פון אנדזשעיאוו. אין א יאהר נאך דער גרינ-דונג איז זי ליקווידירט געווארען. דער מנהל און די אינקאסענטקע האבען אבער נישט אויפגעהערט ווייטער אײנצוקאסי-רען געלד לטובת „עין החיים“.

זעהענדיג, אז ס'איז א „געשעפט“, האט פרל. שעפלער צוגענומען אלס גע-הילפין די 26-יעהריגע ביילע האפטמאן און ביידע האבען זיך פערנומען מיט דער „אינקאסע“.

עהערנעכטען איז די האפטמאן גע-גאנגען אין דער פירמע „משענסטאכא-וויען“ (פעטריקאווער 159), וואו זי האט געוויזען א בעפולמעכטיגונג און א מאפיל שע רשימה פון גרויסע נדבות. דעם די-רעקטאר איז די ליסטע פון די גרויסע פירמעס געווען פערדעכטיג און ער האט די אונקאסענטקע געהייסען קומען צו-מארגענס. אינצווישען האט ער זיך פער-שטענדיגט מיט די פירמעס, וואס האבען בלומר'שט געגעבען לטובת „עין החיים“, און מ'האט זיך ארויסגעוויזען, אז די אינ-קאסענטקע האט אין ערגעץ קיין פרוטה נישט בעקומען. אז האפטמאן איז גע-קומען נאכ'ן געלד, האבען אויך איהר געווארט געהיים-אגענטען.

בעת'ן פערהער האט די פערהאלטענע דערציילט, ווי אזוי זי און איהר חברותא זענען בעגאנגען די שווינדלעריען. אין משך פון 4 יאהר האבען די 3 פערשוינ-דלעך בעשווינדעלט 611 לאדזער פיר-מעס אויף פיל טויזענדער זל.

דער דריטלונג-שווינדלער זיצט שוין אין תפיסה אויף קאפערניק-גאס. געגען זיי ווערט פערפיהרט א פראצעס.

נייע נעמען פון 17 גאסען

עס איז בעשלאסען געווארען צו ענ-דערן די נעמען פון 17 גאסען אויף דער פעריפעריע פון שטאט.

יין כשר לפסח

ווילט איהר גוטען וויין אויף ארבע כוסות
און הנאה האבען פאר אייער געלד, נישט פערגעסט
קויפט ראדזינען-וויין דעם בעסטען
פון דער וויין- און מעהד-פאבריק פירמא פראגרעס

פאר א זלאטע פופציג קריגט איהר דארט
א באטשינקע וויין גאר אנ'אנטיק
און דערצו אויך אנדערע ווייגען
פון אונזער אייגענער פאבריק

פראגרעס נומער זיבען קויפען אלע
ווייל ער איז גוט, און ביליג אנערקענט
ווער עס קויפט איהם איינמאל
בלייבט אונזער שטענדיגער קליענט

מעהד און וויין די בעסטע סארטען
בעקומט איהר ביי אונז אלערליי
גוט און ביליג-איז נאר פראגרעס-וויין
אלטער מארק נומער צוויי.

טעאטער „פילהארמאניע“ נארוטאוויטשא 20.

לייטונג — א. בעזמאן.

נייעס פאר לאדז! ═══ נייעס פאר לאדז!

גאסטראלען פון דער בעקאנטער ארטיסטין פון ווילנער יוד. פאלקס-טעאטער

פראניא ווינטער (קאסקאדנע פרימאדאנע) | ש. קוטנער (ליבלינג פון לאדזער פובליקום)

היינט זונטאג, דעם 15. מערץ 9 אוונד פרייזען פון 1 ביז 3 זל.
מאנטאג, דעם 16. מערץ צו פאפולערע פרייזען פון 80 גראשען ביז 2.50
ס'ווערט אויפגעפיהרט די בעוואוסטע שלאגער-פיעסע

בעסער ווי פריהער

(א קרבן פון א שוועסטער)

אפערעטע אין 3 אקטען מיט געזאנג פון ז. ליבין

אין די הויפט-ראלען: סאניע — פ. ווינטער, שמואליק — ש. קוטנער

צווישען אנדערע שלאגערס ווערט געזונגען:

1) מיין געליבטער, 2) כ'קאן פערגעסען יעדען... 3) כ'קאן די מענער, 4) בעסער ווי פריהער, 5) א חתונה...

אין די פארשטעלונגען בעטייליגען זיך: פרויען: פ. ווינטער, ל. ראזענבערג, רעגינא לובארטאווסקא, נינא סיבירצעווא, גרוניא וויינשטאק. מענער: ש. קוטנער ד. האמבורגער, נ. רייכענבערג, ש. בלאכער, א. בלאט, ק. גוטמאן. כאר און ארקעסטער אונטער דער לייטונג דיריגענט לעאן זעלמאן

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון „פילהארמאניע“.

די איבערלעבענישען פון א לאדזער דעטעקטיוו

געשריבען ספעציעל פאר'ן „לאדזער טאגעבלאט“

פון בערנארד הילער

מענש מיט א בעקאנטען נאמען.

נישט לאנג איז איהם געווען צו גע-וואונען די ליבע פון דער יונגער און שעהנער קינסטלערין.

אבער זיינע אינאויפהערליכע בעמיה-הונגען און צודרינגלישקייט, אז ער וועט זי מאכען פאר זיין פרוי, האבען ענדליך געשמאלצען דאס אייז פון רעניא'ס ווי-דערשטאנד און האבען געוואונען איהר יא-ווארט.

שטארק איבערגעגעבען דעם געליב-טען האט רעניא מספים געווען איבער-צוציהען זיך אין א בעזונדערער מיט לוקסוס און קאמפארט איינגעארדענטער וואוינונג אויף נאווראט-גאס 76. דארט האבען זיי עטליכע חדשים געפארען זיך אין וואוילטאג. עס איז געווען אין דער צייט, ווען ראבערט בערגער האט זיך געפינען אין ווילנא.

זיצענדיג אין ווילנא, האט ער נישט געראכט קיין אהנונג, ווי אזוי זיין שוועס-טער פיהרט זיך אויף אין לאדז.

פון טאג צו טאג, פון וואך צו וואך האט רעניא'ס פערפיהרער אפגעשלעפט מיט דער התונה מיט איהר. ער האט אנגעהויבען צו רעדען קאלטער און בכלל זיך בעמיהט ארויסצודרעהען פון גאנצען עסק.

ער האט דערצעהלט אז זיין אלטער פאטער איז זעהר קראנק און עס פאסט נישט פאר איהם, ער זאל אין אזא צייט שטעלען א חופה.

ער קען ווערען איינגערעדט רעדהע-

רעניא, אז זיין געליבטער וועט האבען חתונה מיט אנ'אקטריסע. דאס קען האבען א פאטאלע ווירקונג אויף זיין קראנק הארץ.

עס איז איהם אפילו געלונגען צו בע-רוהיגען רעניא'ן דעם פערדאכט, אז ער וויל זיך ארויסדרעהען פון זיין צוזאג. זי האט אודם געגלויבט און געווארט.

אבער ענדליך איז אנגעקומען דער טאג, ווען די פערפיהרטע רעניא האט זיך איינגעזעהן פון דעם חלום.

איהר געליבטער איז זאט געווארען פון איהר ליבע און האט אנגעהויבט בעציהונגען מיט אנ'אנדערער פרוי, א שענקערין. דאס איז געווען לאורא לאַ-ראנ, וועלכע ראבערט בערגער דאס געקענט אלס א'ש נעמען. עס איז אפילו געווען א צייט, ווען ביידע פרויען זענען געווען בעפריינדעט.

דאס איז געווען רעמאלס, ווען זייער כאמיליעס האבען געוואוינט אין א'ן ענגען הויף אויף זאכאדניא גאס

אז רעניא איז געווארען געוואר, אז דער מאן, וועלכען זי האט געליבט, האט זי פערלאזען, איז זי געווארען זעהר אויפגערעגט און אלס זעהר שטאלצע פרוי האט זי נאך דעם זעלבען טאג פער-לאזט זיין רייכע וואוינונג אויף נאווראט גאס, אין וועלכער עס האט זיך בעפונדען ארענגעצייכנעט איהר פריינדין לאורא לאראנ.

נראר אין דער דאזיגער צייט איז ראַ-בערט בערגער צוריקגעקומען פון ווילנא. יענע שעה, ווען ער איז געוואהר געווא-רען, וואס מיט זיין געליבטער שוועס-טער האט פאסירט, איז געווען איינע פון די שרעקליכסטע אין זיין לעבען.

ער האט פשוט געשריגען פון צער, אבער ער האט גארנישט געקענט ענ-דערן.

זיינע פיינע, צארטע שוועסטער איז געווען די געליבטע פון א געוויסענלאזען רייכען יונגערמאן, וועלכער האט יעצט, שוין א זאטער מיט איהר, אוועקגעווארפען, זי געוואלט אפ'פטר'ן מיט געלד און האט זיך אנ'אנדערע אויס געקליבען אויף איהר ארט.

דאס שרעקליכסטע דערביי איז אבער געווען דאס, וואס די דאזיגע אנדערע איז געווען א פרוי, וואס ער אליין האט געליבט און ליבט זי אלץ ווייטער, א פרוי, וועלכע ער האט אין היימער בענק-שאפט פערעהרט און האט, זעהענדיג אין ווילנא, נישט געקענט פערגעסען. דאס איז געווען אחח נעמאן, ווי זי רופט זיך יעצט לא לאראני.

רעניא בערגער, וועלכע איז דאן ארויס-געפאלען אין א שווערער קראנקהייט, האט זיך פולשטענדיג צוריקגע-צויגען פון מעאטער, ווייל איהר געזונד-צושטאנד און די נידערגעשלאגענקייט האט זי נישט געלאזט ווידער אויפטרעטען אין טעאטער.

איהר האט זיך געדאכט, אז די אלע פערעהרער איהרע, וואס האבען פריהער מיט בעגייסטערונג זי אויפגענומען, יעצט זי האט זיך בעוויזען אויף דער בינע, — וועלען זי אוצט בעגעגענען מיט שפאט און חוזק.

מעגליך, אז זי איגנאצען צוטראכטען און זי מוז זיך אויף אייביג געזעגענען מיט דער סצענע.

זי האט זיך צוריק ארײנגעצויגען אין דער וואוינונג פון איהרע עלטערן און

האט געוואוינט צוזאמען מיט איהר ברודער.

רעניא האט ביי'ן אופן נישט גע-וואלט אנעמען הילף אונטערשטיצונג פון איהר געוועזענעם רייכען פערעהרער און דאס געלד, וואס זי האט אפגעשפארט פון איהר שבירות אלס אקטריסע, האט זיך איהר אויך אויסגעלאזט. זי איז געפאלען צו לאסט דעם ברודער. דאס האט זי שטארק געקרענקט, הגם דער ברודער האט מיט דער גרעסטער צו-פרידענהייט עס געטהון.

ראבערט בערגער האט, צוריקקומענ-דיג פון ווילנא, האט א דאנק זיינע שטארקע רעקאמענדאציעס, גיך בעקומען א פאסטען אין דער גרויסער פאבריק פון ג.

מעכאניש האט ער גענומען זיין אר-בייט און ער האט פון טאג צו טאג גע-פיהלט, אז ער וועט סוף כל סוף אין א שעהנעם און העלען טאג ווידער צו-זאמענגעפראכען פון די לוידען, וואס זיין שוועסטער האט איהם פערשאפט.

אזוי האט אויסגעזעהן די לאגע, ווען ער איז דורך א צופאל פלוצלונג גע-וואהר געווארען, אז לא לאראני פאהרט אוועק קיין איסלאנד.

אין אויפרעגונג, נעפיינגנט פון איי-פערזוכט, איז ער אוועק פון רעהטעב, נישט זאגענדיג זיין שוועסטער, וואו ער געהט.

דער פערהער אין פאליצי-קאמיסאר-יאט האט נישט קשה'דיג לאנג געדויערט און דער שטאט-זיינער האט געשלאגען צוויי, ווען ער איז געקומען אהיים אין דער וואוינונג, אין וועלכער ער האט ווי עס איז שוין דערמאנט געווען, גע-וואוינט צוזאמען מיט זיין שוועסטער.

די וואוינונג איז בעשטאנען פון צוויי צימערן, וואס איינס פון זיי האט פער-נומען רעניא.

די שכנים אין הויז האבען געקענט די עלטערן פון די שוועסטער און ברו-דער, אבער זיי האבען זיך נישט אינ-טערעסירט דערמיט, וואס ראבערט און רעניא טוען.

דער סמרוזש האט בלויז געוואוסט צו זאגען, אז ראבערט בערגער ארבייט אויף א זעהר גוט-בעצאהלטען פאסטען אין א פאבריק.

זיין שוועסטער האט געפיהרט די ווירטשאפט אין דער וואוינונג. און דאס, וואס זי האט זיך זעלטען אונטערגע-האלטען מיט עמיצען פון די שכנים, איז געווען צוליב איהרע ליידען.

זי האט גערן געוואלט צוריק ווערען אקטריסע, אבער איהר אוצטוגער צו-שטאנד האט צו דעם נישט דערלאזט.

קומענדיג אהיים האט ראבערט בער-גער צו זיין איבערראשונג געטראפען זיין שוועסטער נאך אנ'אנגעטוענע זיצען ביים טיש, אויף וועלכען עס איז געווען נידעריג אראפגעהאנגען א לאמפ.

רעניא האט געטראגען אנ'אונפאסענדע מונקעל הויז-קלייד און איז געווען טויט-בלייך.

ראבערט האט זי אנגעקוקט און בע-מערקט, אז איהרע אויגען, וואס זענען געווען ארומגערונגעלט מיט שווארצע רענדער, האבען פוןבערהאפט געפלאַ-קערט.

האסט זי ווידער בעקומען א שווערען נערוועו אנפאל?

— פארוואס בויסט נישט געגאנגען שלאפען, שוועסטער? — האט אנגעהו-בען איהר האנד, וואס האט פיבערהאפט געגלוהט.

רעניא האט אויף א מאמענט צוגע-מאכט די אויגען און א שווערער זיפץ אנ'סטרוק האט זיך בעוויזען אויף איהר געזיכט.

(דאס ווייטערע קומט)

געשיכטענומער 5

דאס געהיימניש פון אויטא 19113

(7-טע פארטזעצונג)

ער האט זי געפרעגט, וואס איהר איז. זי האט אבער געגעבען אנ'אויסמיידענ-דיגען ענטפער, אזוי אז ער איז גאר נישט געוואהר געווארען.

ער האט זי אפגעווארט עטליכע טעג. רעניא האט אוהם אבער אויסגעמיטען און זיך געהיטען צוזאמענצוטרעפען מיט איהם.

ענדליך איז געקומען דער מאמענט, ווען זי האט זיך מודה געווען פאר איהם

עס איז געשעהן דאס, פאר וועלכען ער האט אזוי לאנג מורא געהאט.

רעניא איז געפאלען א קרבן פון א גע-וויסענלאזען פערפיהרער, וועלכער האט צוגענומען איהר עהרע.

ווינענדיג האט זי זיך פערטרויט פאר איהם, אז זי האט געהאט בעציהונגען מיט א געוויסען מענש. זיין נאמען האט זי לאנג נישט געוואלט זאגען, הגם דער הורגער האט זי זעהר לאנג גע-בעטען רעדעווענען.

דער פערפיהרער איז געווען דער די-רעקטאר פון א באנק, א זעהר רייכער

„שאַצונגס-קאָמיסיע אַ באַנדע לאַבוזעס"...
פּראָצעס איך לאָדזער קריין-געריכט

(§) דער 86-יעהריגער סטאַניסלאַוו סטראַליצקי פון אַרליאַ 23 איז געזעסען אויף דער בעשולדיגונגס-באַנק אַלס אַנגעקלאַגטער אין בעליידיגען פינאַנץ-בעאַמטע.

סטראַלעצקי איז דעם 18. נאָוועמבער פ. י. געקומען אין 12-טען פינאַנץ-אַמט און זיך געווענדעט צום עקזעקוציע-רעפערענט אויגעניוש פּילינסקי מיט דער טענה, אַז מ'האָט אויף איהם אַרויפגעלעגט אַ צו הויכען שטייער. דער רעפערענט האָט ערקלערט, אַז מיט די שאַצונגען פערנעמט זיך אַ ספּעציעלע קאָמיסיע. סטראַלעצקי'ן האָט דערויף אויסגערופען: „די שאַצונגס-קאָמיסיע איז אַ באַנדע לאַבוזעס". דער רעפערענט האָט וועגען דעם געמאָלדען דעם גאַטשעלניק פון פינאַנץ-אַמט, וועלכער האָט צוזאַמענגעשטעלט אַ פּראָטאָקאָל. סטראַלעצקי האָט אונטערגעשריבען דעם פּראָטאָקאָל און צוגעגעבען מיט אייגענער האַנד: „דאָס וואָס איך האָב געזאָגט", ציה איך נישט צוריק".

אין געריכט האָט סטראַלעצקי זיך מודה געווען אין בעליידיגען די פינאַנץ-מאַכט אין מאָמענט פון דענערווירונג. ער איז פער'משפט געוואָרען אויף 2 וואָכען אַרעסט.

וואיעוואודזשיווע אַנולירט

(ב) די וואָיעוואודזטווע האָט צוליב פאָרמעלע טעמים מבטל געמאַכט אַלע בעשלוסען, וואָס זענען אָנגענומען געוואָרען אויף דער לעצטער זיצונג פון דער לאָדזער האַנדווערקער-קאַמער.

באַנדיטען בעפאַלען דעם צוג לאָדז—וואַרשע

די פּאָליציי ווערט לעצטענס אַלאַרמירט צוליב די ערגסטע באַנדיטען-אָנפאַלען אויף צוגען, וואָס קורסירען אויף דער ליניע לאָדז — לאָוויטש — וואַרשע.

בעת אַ'אַבלאַווע אויפ'ן צוג לאָדז—לאָוויטש — וואַרשע האָט אַ פּאָליציי-פּאַטרויל, וועלכער איז מיטגעפאָהרען מיט די סחורה-וואַגאָנען, בעמערקט אויף דער באַהן-ליניע אינמיטען אַ רויט ליכט, וואָס בעדייטעט לויט דער באַהן-סיגנאַליזאַציע, אַז דער צוג זאָל בלייבען שטעהן. און אַ פּאָר מינוט אַרום האָבען זיך געהערט שאָסען, באַנדיטען, וועלכע זיי נען געווען בעהאַלטען אין רווי נעבען דער באַהן-ליניע, האָבען געוואָלט צווינגען דעם מאַשיניסט, ער זאָל אָפּשטעלען דעם צוג.

די פּאָליציאַנטען און באַהן-בעאַמטע האָבען געענטפערט מיט אַ שיסעריי.

פּאָליציי האָט נאָכגעיאָגט די באַנדיטען און 4 פון זיי אַרעסטירט. דער פינפטער מיט אַ דורכגעשאָסענעם האַלז איז אָפּגעפירט געוואָרען אין שפּיטאָל.

פירמע „שייבלער און גראָהמאַן" געווינט אַ פּראָצעס
געגען אַ צווייטע אינדוסטריע-פירמע פאַר נאָכמאַכען איהרע מוסטערן

(5) די פירמע „שייבלער און גראָהמאַן" האָט אין זיין צייט פערפיהרט אַ פּראָצעס געגען דער „בוימוואָל-מאַנופאַקטור, גאַמפּע און אַלבערעכט" דערפאַר, ווייל די פירמע גאַמפּע און אַלברעכט האָט זיך בענוצט מיט די מוסטערן, וואָס זענען פריהער פּאַטענטירט געוואָרען דורך „שייבלער און גראָהמאַן" די פירמע האָט דעריבער געפאָדערט, אַז די פירמע „גאַמפּע און אַלברעכט" זאָל תיכף אויפהערען צו געברויכען אין איהר פּראָדוקציע די מוסטערן און אַז די שוין פאַרטיגע סחורות מיט די בעטרעפענדע מוסטערן זאָל מען פערחתמענען און אין משך פון דריי יאָהר זאָלען זיי נישט ווערען פערקויפט, דערצו האָט די בע'עולה'טע פירמע געפאָדערט 10,000 זל. ענטשעדיגונג.

די אָנגעקלאָגטע פירמע האָט ערקלערט, אַז זי האָט זיך נאָר בענוצט מיט די דאָזיגע מוסטערן 2 וואָכען און נישט געוואוסט, אַז זיי זענען פּאַטענטירט און געברויכט געוואָרען דורך „שייבלער און גראָהמאַן".

דאָס געריכט האָט די תביעה בעריקזיכטיגט און צוגע'משפט נאָר 5000 זל. לטובת דער אָנקלאָגער-פירמע. דער אורטייל איז אָנגעקלאָגט געוואָרען אין אַפּעלאַציע-געריכט, וועלכע האָט פער'משפט צוצאָהלען נאָר 2000 זל. ענטשעדיגונג און 200 זל. געריכטס-קאָסטען.

וועגען די מאַטורא-עקזאַמענס

לעצטענס האָבען זיך בעוויזען אין אַ געוויסער היגער פּוילישער צייטונג צוויי פעליעטאָנען וועגען די הויכע „ספּעציעל-שטרענגע" מאַטורא-עקזאַמענס אין די פּריוואַטע גימנאַזיעס. די נישט-געשטויגענע נישט-געפלויגענע ידיעות ברענגען אַריין אַ צעטומלונג אין די געמיטער פון עלטערן און אין די רייהען פון דער נישט רייפער שול-יוגענד. עס ווערט אַפילו אין דער דאָזיגער צייטונג דערמאָנט אַ קאַטעגאָריע („בע"), וועלכע איז נישט בנמצא.

ווי מיר דערוויסען זיך פון אַ זיכערער קוועלע, ווערט דער גאַנג פון די מאַטורא-עקזאַמענס זיין דער זעלבער, ווי פאַר יאָהרען.

יודיש פאָלקס-טעאַטער זגערזשער 17 טעלעפאָן 193-03

מיטן אָנטייל פון די סובּרעטין רעגינאַ בוימאַן, אויפטריט פון דעם בעקאַנטען כאַראַקטער קאָמיקער, וועלכער איז צוריקגעקומען פון אַ טורנע איבער אויסלאַנד משה מאַכאַראָווסקי

היינט זונטאָג, דעם 15. מערץ 9 אָוונד צום 1. מאָל אין פאָלקס-טעאַטער די פרעהליכע קאָמישע פּיעסע. לאַכען אָהן אויפהער, פיל קאָמישע סצענעס

פריילין האָפּליא

אין 3 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ.

מאָנטאג ד. 16. מערץ 9 אָוו. פּאָפּולערע פּרייזען פון 80 גר. ביז 2.50 צום ערשטען מאָל אין פאָלקס-טעאַטער די פאָלקס-פּיעסע, וועלכע איז געשפּילט געוואָרען מיט'ן גרעסטען ערפאָלג

געלד, ליבע, שאַנדע

אין 4 אַקטען פון זאָלאָטאַרעווסקי.

ס'נעמט אָנטייל פּרויען: בעזמאַן, בוימאַן, פּאָדערמאַן, מאַכאַראָווסקאַ, ראָזענצווייג מענער: באַלבירסקי, גאָלדבערג, דראַנאָוו, טופּמאַן, נייהויז, פּאָלאַנסקי פּאָסטעל. —— טעכנישער לייטער: ד. אַריעל, —— סופלער: וו. נייהויז, אַדמיניסטראַטאָר: נ. גאָלדשטיין.

דער זאַל איז געהייצט. בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון פאָלקס-טעאַטער.

בעמערקונג: פאָרשטעלונגען לטובת אינסטיטוציעס און פעראיינען ווערען פערקויפט צו צוגענגליכע פּרייזען.

אַנאָנס! אין פאָרבערייטונג: מאַמעס נשמה. דער גאָלדענער הוזאַר.

„זאַל פילהאַרמאָניע" נאַרוטאָוויטשאַ 20

היינט, זונטאָג, ד. 15-טן מערץ 12 בייטאָג פּאָפּולערער-קאָנצערט

פאַר קינדער, שול-יוגענד – און דערוואַקסענע – פון

נחומ'ל עפּשטיין

פאַר זיין אָפּפאָהרען פון לאָדז

פּרייזען 75 גר., 1 זל., 1.50, 2 זל. בילעטען אין קאַסע פילהאַרמאָניע.

נייע טראַמוויי-ליניע

די פערוואַלטונג פון דער טראַמוויי-דירעקציע אין לאָדז האָט בעשלאָסען צו פערלענגערן די טראַמוויי-ליניע פון נאַרוטאָוויטש ביז זאַגייניקאָווא-גאַס. די דאָזיגע אינוועסטיציע דאַרף קאָסטען 50.000 זל.

פאָרלעזונג
פון רעד. דרוגאַשעווסקי

היינט 11 פאַרמיטאָג וועט רעד. וויעניאַוואַ-דרוגאַשעווסקי האַלטען אַ פאָרלעזונג אין „הזמיר" (אַל. קאָשטשושקי 21) א.ד.ט. „פערער'ס טויט". די פאָרלעזונג איז געווידמעט דעם קאַמף פאַר אַ וועלטליך שול-וועזען.

מאַסען-פערזאַמלונג
פון גייסטיגע אַרבייטער

דינסטאָג וועט אין פעראיין פון די פּוילישע האַנדעלס-אָנגעשטעלטע (פּעטריקאָווער 108) פאָרקומען אַ גרויסע פערזאַמלונג געווידמעט דער מאַסען-רעדוקציע פון די אַדמיניסטראַציע-פּערסאָנאַלען אין דער לאָדזער אינדוסטריע.

לעבענסמיד דורך רעוומאַטישע שמערצען!

אין דער צייט פון דעם איצטיגען קריזיס פאַלען די טאָג-טעגליכע דאגות זעהר צולאַסט יעדען. און ווען עס קווע-לען איינעם דאַצו נאָך אומאויפהערליכע שמערצען. דעם קאָן באמת דאָס לעבען נמאס ווערען. דעריבער איז אויך זעהר אינטערעסאַנט דער בריף פון ה' פ. מאַנן, וואַרשע, קאָנאַרסקעגאָ 5, אין וועלכען עס שטעהט צ. א.: זייט יאָהרען לייד איך אויף רעוומאַטיזם. די אונערטרעגליכע שמערצען האָבען מיר דאָס לעבען פערמיאוסט און איך בין נישט געווען פעהיג צו קיין אַרבייט. איך האָב בענוצט אַ סך מיטלען, וועלכע האָבען לײדער נאָר פאָראיבערגעהענד געווירקט, ווייל נאָך אַ קורצער צייט האָב איך ווייטער שמערצען געהאַט. צופעליג האָב איך אַ בעקאַנטען פון ליידען ערצעהלט און ער האָט מיר געראַטען צו פּרוּווען טאָגאַל-טאַבלעטען, וועלכע ער האָט שוין אַליין מיט גרויס ערפאָלג בענוצט, בשעת ער האָט אויף נעווראַלגיע געליטען. לויט זיין עצה האָב איך אין אַפּטייק טאָגאַל געקויפט. מיט פרייד מוז איך פעסטשטעלען, אַז דער ערפאָלג איז געווען וואונדערבאַר. שוין זייט 3 חדשים האָב איך קיין שום שמערצען, איך פיהל מיך איצט פולקאָמען געזונד און קאָן שוין ווידער אַרבייטען. אויס דאַנקבאַרקייט און אויף נאמנות עמפּפעהל איך יעדען ליידענדען טאָגאַל-טאַבלעטען אַלס היילמיטעל. עס איז באמת נישט פערהאַנען גאָר קיין בעסערס איבער טאָגאַל געגען רעוומאַטיזם! גיכט, שמערצען און רייסען אין די געלענקען, ברעכען אין די ביינער, קאָפּ- און נערווען-שמערצען, גריפּע, ערקעלטונגען. איבער 6000 דאָקטוירים-אַטעסטאַטען, דערפון אַ סך בעריהמטע פּראָפעסאָרען. טאָגאַל איז עוקר מן השורש די קראַנקהייט אויף אַ נאַטירליכען אופן און איז אונשעדליך פאַר'ן האַרץ, מאָגען און אַנדערע אָרגאַנען. טויזענדער ליידענדע האָבען זייער געזונדהייט אַ דאַנק טאָגאַל-טאַבלעטען צוריק געווינען. פּרוּווט און איבערצייגט אייך אַליין פו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען.

ראַדיאָ פּראָגראַם

זונטאָג 15 מערץ

לאָדז (233,8) 11.58 שעה-צייכען און וועטער בעריכט אין פאַרלעזען פון טעגליכען פּראָגראַם ווי אויך קינא און טעאַטער רעפּערטואַר 12.15 סימפאָנישער פריה מאָרגען קאָנצערט פון דער וואַרש. פילהאַרמ. — 3. גראַמאָפאָן מוזיק קאָנצערט פאַר קינדער 3.40 פּראָגראַם פאַר קינדער (טר. פון וואַרשע) 4.10 לאָדזער פּאָסט קאַסטען 4,10 גראַמאָפאָן מוזיק פון וואַרשע, 4.40 פּאָרטראַג פון צענזאַרעלענאַ „פּיטיגרילי" (ר. פון וואַרשע) 4.55 גראַמאָפאָן מוזיק 5.15 אָנגענעהמע און ניצליכע ידיעות פון וואַרשע 5.30 פּאָרטראַג א. ט. די בעדייטונג פון קורצע כוואַליעס פאַר'ן שוץ פון דער מלוכה 4.55 גראַמאָפאָן מוזיק פון וואַרשע 5.45 פּאָפּולערער קאָנצערט פון פּוילישען ראַדיאָ אָרקעסטער — 7. פּערשידענעס, 7.25 פעליעטאָן (טר. פון וואַרשע) 7.40 קאָמוניקאַט פון מאַר הונדערטס יאָהר צוריק און פאָרלעזונג פון פּראָגראַם אויפ'ן נעקסטען טאָג, 7.50 לאָדזער ספּאָרט קאָמוניקאַט, — 8 האַרץ-שפּיל פון קראָקאָ 8.30 פּאָפּולערער קאָנצערט פון וואַרשע 9.15 ליטעראַרישע פּירטל שעה — פּראָגמענט פון דער ערצעהלונג „ד"ר מאַתעל" פון וואַרשע 9.30 רעציטאַל אויף מאַנדאָלינע טראַגיני—קאַזוראָם קלאַוויר (טר. פון וואַרשע) —10 פעליעטאָן דער פריהלינג איז נישט גרין" 10.15 לידער אויסגעפיהרט פון ס. מילצער, ביי דער פּיאַנאָ פּראָפ. ל. אורשטיין (טר. פון וואַרשע) 10,35 „פ. א. ט." וועטער פּאָליציי, און ספּאָרט קאָמוניקאַטען, ווי אויך טאַנץ מוזיק פון וואַרשע.

מאָנטאָג 16 מערץ

לאָדזש (233,8) 11.58 שעה צייכען 12.05 גראַמאָפאָן מוזיק 1.15 פאָרלעזונג פון טעגליכען פּראָגראַם ווי אויך קינא און טעאַטער רעפּערטואַר 2'40 פּאָרטראַג פאַר מאַטורישטען פון פּראָפ. ה. מאַשעווסקי (טר. פון וואַרשע) — 3. פּאָרטראַג פאַר מאַטורישטען א.ט. "דאָס גריכישע גאָלדענע יאָהרהונדערט (טר. פון וואַרשע) 3.50 לעקציע פראַנצויזיש 4.10 פּראָגראַם פאַר קינדער — 2 פעליעטאָנען פון וואַרשע 4.45 גראַמאָפאָן פּליטען פון וואַרשע 5.15 פּאָרטראַג פון קראָקאָ „די פערלוירענע אינזלען" פון פּראָפ. יאַן סמאָלענסקי 5.45 לייכטע מוזיק פון וואַרשע פון קאַפּעל-הויז "גאַסטראָנאָמיע" 9.45 פּערשידענעס 7.10 קאָמוניקאַט פון דער לאָדזער האַנדעלס קאַמער און פאָרלעזען פון פּראָגראַם אויפ'ן נעקסטען טאָג 7.25 גראַמאָפאָן מוזיק 7.40 ראַדיאָ פּרעסע זשורנאַל פון וואַרשע — 8 פעליעטאָן פון וואַרשע 8.15 אַ פּירטעל שעה פון אַ בוכהאַלטער (טר. פון וואַרשע) 8.30 מוזיק פּאָרטראַג פון וואַרשע 8.45 אָפּערע פון סטודיאָ „הערבום באַבילע" פון מאָניושקי — 10 פעליעטאָן (טר. פון וואַרשע) 10.15 גראַמאָפאָן מוזיק פון וואַרשע 10.35 "פ.א.ט" מעטעאָראָלאָגישער פּאָליציי און ספּאָרט קאָמוניקאַטען ווי אויך טאַנץ מוזיק פון וואַרשע

זעלבסטמאָרד

(ב) אין זיין היים אויף פראַנטשישקאַנער 49 איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד דורך אויסטרינקען יאָדינע דער אַרבייטסלאָזער יעקב קרייזעלמאַן.

גנבה

(§) פון הענריק ריכטער'ס געשעפט פון טעכנישע אַרטיקלען (פּושעיאַוד 20) זענען דורך אַן'איינבּרוך אַרויסגע'גנב'עט געוואָרען לעדער-פּאַסען פאַר 3000 זל.

צום געבורטס-טאָג פון מאַרשאַל פּילסודסקי

דער קאָמיטעט צו פייערן דעם געבורטסטאָג פון מאַרשאַל פּילסודסקי בעט אונז מיטצוטיילען:

דעם 15., 16. און 17. ד. ח. וועט מען אויף די גאַסען, צוקערניעס, קינאָס, טעאַטערס און אין די רעסטאָראַנען פערקויפען ספּעציעלע קאַרטלעך און „גאַלעפּקעס", געווידמעט פּילסודסקי'ס געבורטסטאָג. זאָלען אַלע, וואָס האָבען צוליב געוויסע סיבות נישט געשיקט קיין גראַטולאַציעס קיין מאַדערא, אָהער האָבען נישט דעקאָרירט זייערע פענסטער מיט די „גאַלעפּקעס", אויסנוצען די געלעגענהייט און קויפען די געבורטסטאָג-קאַרטלעך און זאָלען זיי זיך נישט אָפּבערגעהמען דערמיט, וואָס די קאַרטלעך וועלען נישט אָנקומען קיין מאַדערא צום געבורטסטאָג, מחמת דער מאַרשאַל'ס פערבלייבט נאָך אויף מאַדערא הען נאָענטען חודש מערץ אַז", אַז די קאַרטלעך קאָן מען אוועקשיקען בוז'ן 30. מערץ ד.י.

לטובת די אָרימסטע

כדי צו בעעהרען דעם נאָמענס-טאָג פון מאַרשאַל פּילסודסקי, האָבען די בעאַמטע פון דער שטאָט-סטאַראָסטווע איבערגעגעבען דעם לאָדזער בירגער-קאָמיטעט 62.50 זל., די אָפיצירען און שערזשאַנטען פון דער לאָדזער פּאָליציי 362.45 זל., די בעאַמטע פון דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע 234.25 זל., דער בעקער-צעך 100 זל., די סטאַראָסטווע און קאָלאָ 1340,37 זל.

פון דער קאָנצערט-עסטראַדע
:O:

פידעל-רעציטאַל פון בראָניסלאַוו הובערמאַן

הובערמאַן קומט קיין לאָדז! אַ בעצויבערנד וואָרט, וואָס רופט אַרויס גרויס צויבערנד וואָרט, וואָס רופט אַרויס גרויס הער גרויסער צאָהל פון זיינע עלטערע אַנהענגער און פּעוואונדערער, נישט בלויז ביי אַלע פידעל-שפּילערס (פּראָפעסיאָנעלע און דילעטאַנטען), נאָר בכלל ביי אַלע מוזיק-ליבהאָבערס, וואָס גאַרען צו הערען איינעם פון די גרעסטע קינסטלער. יאָ, כמעט איינעם פון די אויסערגעוויינליכע גאונים אין דער קונסט פון פידעל-שפּילען!

שרייבען איבער'ן שפּילען פון הובערמאַן'ען, געבען אַ רעצענזיע, אָדער אַרויסזאָגען אַ מיינונג וועגען זיין אינטערפּרעטאַציע פון די פערלען פון די קלאַסישער מוזיק — איז נישט פון די גרינגע זאַכען.

וואָרום מיר ווייסען נישט איינציגער, וואָס צוערשט צו בעוואונדערען ביי דעם דאָזיגען גענויאַלען ווירטואָז, איבער וועמענס שפּילען עס לאָזט זיך בכלל נישט אָנווענדען קיין קריטעריום! צי זאָלען מיר זיך אָפּשטעלען אויף זיין סובערענע פּעהשערשונג פון דער פידעל אַלס מוזיקער בכלל; צי זאָלען מיר אונטערשטרייכען די קריסטאַל-קלאָרע רייניקייט פון זיין בריטען טאָן, צי זאָלען מיר בעוואונדערן בעטאָנען די גראַציעזע בויגען-פיהרונג, די צויבערהאַפטע קאַנטילענע (זינגי-טאָן), די „שפּילענדע" בעוועלטיגונג פון אַלע פּאַסאַזשען, גליסאַנדאָס פלאַזשאָלעטען, סטאַקאַטאָס און סתם טעכנישע שוועריגקייטען פון כל המינים; צי לאָזט זיך איבערגעבען די מעלאָדישע זיסקייט, וועלכע הובערמאַן איז אימשטאַנד אַרויסצוברענגען פון דעם שוין אַזש פידעלטערן, אָבער פיגורעטיווע שטעגליכן שעהנעם קאָנצערט פון מענדעלסאָן! נייז, דאָס מוז מען הערען, זעהען, בעוואונדערן און — דער עיקר — מיט עמפּפינדען.

אַ שטורם פון אַפּלאָדיסמענטען, בעגייסטערטע אויסרופען און אונאויפהערליכע פאָדערונגען פון „צוגאַבען" איז געווען דער ענטפער פון ענטציקטען עולם, וואָס איז דאָך געהאַלטען געוואָרען אין שפּאַן פון דעם בעגנאַדעטען קינסטלער, אָבער אויך אין דאָזיגען איבעריגען פון בענייסטערונג. אויך אין דער דאָזיגער מאַניפעסטאַציע פון העכסטער התפּעלות האָט נישט געפעהלט דער סטיכישער „רעוו" פון דער „פמליא של מעלה", וואָס האָט, ווי שטענדיג, שטורמיש „פאָרלאַנגט" אויף „בּיס", דווקא די אַבלאַגאַטאָרישע „צוגעגעבענע"... נישט אָפּגעפערטיג זיך קיין דין וחשבון, צי דאָס דאָזיגע „מוזיק-שטיק" וואָס האָט בשעתו געהערט צום פּראָגראַם פון די „פידעל-קונצנמאַכערס", אָבער וואָרט שוין היינט אויסגעפיהרט אין אַלע רעסטאָראַנען און קאַפעס, פּאַסט זיך אַריין אין די ראַמען פון דעם הענליכע ערנסט און קינסטלערישע הויך-שטעהענדע פּראָגראַם פון מייסטער הובערמאַן, און צי עס איז בכלל נאָך געשפּילט צו ווערען פון אונז אויף זיין רעציטאַל!

אַהאַרד.

פערשאָלטען בלוט
גרויסער שפּאַנענדער ראָמאַן פון דער היינטיגער צייט

(175 פאָרטזעצונג)

פרוי שולץ האָט אַ שפּרונג געטון, ווי פון געביסען פון אַ שלאַנג און אַרויסגעלאָזט אַ האַלב-אונטערדריקטער געשריי.

— וואָס דאָס ביזטו, קלאַראַ.

— יאָ, ליבע מוהמע, דאָס בין איך.

— וואָס ווילסטו דאָ ביי מיר? ביזטו קראַנק? – האָט פרוי שולץ האַסטיג אַ פרעג געטון.

— יאָ, איך בין קראַנק, איך בין קראַנק פון הונגער.

— האָט די פרוי געזאָגט.

— פון הונגער? אַזוי ווייט האַלט עס מיט דיר?

— אַך, פּעניג מיך נישט, מוהמע! גיב מיר ברויט און אַ נאַכט-לעגער כאָטש איין נאַכט. מאָרגען וועל איך ווייטער רעדען מיט דיר.

פרוי שולץ איז געוואָרען רויט אויפ'ן פּנים. עס האָט אויסגעזעהן, ווי עס וואָלט זיך דערוועקט אין איהר אַ שטאַרקער צאָרן. עס האָט געהאַלטען, אַז זי זאָל אַ געשריי געטון, אָבער דאָ האָט זיך בעלאַ דערנעהנטערט צו איהר און געמורמעלט.

— ערבאַרם פרוי. איהר וועט שטילען איינער הונגער. נישט אמת, פרוי שולץ?

— יאָ, בעלאַ. געהט און ברענגט עפּעס צו עסען דער אונגליקליכער.

זאָפאָרט האָט בעלאַ פערלאָזט דאָס צימער.

— אָבער, קלאַראַ, זאָג מיר, ווי האָסטו דיך דערוועגט און ביזט געקומען צו מיר?

— זיי נישט אַזוי האַרט, מוהמע, און לאָז זיין פערגעסען דאָס, וואָס איז געשעהן צווישען מיר און דיר. דו זיהסט, איך געפין מיך אין אַ שרעקליכער לאַגע. איך קען מיך קוים האַלטען אויף די פיס. איך האָב דורכגעמאַכט אַ ווייטען וועג, פון דער פאָרשטאָט ביז דאָ אַהער. איך בין שיער גישט געבליבען ליגען אויף דער גאַס. דאָס אומגליק האָט מיך פערפאָלגט.

— איך האָב דאָך געזאָגט, אַז צוליב יענעם מענש וועסטו אַריינפאַלען אין אַן אונגליק. פאַרוואָס האָסטו מיך נישט געפאָלגט?

— איך ווייס נישט. זינט אַ האַלב יאָהר האָב איך איהם מעהר נישט געזעהן.

— וואָס? ער האָט דיך פערלאָזט?

— אַזוי? ער וויל דיך מעהר נישט קענען? ער האָט אודאי אַלץ פערשפּילט און פערטרונקען. ביי גאָט, איך קען דיך קוים דערקענען. ביזטו אַליין? האָסטו קינדער?

— ניין, מיר האָבען נישט קיין קינדער.

— גאָט צו דאַנק. נו, קלאַראַ דו האָסט מיך נישט געפאָלגט. אָבער דו ביזט געשטראָפט. מען מוז פערגעסען און מ'דאַרף מוחל זיין. אויב דו וועסט מיר צוזאָגען זיך צו שיידען מיט דיין מאַן, וועל איך דיך אונטערשטיצען.

— ווירקליך, מוהמע, ווילסטו עס טאַקע טון. מיינסטו עס ערנסט?

— געוויס מיין איך ערנסט. דו זאָלסט נישט האָבען געקומען צו מיר אומזיסט.

— אַך, ווען איך וואָלט געוואוסט, וואָלט איך נאָך פריהער געקומען. איך האָב אָבער מורא געהאַט. מיין מאַן האָט אַזוי פיל אויסגערעדט אויף דיר. ער זאָגט, אַז דו ביזט שלעכטער פון איהם. עס איז אָבער נישט וואָהר. ער האָט בחינום אויסגערעדט אויף דיר.

— שווייג, שווייג, לאָמיר זיך נישט קריגען. איך וויל ווייזען דעם מאַן, אַז ער האָט געהאַט אַ טעות אין דיר.

האָט פרוי שולץ געשטאַמעלט אין אַ פערלעגענהייט און האָט זיך אויסגעדרעהט, כדי צו בעהאַלטען די שעמעוודיגע רויטקייט, וואָס האָט בעדעקט איהר פּנים.

די טיר האָט זיך געעפענט און בעלאַ פעלד איז אַריינגעקומען מיט אַ טאַץ עסענוואַרג.

— זעצט אייך און עסט עפּעס, – האָט זי געזאָגט און האָט דעם גאַסט צוגערוקט אַ שטוהל.

די פרוי האָט זיך אויפגעהויבען און איז אַ וואַקלענדיגע, אַנ'ערשעפּטע, צוגעגאַנגען צום טיש.

— בעלאַ, איהר וועט היינט שלאָפען ביי מיר. איך וויל איבערגעבען דער פרוי דאָס בעט, וואָס שטעהט ביי אייך אין צימער.

— יאָ, יאָ, פרוי שולץ, גוט עס. אָבער איהר האָט פערגעסען, אַז אין מיין צימער שטעהען צוויי בעטען.

— איך וויל אייך נישט לאָזען שלאָפען אין דער געזעלשאַפט פון דער דאָזיגער פרוי.

— פערוואָס נישט. מאַכט אייך נישט דערפון, עס איז אַנ'אומגליקליכע, פאַר וועלכע איך האָב דאָס טיפסטע מיטגעפיהל.

— יאָ. עס איז אַנ'אומגליקליכע, אָבער זי איז אַליין שולדיג אין איהר אומגליק. נו, ווען איהר ווילט דווקא שלאָפען מיט איהר אין וויין צימער, קענט איהר עס טון. די פרוי וועט זיך פרעהען. עס איז מיינס אַ קרובה, איהר קענט רעדען מיט איהר. איהר האָט אַזוי פיל שעהנע ווערטער. אפשר וועט אייך געלונגען צו ריהרען איהר האַרץ. איהר פערשטעהט דאָך, וואָס איך מיין?

— נישט אינגאַנצען, פרוי שולץ.

— איהר וועט שוין פערשטעהן. עס איז מיר וועהליג, אויב איהר ווילט מיט איהר אין איין צימער לאָזשירען. פרעגט אויס די דאָזיגע פרוי וועגען איהר גורל. זי וועט אייך שוין דערצעהלען.

דאָס דאָזיגע געשפּרעך האָט פרוי שולץ געפיהרט אין אַזאַ שטילען טאָן, אַז דער גאַסט, וואָס איז געזעסען ביים טיש און געגעסען מיט אַפּעטיט, האָט נישט געהערט קיין וואָרט.

פון צייט צו צייט האָט זי געוואָרפען אַ סימפּאַטישען בליק אויף בעלאַ'ן.

(פאָרטזעצונג קומט)

טליתים-פאַבריק

אויסאַרבייטונג פון וואָלענע, האַלב - וואָלענע
וויידענע טליתים כמו טערקישע, יאַראָסלאַווער
און קאַלאַמעער, ווי אויך אויסלענדישע, טליתים
קטנים הויט און דעטייל מיט אויספערטיגונג,
אויך גאַרטלען, שפּאַניעס און ציצית.
צו בעקומען ביליגער ווי איבעראַל ביי

א. ה. ציטרינאָווסקי,

קאַמיענגאַ 1, אין צווייטען טויער פאַרטער.
בעמערקונג: ס'ווערען אויך אָנגענומען אַלע
טליתים צו וואַשען.

אליכם אישים אקרא וקולי אל בני אדם בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש

אויב איהר ווילט ערלעדיגען אייערע אָנ-
געווייטאָגטע ענינים זאָלסטו קומען
צו לויפען אין דעם ביוראָ

פּעטריקאָווער 17

2-טער הויף פּאַרטער

דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, טעל. 148-79,
וואו מ'ווערט ערלעדיגט און געשריבען
אַלערליי ביטעס, קלויזלעך און זאַ-
האַזשעסטשעניעס אויף אַלע שטעט אין
פּוילען און משר פון 24 שעה. אַפּעל-
לאַציעס, אַפּאַזיציעס, אַדוואָקאַטעס, רע-
קורסען וועגען הסחור, וויזען און קאַ-
מיסאַריאַט-זשאַנדו. וועכסעל-אינקאַסאָ
אויף גאַנץ פּוילען און גאַליציען יוערען
פּינקטליך און געוויסענהאַפט ערלעדיגט
צו די ביליגסטע פּרייזן. שידוכים-אָבזער,
סטאַטוטען, איבערזעצונג אינטערציעס,
אקטען, דאַראָוויזגעס אַלערליי ספּראַכעס
ווערען אָנגענומען אדורכצופיהרען. עווענ-
טועל מיט אַנ׳ ד וו אָ ק אַ ט.

די איינציגע טאַכטער
פון ישראל מאַנעלע
2-טער הויף פּאַרטער, דורכגאַנג
זאַכאָדניאַ 52, טעל. 148-79.

בעמ.: דאָס ניי - „געבאַקענע" מאַנעלע-
ביוראָ אויפ'ן ערשטען הויף האָט נישט
קיין שום שייכות מיט'ן לאַנג-עקזיסטירענדען
ביוראָ, וואָס געפינט זיך

אין צווייטען הויף פּאַרטער

טעלעפאָן 148-79

טוך- און קאָרט-לאַגער

Sz Maroko, Łódź

נאַוואָמיעסקאַ 2 פרואָנט 1 שטאָק טעל. 159-48.
[illegible]

שייטלען

ביי מיר בעקומט מען גרייטע און בעשטעלטע
שייטלען ביליג ווי אויך קעמען קאַמיענאַ 1,
2-טען טויער, 2-טער שטאָק פראָנט ווייסקאָהל.

א צימער

איבערצוגעבען פּאַסענד פאַר אַ פּראָצאָווניע
אָדער פאַר 2 מענשען צו שלאָפען. א. פּישאָויף
פּולנאָצנאַ 9 אויספערקויף פון פערשידענע מאַ-
לער-שאַבלאָנען און שפּריץ-מאַשינען

אַ ווילדע

— אין —
ווישניאָוואַ - גורא,

שולדען-ריין, מיט וואוינונגס-געביידעס, אייגע-
נער וועלדער נאָהענט פון אַלגעמיינעם וואַלד
מיט 3 מאָרגעס לאַנד אין צענטער פון זאַפּאָרט
צו פערקויפען. פערמיטלער און רעפלעקטאַנטען
קענען זיך ווענדען אין דער אַדמיניסטראַציע
פון „לאָדזשער טאַגעבלאַט" אונטער F. R.

בוכהאַלטעריע

אַמעריקאַנישע און איטאַליענישע, לערנט אויס
גרינדליך פאַר 30 זל. אין פערלויף פון 1 חודש.
מאַשין-שרייבען לערנט אויס גרינדליך
דורך איין חודש פאַר 10 זל.

ביוראָ „קאָרעספּאָל"

61 צעגעלניאַנאַ 61

בעמ.: עס ווערט אויך ערלעדיגט אין ביוראָ
אַלערליי ביטעס אין אַלע אורזשענדעס און סאַנ-
דעס ווי אויך קלאַוזולעס און זאַבעזפּיעטשעניעס.

וויכטיג פאַר דאַמען!

נאָר פאַר 2.50 זל.
מאַכע איך די עלעגאַנטסטע
דאַמען - היטע נאָך דער
לעצטער פּאַריזער מאָדע און
די עלטעסטע היטע איבעראַר-
בייטע איך אויף גאַנצליך ניי.
געדענקט דעם אַדרעס:
23 זאַוואַדזקאַ 23
אין הויף, 2-טען איינגאַנג, לינקס פּאַרטער.
בעמ.: נייע היטען די לעצטע נייהייטען אין
פיינער אויס-
פערטיגונג - 50 פּראָצ. ביליגער ווי איבעראַל
„TOLA"

דאַמען-סאַקעווקעס

פון אַלטע פילץ-היטען אונט אָהצרשיך מענער
אָדער דאַמען-היט, מאַך איך די שענסטע פּאַ-
סאָנס סאַקעווקעס אין פיינסטער אויס-
פיהרונג צו שפּאָט ביליגע פּרייזען.

אַ לאָטעריע-צעטעל

פון דער 5. קלאַס 199.601 און אַ „זאַליטשעניע"
אויף 130 זלאָטיס פון דער עקספּעדיציע וויל-
טשינסקי איז פערלוירען געוואָרען. אַפּצו-
ברענגען געגען בעלוינונג צו וו. וויטעלזאָהן,
זגערזשער 15

מאַשין-אַזשוריסט

ווערט פון זאָפאָרט געזוכט, ווי אויך מאַשין-
שטיקערינס. צו ערפאַהרען פּיעטריקאָווער 83
ביי לעווינסקי.

א געוועלב

מיט אַ שויפענסטער און אַ שטוב מיט אַ קיך
אויף דעם גרינעם מאַרק № 8 זאָפאָרט אָי-
בערצוגעבען. צו ערפאַהרען ביי ליפּעל,
גרינער מאַרק № 6

---

50 זלאָטיס

בעקומט דער, ווער ס'וועט מיר שאַפען אַ
שטעלע אַלס געהילפס-בוכהאַלטער אָדער אין
איין לאַגער. אָפערטען אָפּצוגעבען אין אַדמי-
ניסטראַציע פון „לאָדז. טאַג." אונטער „D. G."

איך זוך צו קויפען

אַנ'איבערגעגאַנגענע שפּולמאַשין מעגליך מיט
פּאַראַפין-אַפּאַראַטען אויף 16 אָדער 18 שפּינ-
דעל אין גוטען צושטאַנד געגען קאַסע.
אָפערטען אונטער „S. P. 16.18" אָפּצוגעבען
אין אַדמיניסטראַציע פון „לאָדז. טאַגעבל."

אַ וואוינונג פון 7 צימערן

אין צענטרום פון שטאָדט (ביי פּיעטריקאָווער)
פּאַסענד אויף אַ האַנדעלס-לאָקאַל אָדער אַ ביוראָ
פון זאָפּאָרט איבערצוגעבען. צו ערפאַהרען
טעלעפאָניש 146-66.

הלא חכמה תקרא ותבונה תתן קולה

אם תקח אמרי ומצותי תצפן אתך,
אז תשכן בטח ושאנן, כי הלך בתום
ילך בטח ומעקש דרכיו יודע

איבער דעם זאָלסטו נאָר קומען אין ביוראָ

פון ד. מאַנעלע

וואָס איז איבערגעטראָגען געוואָרען פון
צווייטען הויף אויפ'ן ערשטען הויף
פּיעטריקאָווער 17, לינקע אָפיציגע
פּאַרטער, טעל. 124-95

וואו עס ווערט פּינקטליך ערלעדיגט, געוויסענהאַפט
געשריבען אַלערליי ביטעס: ציווילע, קאַרנע
האַנדלאָווע, אַפּעלאַציעס, אַדוואָקאַטעס,
קלאַוזולעס זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע
שטעט אין פּוילען, ווענען דירות און אורזשענד
ראָזפּראַטשי. ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע
שפּראַכען. בעמ.: קלאַוזולעס און זאַבעזפּיע-
טשעניעס ווערען ביי מיר ערלעדיגט אין
משך פון 24 שעה.
מיט אַכטונג ד. מאַנעלע,
פּיעטריקאָווער 17, 1-טער הויף

Dr. med. IGNACY MARGOLIS

אויגען-אַרצט
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
אַל. קאָשטשושקי 9 — טעל. 165-61
נעמט אָן פון 1-2 און 5-7

אַ געוועלב אויף מצות

מיט אַ שויפענסטער אין צענטרום שטאָט אויף
ווסכאָדניאַ גאַס צווישען פּאָלודניאָוואַ און צע-
געלניאַנאַ איבערצוגעבען אויף מצות. צו ער-
פאַהרען אין אַדמינ. פון „לאָדזשער טאַגעבלאַט".

צו וואָס ליידען שמערצען פון אַרצינקעס,

אז אין 2 טעג קענט איהר
זיי בעזייטיגען נוצענדיג פּלאַסטער „ראַדיקאַל"
פּרייז 30 גר. אויך קינסטליכער שניי נוצט אויף
פערשידענע פערוויילונגען, ווי בעלער חתונות
א.ז.וו. אַ שאַכטעל געניגט אויף 100 סעאַנסען
פּרייז 30 גר. צו בעקומען ביים ציטונגס פער-
קויפער, ווינער, פּיעטריקאָווער 10.

שרייבען שעהן און שנעל

לערנט אויס דער בעריהמטער קאַליגראַף
ל. בערמאַן אין 15 לעקציעס. אויך ווערט
אויסגעלערנט גוט שרייבען אַ יודישען
בריף אין 15 טעג, אפילו דעם וואָס קען
גאָרניט. די עלטער שפּילט קיין ראָלע ניט.

זאַוואַדזקאַ 19 וש., פ.

אַכטונג,

ציטונגס-פערקויפער!

יעדען מאָנטאָג פון 6—7 אין אָוונד
דיזשורירט די פערוואַלטונג.
יעדער בע'עולה'טער מיטגליד קאָן זיך מעלדען
אין די אויבען-אָנגעוויזענע שעה'ן.
די פערוואַלטונג.

פּוילישע שפּראַך

ווערט ערלערנט גרינדליך דורך אַ קורצער צייט
וואַכאָדניאַ 29, וו. 3.

די לאַנג - עקזיסטירענדע
מעבעל-פאַבריק
פון
M. ORENBUCH i S-ka
Łódź, Północna 31 (רוג סאָלנאַ)

אַרבייט אויס לוקסוס-מעבעל פון פיינסטען האָלץ און בעזיצט
שטענדיג אויף לאַגער פערשידענע מעבעל-שטיק
צו קאָנקורענץ-פּרייזען! קומט און איבערצייגט אייך!
...... די פירמע עקזיסטירט פון 1896 יאָהר ......

אונזער קונדשאַפט

פערגרעסערט זיך מיט יעדען טאָג.

דאָס איז דער בעסטער בעווייז, אַז אונזער וואַש-אַנשטאַלט
לויט'ן סיסטעם „TRI" געהערט צו די ערשטקלאַסיגסטע.
נאָר אַ ערשטקלאַסיגע אויספיהרונג פון דער רייניגונג.
די נייעסטע און איינציגע כעמישע וועשערייי און פערבעריי
אין פּוילען, וואָס ווערט געפיהרט לויט'ן סיסטעם „TRI"

P. WEBER i R. LEWANDOWSKI

Łódź, ul. 28 p. Strzelc. Kan. 34a, Tel. 149-34.

אייגענע פיליע: פּיעטריקאָווער 130, טעלעפ. 21-115

אויפנעהם-שטעלעס ביי:

א. קעפּש, פּיעטריקאָווער 223	ק. רופּרעכט, 11. ליסטאָפּאַד 24
מאַדלער, נ. רוטקאָווסקאַ 1	מ. הערמאַן, גלובנאַ 29
י. זשעזאַטש, אַנדזשעיאַ 47	ל. ליעטקע, נאַפּיורקאָווסקאַ 31
א. מאַקיבקאַ, אַל. אוניאַ 1 (קאָנסטאַנטינער וועלדער)	א. איי, צבראַמאָווסקיעגאָ 19

קינאָ
ZACHĘTA
זגיערזשער-גאַס 26.

פון היינט ביז'ן 18 מערץ איינשליסליך. אַ מיטרייסענד
פילם-קונסט-ווערק, געשאַפען אויפ'ן פאָן פון אַ רוסישען ראָמאַנס

„TRÓJKA"

דראַמע פון אַנ'איינזאַמער מענשליכער נשמה. הויפּט-ראָלען:

Olga Czechowa, H. A. Schlettow

מיט'ן אָנטייל פון אַ כאָר.

אויסגעצייכנט. אָרקעסטער אונטער לייטונג פון י. סטעפּאַנסקי
אָנפאַנג פון די סעאַנסען אין די וואָכען טעג 4 אַ זייגער נאָכ-
מיטאָג, - שבת, זונטאָג, און חגאות 12 אַ זייגער פאַרמיטאָג.
פּרייזען ערמעסיגט. דער זאַל איז גוט געהייצט.

די שענסטע פאָטאָגראַפישע אויפנאַמען

און סאָלידע אויספיהרונג איז נאָר אין דעם
ערשטקל. קונסט - פאָטאָגראַפישען אַטעליער

„PARISIEN"

אינהאַבער: ה. סראָקאַ, לאָדז, פראַנציסקאַנער № 30
עס ווערען אויסגעפערטיגט אַלערליי אַרבייטען, וואָס אַנבעלאַנגט
צו פאָטאָגראַפיע, ז. ב. רעפּראָדוקציעס פון מאַלער - בילדער,
מאַשינען-פּלענער, אַרכיטעקטור, פאַבריקס-לאָקאַלען, אינערן און
אויסערן-אויפנאַמען, פּעראַיינס-בילדער, גרופּען, בעלער, באַנקע-
טען, אַרטיסטישע קרייזען, אַמאַטאָרען-פאָרשטעלונגען א. אז. וו.
אַלע אויפנאַמען ווערען אויסגעפיהרט דורך מיר פּערזענליך.
ספּעציאַליטעט פון פּאָרטרעטען, ווי אויך אַ גרויסער אויסוואַהל
פון פערשידענע ראַהמען, צו זעהר ביליגע פּרייזען.
צופאָהר מיט די טראַמווייען 1, 6, 14.
מיט אַכטונג

Zakład Fotograficzny
„PARISIEN"
wł. H. SROKA
Łódź, Franciszkańska 30

ב"ה

בעקאַנטמאַכונג

וויכטיג נייעס פאַר אַלע יודען!

צוליב'ן פערלאַנג פון פיל יודישע לעזער סימפּאַטיקער פון ספרי
צדיקים, האָב איך אַרויסגעגעבען אויך אויף יודיש די בעשרייבונג פון
בעוואוסטען צדיק וקדוש עליון מרן ר' ישכר בער מראַדאָשיץ זצ"ל,
וועלכעס רופט זיך ספר „פועל ישועות" וואָס איך האָב איבערגע-
זעצט פון ספר „נפלאות הסבא קדישא". וואָס איך האָב אַרויסגע-
געבען כדי יעדער יוד זאָל קענען לעזען און פערשטעהן די וואונדער-
ליכע זאַכען, וואָס עס איז געטון געוואָרען דורך דעם א"ד צדיק זי"ע.
איך בין זיכער, דאָס ווער עס וועט עס לעזען וועט זיך געוויס פער-
שאַפען אַנ'אמת'ן עונג רוחני. גלייכצייטיג בין איך מודיע דאָס עס איז
נאָך ביי מיר צו בעקומען דאָס ספר „נפלאות הסבא קדישא" מיט
ריגאַל פּאַפּיר אין אַ זעהר שעהנעם בונד צום פּרייז 3 זל. פאַר אַ ספר.
אויך איז ביי מיר צו בעקומען דאָס בילד פון דעם זעלבען צדיק וקדוש זי"ע
הצעיר ראובן חיים אלכסנדר בעהמח"ס נפלאות „הסבא קדישא"
טשאַרניכאַ לאָדז, קאַמיענגאַ 17.
די ספרים זענען אויך צו בעקומען אין די ספרים-סקלאַדעס:
ש. שאַפּיראָ, פּולנאָצנאַ 6, ח. ראָטענבערג, נאָוואָמיעסקאַ 31 און
י. שלאָמאָוויטש, נאָוואָמיעסקאַ 16.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
זאַוואַדזקאַ 1.

נאָר פאַר ווענערישע הויט-קראַנקהייטען און מענער-
שוואַכקייט אַנאַליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפּער
קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אוראָלאָגישע און
נערוועז-קראַנקהייטען.
[illegible]

טעגליך פון 8 אַ זייגער פריה ביז 9 אָוונד
זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג
בעזונדער וואַרטע צימער פאַר פרויען

וויזיט 3 זלאָטעס

אַכטונג, ציטונגס-פערקויפער!

די פערוואַלטונג מאַכט בעקאַנט אַלע ציטונגס-פערקויפער, אַז די
רעדאַקציעס הן די יודישע, הן די פּוילישע, ווי אויך די קאָנטאָרען
בעקלאָגען זיך, אַז איהר ציטונגס-פערקויפער גיט אויסצולעזען ציטונ-
גען, וועלכעס ווי איהר זעלבסט פערשטעהט, איז דאָס זעהר שעדליך
צום געזונד, דען די ציטונג געהט אַדורך דורך פיל לעזערס און דאָס
קען געוויס ברענגען שאָדען צום געזונד, ווי אויך קען מען דאָס אָנ-
רופען גנבה. וואָרנען מיר אייך צום לעצטען מאָל, אַז אין פאַל, אַז
איהר וועט ווייטער אַזוי פיהרען זיך, וועלען מיר געבען די רעדאַקציעס
און די קאָנטאָרען פרייע הענד, אַז זיי זאָלען צוגרייסען די אויסגעלע-
זענע ציטונגען און ווען דאָס וועט אויך נישט ווירקען אויף אייך, וועט
לען מיר זיין געצוואונגען אָנצונעהמען מיטלען דורך די רעגירונגס-מאַכט.
גלייכצייטיג בעטען מיר דעם געעהרטען פּובליקום, אַז זיי זאָלען
נישט זיין קיין מסייע לעוברי עברה, דען די ציטונגען זענען אַזוי אויך
ביליג, קען מען זיך נאָך ערלויבען צו קויפען אַ ציטונג און ווען איי-
ער האָט נישט די פּאָר גראָשען אויף אַ ציטונג, קען ער לעזען ביי
דעם טויער פון די רעדאַקציעס אומזיסט.
מיט אַכטונג די פערוואַלטונג.

„הצפירה"

עתון יומי, מדיני וספרותי (נוסד בשנת תרכ"ב)
מופיע בוורשה מיום הראשון, 15 מרץ 1931
בהשתתפות טובי הסופרים העברים.
הכתבת: „Hacefira", Warszawa, Leszno 54, tel. 709-95
מתקבלת החתימה:
בפולניה — לחודש 7 זהובים.
הכתבת למשלוח מכתבים:
„Hacefira", Warszawa, skrzynka pocztowa 509
בלודז „הצפירה" ישולח ע"י שליחים מיוחדים בבקר השכם.
בכל עניני „הצפירה" לפנות: לבא כח של „הצפירה" ז. ווינער,
קונסטנטינובסקה 49.

האַנדעלס-קאָרעספּאָנדענץ

פּוילישע, דייטשע, פראַנצויזישע, ענגלישע

ערלעדיגט דאָס ביוראָ
„אַרגוס"

זאַכאָדניאַ 36
טעלעפאָן 108-47

מעכאַנישע שלאָסעריי און ווייסעריי

J. Reder, Łódź

Konstantynowska 11 (róg Zachodniej)
נעמט אָן פערשידענע שלאָסעריי-אַרבייט און אויטאָגענישע
שווייסונגען אונטער גאַראַנטיע.
פּריוואַט-וואוינונג גדאַנסקאַ 20, וו. 17.

לעזט און אַבאָנירט
לאָדזשער טאַגעבלאַט

אַבאָנעמענטס-פּרייז [illegible]
Redaktor-wydawca B. Hamburski
Drukarnia S. i M. Hamburskich w Łodzi Piotrkowska 86.